

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Σ. ΑΛΒΑΝΑΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣ. ΑΘΗΝΩΝ

Α. Μ. 69

ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΕΤΗΣΙΟΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ, ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ Κ.Τ.Λ.

ΕΤΟΣ Α.
1909

ΚΥΘΗΡΑ

1909

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΛΒΑΝΑΚΗΣ

ΤΥΠΟΙΣ "ΑΥΓΗΣ", ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ — ΑΘΗΝΑΙ
Ὁδὸς Ἀέκα, Στὰν Σιμοπούλου.

ΚΥΘΗΡΑΪΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Ματου 12.— Τοῦ δόσιου Πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου, προστάτου τῆς νήσου Κυθήρων.

Αὐγούστου 1.— Τῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Ἑλέσης, τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀθλησάσης.

Σεπτεμβρίου 24.— Ἡ εὑρεσις τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης καὶ ἀνάμνησις τοῦ ἐν τῇ Μονῇ τῶν Μυρτιδίων ἐνεργηθέντος ὑπερφυοῦς θαύματος τῆς ἰάσεως τοῦ Παραλύτου

ΚΥΘΗΡΑΪΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ

Ἐπὶ τῇ περιφορᾷ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης :

Δευτέρα τοῦ Πάσχα.— Ἐν τῇ πόλει (χώρᾳ) ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τῆς εἰκόνος, ἥτις εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁπότε ἀναχωρῇ ἐκ τῆς Μονῆς.

Τρίτη τοῦ Πάσχα.— Χωρίον Λειβάδιον.

Τετάρτη τοῦ Πάσχα.— Χ. Φράτσια.

Πέμπτη τοῦ Πάσχα.— Καστρισιάνικα.

Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα.— Ποταμόν.

Σάββατον τοῦ Πάσχα.— Λογοθετιάνικα.

Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ.— Μυλοπόταμον.

Δευτέρα.— Πιτσινιάνικα καὶ διὰ διαφόρων σταθμῶν εἰς ἄλλα τινὰ χωρία καταφθάνει τὴν Τρίτην εἰς τὴν Μονήν, ἐνθα τελεῖται πανήγυρις.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

π. Χρ. ιϥ

- 5508 Ἐκτίσθη ὁ κόσμος κατὰ τοὺς Ο'.
- 3246 Συνέβη ὁ κατακλυσμὸς τοῦ Νῶε.
- 1582 Ἦλθεν ὁ Κέκρωψ εἰς Ἀττ. κατὰ τὰ Ὁξονιακά μῦθ.
- 1483 Ἐξῆλθον οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου.
- 1002 Ἐκτίσθη ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸς τοῦ Σολομῶντος.
- 597 Κατεστράφη τὸ βασίλειον τῶν Ἰουδαίων.
- 431 Ἠρξάτο ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος.
- 331 Ἀνεγνωρίσθη ἡ μοναρχία τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

μ. Χρ. ιϥ

- 45 Ἦλθεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς Ἀθήνας.
- 325 Συνεχροτήθη ἡ ἐν Νικαίᾳ Ἀ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.
- 330 Μετηνέχθη ὁ θρόνος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.
- 395 Ληφθεὶς τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον εἰς δύο.
- 1092 Ἐχωρίσθησαν αἱ δύο Ἐκκλησίαι.
- 1204 Ἐκυρίευσαν οἱ Λατῖνοι τὸ Βυζάντιον.
- 1261 Ἐπανελάβον οἱ Ἕλληνες τὸ Βυζάντιον.
- 1453 Ἀλώσις τῆς Κων. πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.
- 1669 Ἐκυριεύθη ἡ Κρήτη ὑπὸ τῶν Τούρκων.
- 1814 Συνεστήθη ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία.
- 1821 Μαρτίου 25 ὑψώθη ἡ Ἑλλην. σημαία ἐν τῇ Ἀγ. Λαύρᾳ.
- 1821 Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου.
- 1830 Ἀνεγνωρίσθη ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τῶν τριῶν Μ. Δυνάμεων.
- 1833 Ἦλθεν ὁ Ὀθων ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.
- 1851 Ἀνεγνώρισεν ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τὴν τῆς Ἑλλάδος ἀνεξάρτητον.
- 1863 Σεπτεμβρ. 22 ἠνώθη ἡ Ἐπτάνησος μετὰ τῆς Ἑλλάδος.
- 1863 Ἦλθε Γεώργιος Α' ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων.
- 1881 ἠνώθη ἡ Ἡπειροθεσσαλία μετὰ τῆς Ἑλλάδος.
- 1897 Ὁ Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ

Γεωγραφική θέσις τῆς νήσου. — Ἐκτασις. — Κλίμα. —
Προϊόντα. — Στατιστικὴ κλπ.

Α'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΙΣ

Ἡ νῆσος τῶν Κυθήρων ἀποτελεῖ τὴν νοτιωτάτην ἐπαρχίαν τῆς Ἑλλάδος, τὰ δὲ Ἀντικύθηρα τὴν ἐσχατιὰν αὐτῆς. Εἶναι μία τῶν Ἰονίων νήσων καὶ εὐρίσκεται ΝΑ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἀπέναντι τοῦ φοβεροῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Μαλέα, ἀπὸ τὸν ὑποῖον ἀπέχει $12\frac{1}{2}$ μίλια. Ἐξ Ἐλαφονήσου ἀπέχει $4\frac{1}{2}$ καὶ ἐκ Πειραιῶς ἑκατὸν τοιαῦτα· ἀπὸ δὲ τοῦ Γυθείου πενήκοντα μὲν ἡ Πόλις, ὀλιγώτερα δὲ τὰ βόρεια τῆς Νήσου. Ἡ θέσις τῆς εἶναι στρατηγικὴ λίαν, δι' ἣ καὶ περιμάχητος ὑπῆρχε κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἰδίως εἰς τοὺς κατακτητὰς τῆς Πελοποννήσου. Κατὰ τοὺς μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Σπαρτιατῶν πολέμους, ἡ νῆσος ἀπετέλει τὸ μῆλον τῆς ἐριδος· ἡ δὲ κατάκτησις αὐτῆς μετέβαλε τὰς τύχας τοῦ πολέμου.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Δημάρχος καταφυγὼν εἰς τὸν Ξέρην, συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ καταλάβῃ τὰ Κύθηρα ὡς λίαν ἐπικαίρον σημεῖον. Ἄλλος δὲ τις Σπαρτιάτης στρατηγός, πύχετο νὰ καταποντισθῇ ἡ Νῆσος, ἡ κατάληψις τῆς ὑποίας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης, ἐσήμαινε τὴν ἥτταν αὐτῆς.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἐξωμότης τῶν Τούρκων ναύαρχος, ὁ φοβερός Σινάν-Πασσας (1515—1595) ἀπεκάλε τὰ Κύθηρα «Φανὸν τῶν Ἑλληνικῶν νήσων» καὶ περὶ πολλοῦ ἐποίητο τὴν κατάκτησιν αὐτῶν.

Οἱ Ἑνετοὶ ἐξετίμων λίαν τὴν στρατηγικὴν ταύτην θέσιν τῶν Κυθήρων, ἥτις ἐχρησίμευσε πολλάκις αὐτοῖς εἰς τὰς κατὰ τῶν Τούρκων Ναυμαχίας. Ὡσαύτως καὶ οἱ Γάλλοι, οἵτινες δις κατέλαβον αὐτά, καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ὡσαύτως.

Κατὰ τοὺς μαύρους τέλος τῆς δουλείας χρόνους, οἱ ὄρμοι

τῶν Κυθέρων ἐχρησίμευσον ὡς καταφύγια τῶν πειρατικῶν πλοίων ἐκ Λιβύης ἐρχομένων, ὧν τὰ πληρώματα, οἱ φουβερὸι Κουρσάριοι, ἐπλήρουν φρίκης τὰ Ἑνετικά παράλια καὶ τὰ Κύθηρα πολλὰ ἐπαθον. Ἀλλὰ καὶ τῶν εἰρηνικῶν ἡλικῶν τῶν Ἀφρικανικῶν παραλίων ἐχρησίμευσον ὡς σταθμοὶ οἱ τοῦ Αὐλιέμονος καὶ τοῦ Καψαλίου, ὡς καὶ νῦν χρησιμεύουσι τὰ ἐκεῖθεν ἐρχόμενα σπογγαλιευτικὰ πλοιάρια.

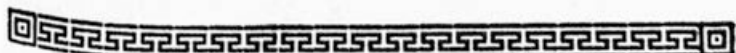
Παρ' ὅλα ταῦτα, ἡ Νῆσος αὕτη, ἡ τοσοῦτον ἐπικάαιρον τικόν σημεῖον ἀποτελοῦσα, ἡ κειμένη μεταξὺ τριῶν Ἑπείτης, Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, ἥτις θ' ἀπέβαινεν **ἐξοικος σταθμὸς ἐμπορικὸς** στερεῖται λιμένος!...

Καὶ ἐνῶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχε λιμὴν λαμπρὸν μαρτυρεῖ ὁ Στάθων λέγων :

«Κύθηρα—νῆσος εὐλίμενος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον καὶ ὁ Ξενοφῶν καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, σήμερον ὅρμον ἀσφαλῆ ἔχει. . . Πῶς συμβαίνει τοῦτο καὶ πῶς παρ' ἀλήθειαν ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην ἡ Νῆσος ; . . .

Ἡ Βυζαντινὴ, φαίνεται, Αὐτοκρατορία, δὲν ἔδωκε πρὸς προσοχὴν εἰς τὴν ἐσχατιὰν ταύτην τῶν κτήσεων αὐτῆς. (1) διαδεχθέντες ταύτην ἐν τῇ Νήσῳ Ἑνετοί, ὑπὸ ἀδικλήτων πολέμων ἐξαντλούμενοι, δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ ἐκτελείσωσι οὗτον ἔργον. Τῶν λοιπῶν κατακτητῶν ἡ διαμονὴ ἐν αὐτῇ ὑπῆρξεν ἐφήμερος, ἐκτὸς τῆς τῶν Ἀγγλῶν, ἥτις ὑπῆρξεν κοινῶς μακρά. Ἀλλ' οἱ ναυτικοὶ Ἀγγλοὶ, πονήρως σκεπόμενοι καὶ ἐννοοῦντες καλῶς, ὅτι ἡ Νῆσος θὰ διέφευγε πάντων χειρῶν των, δὲν ἔσπεργον εἰς τὴν διάπραξιν ἔργου τοσοῦτον σημαντικοῦ, ὅπερ ταχίως θὰ περιήρχετο εἰς ξένων χεῖρας.

Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ; . . . Οἱ Ἕλληνες ἀρμόδιοι, οἱ δαπάναις ὑπερογκὰ ποσὰ δι' ἔργα ἐλαχίστης σημασίας, πῶς ἐσκίεθσαν περὶ ἐπιτελείσεως τοσοῦτον χρησίμου ; . . . Εἶναι ἀπὸ θεῶν ὅτι οἱ Κυθήριοι, ἅμα τῇ ἐνώσει αὐτῶν μετὰ τῆς μετὰ Ἑλλάδος, πρωτίστως καὶ κυρίως ἐπεδίωξαν τὴν κατασκευὴν λιμένος ἐν τῇ Νήσῳ. Ἀλλ' ἀπέτυχον. Ἐγένετο μὲν ἀρχὴ πρὸς τοῦτο ἐν Διανοφτίῳ καὶ ἐρρίφθησαν ὀλίγοι ὀγκόλοι ἀλλὰ καὶ οὗτοι καὶ τὰ χρήματα κατεσκεύασαν τρογγύλῳ τρύπῃ εἰς τὸ νερό . . . Καὶ τὰ Κύθηρα φθίνουσι κυρίως τὴν ἡλλειψιν λιμένος, ὅστις θὰ ἔδιδεν αὐτοῖς ἐμπορικὴν κίνησιν καὶ ζῶν οὐχὶ μετρίαν.

ΟΙ κ. κ. ΑΔΕΛΦΟΙ ΕΜ. ΣΤΑΗ

Οἱ πολλὰς παρασχόντες καὶ παρέχοντες ὑπηρεσίας τοῖς τε Κυνήσοις, τῇ Κοινωνίᾳ καὶ τῇ Πολιτείᾳ : α') **Βαλλέριος Στάης**, ὁ διαπρεπὴς καὶ ἐξόχως φιλόανθρωπος ἰατρός τοῦ Πειραιῶς, Μαιευτῆρ-Γυναικολόγος. β') **Νικόλαος Στάης**, Διευθυντὴς τοῦ Ζωννείου Ὁρφανοτροφείου Πειραιῶς. γ') **Γιαννάκης Στάης**, Διευθυν. Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Ἰατρ. ζης. δ') **Σπύρος Στάης**, βουλευτὴς ἀπὸ Ἰδετίας, καὶ διὰ τὴν φροντίδα ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσεως, οἷτις τινος τὸ ἀναμορφωτικὸν ἔργον καὶ ἡ φαινή δρᾶσις ἐκτιμῶνται παρὰ πάντων. Ἄνῃς εὐθυτάτης μορφώσεως καὶ ἐννοίων ἡμέλει, ἐκ τῶν πρώτων δὲ Κοινοβουλευτικῶν ρητόρων, περὶ οὗ πᾶς ἐπὶ πλέον λόγος περιτελεῖται. Καὶ ε') **Ἰερώνυμος Στάης**, Δικηγόρος καὶ βουλευτὴς, ἀνὴρ ἀρετίας μορφώσεως καὶ πολλῶν ἀρετῶν, ὡς ἐκκληρονόμησεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀδελφοὶ Στάη, παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν, τοῦ μεγάλου Πατριώτου καὶ

Ἄλλ' ἂν ἡ ἐκτέλεσις τοιοῦτου ἔργου κρίνεται, τό γε ἔχον, ὡς ἀδύνατος, δὲν θὰ ἦτο δύσκολος ἡ ἔδρυσις Σταθμ. Ἀνθρακεύσεως ἐν Μαδαρίῳ ἢ ἀλλαχοῦ, διὰ τὰ ἐξ Εὐρώπης ἀνατολὰς ἀτμόπλοια καὶ τὰνάπαλιν, τὰ ὅποια μὲ ἀπώλει χρηματικῆς καὶ χρόνου ὑποχρεοῦνται ν' ἀνθρακεύωσιν ἐν Σύρῳ ἐν Πειραιεῖ. Καλὸν ὅθεν νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Γεωγραφικῆς θέσεως τῆς νήσου.

Β'. ΕΚΤΑΣΙΣ

Ἡ Νῆσος τῶν Κυθέρων περίμετρον μὲν ἔχει πεντήκοντα περίπου μίλια καὶ ἐμβαδὸν 277 χμ. Τὸ σχῆμα αὐτῆς εἰς μάλλον ἐπίμηκες φερόμενον ἐκ Β. πρὸς Ν. πλατυνομένη καὶ τὸ μέσον καὶ προβάλλουσα πρὸς Α. τὴν χερσονήσον τοῦ Ἀγ. Γεωργίου. Περί αὐτὴν ὑπάρχουν πλείστα Νησιίδες, ἧγουν:

Πρὸς Α τὸ **Διακόφι**, **Πρασσονήσι** καὶ **Φειδονήσι**, ἀπεναντι τῆς χερσονήσου Ἀγ. Γεωργίου δύο ἐρημόνησοι **Δραγνάρες**. ΝΑ τοῦ ἀκρωτηρίου **Γράσσα Ποῦνια** τὰ δύο **Κουφνήσια** εἰς ἀπόστασιν 2 1/2 μιλίων, πρὸς Ν τοῦ Τράχηλα εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μιλίου ἡ νησίς **Αὐγὸ** ἢ **Χύτρα**, εἰς τὴν Δ παρὰ λίαν δύο νησιίδες **Στρογγυλά**, βορειότερον τὸ **Μακρόνησον** ἀπεναντι τοῦ ἀκρωτηρίου Λιμενάρια καὶ ἐτι βορειότερον **Ἀξίνη**. Πρὸς Ν δὲ τῶν Κυθέρων κεῖνται τὰ **Ἀντικύθη** περὶ ὧν κατωτέρω.

Γ'. ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Τὰ Κύθηρα εἶναι νῆσος λίαν ὄρεινὴ, ὄρεογραφικὸν ἔχουσα σχηματισμὸν λίαν ἀνώμαλον. Πρὸς ἀνατολὰς ὑπάρχει ὄρεοσειρὰ σχηματίζουσα δύο κορυφάς: Τὴν τῆς Ἀγίας Μόνης, ὕψους 550 μέτρων καὶ τὴν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου 333. Πρὸς τὰ Ν σχηματίζεται ἐτέρη ὄρεοσειρὰ παράλληλος τῇ πρώτῃ ἡ τῆς Ἀγίας Ἐλέσης ὕψους 550 μέτρων καὶ ἡ τοῦ Μυρμηγκιάδου 513. Ἐν μίσῳ τῶν δύο τούτων σειρὰ χθθαμαλωτέρα τῇ Σκλήρῃ, ὁμαλὴ καὶ καλλιεργήσιμος. Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἐκτεταμένην τῆς Νήσου διακλαδίζονται βουνοί, κατὰ πάσαν διεύθυνσιν καὶ μὲ ποικίλον ὕψος, ὑπὸ βελόνων διατεμνόμενοι παράγκων.

Ἡφαιστειογενὴς τῆς νήσου καταστάσις.

Ἡ Νῆσος ἐνεκεν τῆς ἡφαιστειογενοῦς καταστάσεως αὐτῆς

καθίσταται ἄξια τῆς μελέτης τῶν γεωλόγων. Μαρτυρεῖται δὲ τὴν ἠφαιστειογενῆ ταύτην κατάστασιν, πολλὰ καὶ τοιαῦτα φαινόμενα, ὧν τὸ περιεργότερον ἀποτελοῦσιν αἱ περίφημοι «χαλκιφαῖαι», ὕψη δηλ. ὀλόκληρα χαλίκων καὶ ἐκτάσεις μακρὰς παρῶς καλυπτόμεναι ὑπὸ λίθων, πάντως ἐξ ἐκρήξεως ἤ τριαιτίων προερχομένων. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνωμαλὸς σχηματισμὸς τῶν ἰστίων, τὰ πολλαχθὺ ἀμμόωδη ἐδάφη τὰ πλήρη ἀπολιθωμάτων, ἢ παρὰ τὰ Μιτιάτα ὑπαρξίς γαιανθράκων, οἱ παρὰ τὴν θέσιν Χαλκῶς σωροὶ ἀπολιθωμάτων ζώων, αἱ σιδηρορυχαί τε καὶ Ὀρεῖλαι καὶ Μάγγανα, εἰσὶ μαρτύρια ἀψευδῆ τῆς τοιαύτης τῆς Νήσου καταστάσεως.

Δ'. ΚΛΙΜΑ

Τὸ κλίμα τῶν Κυθήρων εἶναι πολὺ ὑγιεινόν. Ἄνεμοι πύεσσι χειμῶνός τε καὶ θέρους σφυδρώτατοι. Τὸ θέρος σπανίως βρέχει, ἢ δὲ αἱ φυτεῖαι εἰσὶ πάντοτε χλοερὰ ζωογονοῦμαι ὑπὸ τῆς ἡμέρας ἡμίχλης, διὰ τῆς ὑποίας καλύπτουσι τὴν Νῆσον ἢ κατὰ τὸ θέρος ἰδίως πνέοντες νότιοι ἄνεμοι. Τὴν ἡμίχλην ταύτην ἀποκαλοῦσιν ἐν Κυθήροις Κατσιφίραν.

Περὶ τῆς Κατσιφίρας ταύτης ὑπάρχει καὶ παράδοσις. ἄγνωστον κατὰ πόσον ἀκριβές, ἢ ἀκολουθοῦς:

«Σὰν Κατσιφίρα στὸ βουνό,
βροχή νὰ μὴ φοβᾶσαι.»

Ἡ χιὼν ἀποτελεῖ σχεδὸν σπάνιον φαινόμενον διὰ τὴν Νῆσον. Δι' ὃ καὶ τὸ ψυχρὸς οὐδέποτε καθίσταται δριμύ. Ἀλλὰ καὶ τὸ θέρος ὁ καύσων εἶναι σχεδὸν πάντοτε μετριωτάτος, δι' ὃ καὶ κρίνεται καταλληλοτάτη ὡς θερινὴ διαμονή.

Ε'. ΦΥΣΙΚΑΙ ΚΑΛΛΟΝΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ Κυθῆρα περυσιάζουσιν εἰς τοὺς παρὰ πλείοντας αὐτά, ὁρεινὴν ὁλως καὶ ἀγροίαν ὄψιν, πολλαχθὺ δὲ καὶ φοβερὰν διὰ τὸ κρημνώδες καὶ ἀπότομον τῶν βραχίων.

Ἐκ τούτου σχηματίζουσιν οἱ πλείστοι περὶ τῆς Νήσου ἐν γένει καὶ τῆς φυσικῆς καλλονῆς αὐτῆς ἰδέαν ὁλως ἐσφαλμένην. (Ὁ ἐπισκεπτόμενος ὅμως ταύτην καὶ διερχόμενος αὐτὴν ἅπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, καταγοητεύεται ἐκ τῆς ἀπαρχμύλου καλλονῆς αὐτῆς, τῶν μεταπτώσεων, καὶ τῶν φυσικῶν τοιαύ-

λίαν. Ὑπάρχουσι τοπεῖα ἐν τῇ Νήσῳ ἀμιλλόμενα πρὸς τὰ ὀνομαστά Ἑλβετικά, ὡς ὁμολογοῦσι πολλοὶ τῶν φθίντων αὐτήν.

Ὁ γεωγράφος Μηλιαράκης ἐπισκεφθεὶς τὴν ἐπαρλεπτομερῶς ἐξετάσας αὐτήν, γράφει σὺν ἄλλοις ἐπὶ τῷ κειμένῳ τούτου:

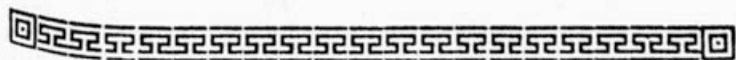
« Ἡ Νῆσος ἔνεκεν τῆς θέσεώς της προσβαλλομένη κυμάτων εὐρείας θαλάσσης, ἐν μίσῳ τῆς ὁποίας κεῖται νωμένη, ἔχει ἀπότομα καὶ βραχώδη παράλια, πετρώδη καὶ αὐχμηρὰς τὰς πρὸς τὴν θάλασσαν νευσούσας πλευράς· τοῦτο εἰς τοὺς παραπλέοντας αὐτὴν φαίνεται ξηρὰ καὶ ἑσωτερικῶς ὅμως εἶναι κεκαλιεργημένη καὶ πλήρης χωρὶς ἐπαύλεων, περὶ τὰς ὁποίας ὑπάρχουσι χλοεροὶ κῆποι, καὶ δένδροφυτεῖαι, ὥστε ἡ ἐν αὐτῇ ὁδοιπορία εἶναι τερπνὴ, ἀνὰ πᾶν βῆμα νέου πανοράμιτος σκηνοῦ ἀποκαλυπτομένου εἰς τὸν ὁδοιποροῦντα... »

Καὶ ἀλλαχοῦ: « Ἡ Νῆσος ἔχει πολλαχοῦ ὕδατα· Ἐκ τούτου ὑπάρχει δαψιλὴς φυτεῖα δένδρων.

Ἐχουσι δὲ οἱ Κυθῆριοι καλλιεργήσει τοὺς γαιώδεις τὰς κλιτῦς τῶν βουνῶν καὶ τὰ ὁμαλὰ πλευρὰ τῶν φαρυγγῶν ἐνθα μάλιστα ὑπάρχουσιν ἀφθοναὶ πηγαὶ ὕδατων. Ὡς ἐκ τῆς Νῆσος διὰ τὴν ἐξοχὸν χλοερότητα τῶν τόπων παρὶς ἀντίθετον εἰκόνα εἰκείνης, ἣν βλέπωσιν οἱ παραπλέοντες. Ἐχει δὲ καὶ πολλὰ δασώδη μέρη καλυπτόμενα ὑπὸ κηφιστοῦ, καὶ τοποθεσίας ἀγρίας, καὶ πολλὰ πετρώδη μέρη συμβάλλοντα εἰς τὴν ποικιλίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς εἰκόνης.... »

ΣΤ'. ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Τὰ προϊόντα τῆς Νήσου εἶναι ποικίλα, ἱκανὰ καὶ ἐξαιρέτως Πρωτεύει βεβαίως τὸ ἔλαιον ὅμοιον τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν γεῦσιν, τὸ ἀρώμα καὶ τὴν καθαρότητα, οὐδαμοῦ σχεδὸν γέται. Τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ τὸ κυρίως ἐξαγωγικὸν τῆς ἐμπορίου. Ἐπονται τὰ λοιπά, ὁ εὐγευστος καὶ δυνατός διὰ τὸν ὁποῖον ὁ καθηγητὴς Χρηστομάνος ἐγνωμάτευσε θὰ ἦτο ὁ καταλληλότερος διὰ τὰ Νοσοκομεῖα καὶ τοὺς ρωννύοντας, ἂν δὲν περιεῖχεν εἰς ὑπερβολὴν γῦψον. Οἱ τριακοὶ παράγονται ἐν ποικιλίᾳ καὶ κατ' ἀρκετὴν δι-

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΛΑΚΟΒΙΑΣ

Λικηγόρος, σπονδάσας και Πολιτικές επιστήμας εν Εγγόλη. Έγκυκλιο-
παιδικώτατος, πραγματευθείς πολλάκις διάφορα ζητήματα διά ζωής και
της γραφίδος. Έξεκίθη πολλάκις έποικήτος βουλευτής επιτυχών άπαξ.
Αυστηρώς ή βουλευτική εκείνη περίοδος διήρκεσε μόλις εν έτος και δεν
παρεσχέθη καιρός δράσεως υπό κ. Δελακοβία. Έξέδωκε την «Κυθηραϊκήν
Αγγήν», των «Χωρικών» και ήδη εκδίδει την «Λακωνικήν» έξυπηρετών
τά συμφέροντα των Κυθηρίων και Λακώνων, μη η ειδομένος κόπων και
δαπανών προς τοῦτο.

ανάγκας τῆς Νήσου ποσότητα. Ὁ Τυρὸς καὶ τὸ
εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξαιρέτων τῶν ἐν τῇ Κράτει π
νων. Ἐπονται οἱ διάφοροι καρποὶ διὰ τοὺς ὑποίους ἐ
εἰς τὴν «Κυθηραϊκὴν» (1 Φεβρ. 1902) τὰ ἐξῆς :

«Πηγὴ πλουτισμοῦ δύναται ν' ἀποβῇ διὰ τὴν Νῆ
τὸ κατ'ἀλλήλων ἐμπόριον τῶν φυσικῶν προϊόντων, ἰδίως
προϊμῶν ὀπωρῶν. Τὰ Κύθηρα ἀδικηθέντα βεβαίως ὑπὸ
σεως, ὅσον ἄφορξ τῶν γεωλογικῆν αὐτῶν διάπλασιν,
ὄρεινῇ καὶ βουνώδεις οὖσα, ἔλαβεν ἐν τούτοις τὸ εὖ
νὰ παράγῃ καρποὺς προϊμούς, προϊμωτάτους μάλιστα
εἶναι δυνατόν καὶ πρέπει ν' ἀποβῶσι διὰ τὰ Κύθηρα
πλουτοφόρος. Ὅ,τι εἶναι διὰ τὸ Ἄργος τὰ πρόιμα λ
ἅτινα ἀποφέρουσιν ἑκατοντάδας χιλιάδων δραχμῶν
ἐπαρχίαν ταύτην, ἐπικαίρως ἐμπυρευόμενοι πρέπει ν'
διὰ τὰ Κύθηρα οἱ προϊμοὶ αὐτῶν καρποὶ. Αἱ σταφυλ
τίστως, τὰ ἀχλάδια, τὰ ροδάκινα, τὰ σῦκα. Πάντε
καὶ ἄφθονα καὶ ἐξαιρετικῶς εὖγεστα παράγονται ἐν Κ
ἐνεκεν τῆς φιλοπονίας τῶν κατοίκων αὐτῆς τὸ πρῶτον
τῆς λεπτογαλίου φύσεως τῆς Νήσου τὸ δεύτερον. Ὅμοι
κοινῶς ὅτι οἱ καρποὶ οὗτοι τῶν Κυθήρων ὑπερέχουσι π
λοιπῶν Ἑλληνικῶν νήσων κατὰ τὸ ἄρωμα καὶ τὴν γλυκ
ἀσυγκρίτως δὲ τῶν εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα παραγομένων.
γομενοὶ δὲ καὶ ὀριμάζοντες ἕνα σχεδὸν μῆνα πρὶ τῶν
λοιπῆν Ἑλλάδα, φυσικὸν εἶναι ἕνα, γνωστοὶ καθιστάμενοι
μεγάλας ἀγορὰς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ζήτουσιν
ἐξοδεύονται ἐν ἀφθονίᾳ. Ἀλλὰ πρωτίστως πρέπει νὰ
γνωστοί. Καὶ πρὸς τοῦτο μικρὰ ἀπαιτεῖται θέλησις ἐκ
τῶν παραγωγῶν, οἵτινες ἀπευθυνόμενοι πρὸς τοὺς ἐν Π
πολυπληθεῖς συμπατριῶτας ἡμῶν, τοὺς ἐντίμως καὶ εὐδ
ἐξασκοῦντας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀπωροπώλου, ἐν Πειραι
Ἀθῆναις, θέλουσιν εὖρεϊ ἐν αὐτοῖς χρηστοὺς καὶ φιλο
ἀντιπροσώπους καὶ καταναλωτὰς τῶν ὀπωρικῶν αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐπαναλαμβάνομεν, ἀπαιτεῖται ποιά τις θέλησις
δύναται νὰ κατανικήσῃ τὰς διὰ τοιοῦτον ἐμπόριον παρ
ζομένης δυσχερείας, ἐκ τῆς οἰκτρᾶς ἰδίως συγκοινωνίας
Νήσου μας πηγαζούσας. Καὶ τὴν θέλησιν ταύτην πεπει
ὅτι ἔχουσιν οἱ φιλόπονοι συμπατριῶται ἡμῶν.

Καὶ ταύτην θέλουσι χειρισθῆ καταλλήλως ἐπὶ τῷ συμφε-
ροντι αὐτῶν καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Τόπου.

Εὐτυχῶς αἱ εὐχαὶ μας κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξεπληρώθησαν:
ἤρξαντο ἤδη ἡ ἐξωγὴ προίμων σταφυλῶν καὶ ἐνεργεῖται κατὰ
μεγάλας σχετικῶς ποσότητας. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ καλὴ ἀρχὴ
ἔσται ἐν γῇ καλὴν συνέχειαν, βελτιωθείσης ἤδη μετ' ἄλλως τῆς συγ-
κεκωμένης τοῦ Τόπου μας.

4

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ

Ἐπὶ Θεῷ.
Θεὸν σέβου.
Νόμῳ πείθου.
Γονεῖς αἰδοῦ.
Ἠρώσεχε σεαυτῷ.
Ἦτις ὑπὲρ τοῦ δικαίου.
Γινώθι, μαθὼν.
Ἀκούσας, νόει.
Σαυτὸν ἴσθι,
Φύλοισ βοήθει.
ἑομοῦ κράτει.
Φρόνησιν ἄσκει.
Ἠρόνοιαν τίμα,
Ὅρκῳ μὴ χρῶ.
Φιλίαν ἀγάπα.
Παιδείας ἀντίχου.
Σοφίαν ζήλου.
Καλὸν εὖ λέγε.
Ψέγε μηδένα.
Ἐπαίνειν ἀρετήν.
Ἠρώτα δίκαια.
Φύλοισ εὐνόει.
Ἐργένειαν ἄσκει.
Θαυμάζου μένυσσο

Γλώσσης κράτει.
Κακίας ἀπέχου.
Ἰδία φτύσσε.
Ἀλλοτρίων ἀπέσχου.
Εὐφημῶς ἴσθι.
Ἄκουε πάντα.
Φίλῳ χαρίζου.
Χρόνον φείδου.
Ὅρα τὸ μέλλον.
Ὑβριν μίσει.
Ἐχθρῶν χαρίζου.
Δόλον φοβοῦ.
Γνοῦς, πράττε.
Ὅσια κρίνε.
Εὐλόγει πάντας.
Φόνου ἀπέχου.
Σοφοῖς χρῶ.
Ἠθος δοκίμαζε.
Λαβὼν ἀπόδο.
Τέχνη χρῶ.
Εὐεργεσίας τίμα.
Φθόνου μηδενί.
Ἐλπίδα αἶνει.
Πάτοισ κράτει

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Τὰ Κύθηρα τὸ πάλαι ἔκαλοῦντο «**Πορφυροῦσα**» ἐκ τῶν αὐτοῖς παραγωγῆς πολυτίμων κογχυλίων, ἐξ ὧν ἐξήγαγον λαμπρὸν ἐκεῖνο πορφυροῦν χρῶμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐβάρυνε τὰ ἐπίσημα ἐνδύματα τῶν μεγιστάνων. Ἦτο δὲ τὸ χρῶμα τοῦτο ἀκριβώτατον, δι' ὃ καὶ σπάνιοι ἦσαν οἱ μεταχειζόμενοι αὐτό. Πολλαχοῦ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀναφέρεται ὡς πρὸς δειγμα πλούτου καὶ χλιδῆς ἡ χρῆσις τοῦ χρώματος τούτου. αὐτοῦ λοιπὸν ἔκαλεῖτο ἡ Νῆσος **Πορφυροῦσα**, μετωνομασθεῖσα δὲ Κύθηρα ἐκ τοῦ ἐξῆς :

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Φοινίκων, μετόκησεν εἰς τὴν ἔρημον τότε Νῆσον Φοῖνιξ τις καλούμενος **Κύθηρος**, ἐξ οὗ καὶ ἔβη βεν αὕτη τὴν ὀνομασίαν **Κύθηρα**.

Τοῦτο παραδέχονται πάντες σχεδὸν οἱ περὶ Κυθήρων γράψαντες ἀρχαῖοι συγγραφεῖς. Οὕτως ὁ Ἀριστοτέλης γράφει :

«**Κύθηρα** νῆσος, πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα πρὸς τῇ Κρήνῃ ἀπὸ **Κυθήρου τοῦ Φοίνικος**, ἔκαλεῖτο δὲ **Πορφυροῦσα** τὸ κάλλος τῶν παραγομένων πορφυρῶν».

Καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος :

«Τὰ **Κύθηρά** ἐστὶν νῆσος κειμένη πλησίον τῆς Κρήνης καλουμένητῶς **Πορφυροῦσα**, διὰ τὸ καλλίστας ἔχειν πορφύρας».

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλη γνώμη περὶ τῆς μετωνομασθείσης ταύτης τῆς Νήσου. ἡ ἐξῆς : Ἐν τοῖς Μεσογίοις τῆς Ἀττικῆς παρὰ τὰ νῦν χωρία **Σπάτα** καὶ **Μπάλα** ὑπῆρχεν ὁ ἀρχαῖος Δῆμος Κύθηρος, ὁ δημότης τοῦ ὁποίου ἔκαλεῖτο **Κυθήριος**.

Εἰς λοιπὸν τῶν δημοτῶν τούτων Κυθηρίων, μετοικησάντων κατ' ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν, εἰς τὴν ἔρημον Νῆσον, ἐγένετο πρῶτος αὐτῆς οἰκιστής, ἐξ οὗ αὕτη ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα μετωνομασθεῖσα «**Κύθηρα**». Ἡ πρώτη ὅμως γνώμη εἶναι ἡ ἐπικρατεστέρα καὶ ἴσως καὶ ἡ θετικωτέρα.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ

Δικηγόρος και ρήτωρ συναρπάζων. Έξετέθη εν Κιθρήσις ἅπαξ ὑποψήφιος βουλευτῆς ἐπιλαχὼν δι' ὀλίγων ψήφων. Ἐν Ἀττικῇ ἐξετέθη δις, τὸ δὲ 1898 ἦλθε ἐπιλαχὼν δι' ὀλίγιστων ψήφων. Τὸ 1905 ἐπολέμησεν ἐν Πειραιῇ μόγος Θεοτοκικός ὑποψήφιος, καθ' ὅλων τῶν κομμάτων ἐπιλαχὼν δι' ὀλίγων ψήφων. Ἐχρημάτισε μέλος τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς καὶ τοῦ Ἀδελφάτου τοῦ Ζαγγελίου Νοσοκομείου. Πρόεδρος δὲ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου Ἀττικῆς.

Κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τὸ ὄνομα τῆς Νήσου διεφθάρη.
Οὕτως ἐπὶ Βυζαντινῶν ἐκαλεῖτο **Κυθηρία** καὶ **Κυθ**
Ἀπὸ δὲ τοῦ 1346 ἀπαντῶσιν οἱ ἑξῆς τύποι τοῦ ὀνόματος αὐτῆς : **Κύθηρα**, **Ceritum**, **Zirigo**, **Cengo**, **Currigo**, **Jerricho**, **Cilerigo**, **Diterigo**, **Cyltherium**, **Cilerca**, **Cedrigi** καὶ **Cerigo**.

Τούτων ἐπεκράτησεν ὁ Ἰταλικὸς **Cerigo**=**Τσιριγό**, τὸ τοπικὸν **<Τσιριγώτης>**.

ΚΑΤΟΙΚΟΙ

Οἱ κατοικοὶ τῆς Νήσου κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ἀνιέροντο εἰς **13,259**, πλὴν τῶν ἀποδημοῦντων. Κατὰ τοῦ 1896 ἀνῆλθον εἰς **12,306**, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐνῆλθεν εἰς **1907** εἰς **13,102**, ἐκτὸς βεβαίως τῶν ἀποδημοῦντων. Νέες ἀνέρχονται κατὰ τοὺς θετικωτέρους ὑπολογισμοὺς εἰς **δεκα** περίπου **χιλιάδας**. Ἦτοι ἐν συνόλῳ οἱ δημόται κυθηρίων ἀνέρχονται εἰς **εἰκοσιπέντε** περίπου χιλιάδας. Τῶν ἀποδημοῦντων οἱ πλείστοι εὐρίσκονται ἐν Σμύρῃ, Πειραιῇ, Ἀθήναις. Εἰσὶν ὅμως καὶ πολλοὶ ἀποκατεστημένοι ἐν Αὔστραλῃ, Ἀφρικῇ καὶ ἄλλαχοῦ, περὶ ὧν κατωτέρω.

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Ὁ Γεωγράφος Μηλιαράκης παρὰ πολλῶν ἀρχαίων νεωτέρων συγγραφέων ἐρανισθεὶς πληροφορίας περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν κατοίκων τῆς Νήσου, γράφει περὶ αὐτῶν :

» Ἡ νήσος τῶν Κυθηρῶν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, πᾶσι νησιώταις καὶ κατεστράφη ἐντελῶς ὑπὸ τῶν πειρατῶν καὶ Τούρκων καὶ μέγα μέρος τῶν κατοίκων πολλάκις ἤχθη αἰχμαλωσίαν. Οἱ Ἑνετοὶ ἐκόμισαν πολλάκις εἰς τὴν νήσον κατοίκους. Πολλοὶ δὲ ἐκ τῆς Λακωνίας καὶ Κρήτης ἄλλων μερῶν κατῆλθον ἐνταῦθα, γενόμενοι κύριοι ἀδεσποτάτων γαιῶν.

Μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο οὐ μόνον τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τῶν Κυθηρίων σύνθητες ἐν τῇ νήσῳ, ὡς **Κορωνάτος** (Κορώνης), **Κυπριώτης** (Κύπρος), **Ζαντιώτης** (Ζάκυνθος), **Σάμιος** (Σάμος) καὶ τὰ οἰκογενειακὰ ἐπώνυμα εἰς **-άκης** καὶ **-έας** μαρτυροῦντα τὴν ἐκ Κρήτης καὶ Λακωνίας καταγωγὴν, ἀλλὰ καὶ

ὀνόματα τῶν πλείστων χωρίων τῆς νήσου, ὅτινα φέρουσι τὴν κτητικὴν κατάληξιν : -**άνικα** καὶ -**άδικα**, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ ὁποῖα οἰκοῦνται σήμερον ὑπὸ χωρικῶν φερόντων ἐν ἐπώνυμον σχεδὸν ἀπάντων.

Τὰ χωρία λ.χ. Ἀρωνιάδικα, Ζαγλανικιάνικα, Κομινιάνικα, Καστρισιάνικα Φριλιγκιάνικα, Βιαράδικα, Φατσάδικα, Τριφυλιάνικα κ.τ.λ. οἰκοῦνται ὑπὸ οἰκογενειῶν πολυπληθῶν φερουσῶν τὸ ἐπώνυμον **Ἀρώνης, Ζαγλανίκης, Κομινός, Καστρίσιος, Φριλῖγκος, Βιάρος, Φατσάδας, Τριφύλης** κλπ. Τὸ χωρίον **Καλοκαιρινές** οἰκοῦσι χωρικοὶ φέροντες πάντες τὸ ἐπώνυμον **Βλαντής**. Εἰς τινα δὲ χωρία ἔχοντα τὴν κατάληξιν -**άνικα** ὡς Καλησπεριάνικα, Σκουλιάνικα δὲν σώζονται παρὰ τοῖς οἰκοῦσι τὰ ἐπίθετα Καλησπέρης, Σκουλαῖς, ἀλλὰ πιθανὸν οἱ πρῶτοι οἰκίσται ν' ἀνεχώρησαν, ἢ νὰ ἐξέλιπον οἱ ἐξ ἀρρενογωνίας ἀπόγονοι αὐτῶν, ἢ ἡχμαλωτίσθησαν. Διότι αἱ αἰχμαλωσίαι ἦσαν συνεχεῖς ἐξηκολούθησαν δὲ καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους ἔτι χρόνους....»

Εἰς τ' ἀνωτέρω πολλὰ ἡδύνατό τις νὰ παρατηρήσῃ, ὡν τὸ σπουδαιότερον, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὰ χωρία Καλισπεριάνικα καὶ Σκουλιάνικα πολλοὶ φέροντες τὸ ἐπώνυμον **Σκοῦλος** καὶ **Καλισπέρης**, παρὰ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ Γεωγράφου.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἐν τῷ ἀρχιεποφυλακείῳ τῆς Νήσου ὑπάρχουσι πολλὰ περιεργα ἔγγραφα. Ἰδοὺ ἐν τούτων :

Ἔργο ἑμοῦ Δημητρίου Φανάρη. Νοταρίου τῆς ἀποστολικῆς ἐξουσίας τῆς Ρώμης καὶ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Πράξεις αἰφνης—εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐνὸς τῆς ζωαρχικῆς Τριάδος εἰς τὴν φορετικῇ τῆς Κυθηρίας Καπαλλίου... μετ' αὐτῆς τῆς προαίρεσιν θέλει καὶ πῇ ἐπιτροπότης καὶ καθολικὸν κουμέσον τὸν μετὰ Τζόρτζη τὸ Στάη ἀπὸ τὸν αὐτὸν τόπον ἢ Τζη Πρεζέντες ὅσων καὶ ἀγέντες νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀποφαίνεται ἐνάμπροστε τῆς ἐκλαμπροτάτης ἡμῶν ἀφεντιᾶς τῆς Κυθηρίας καὶ πάσης λογῆς δικαιώματος.

(ὑπ.) Ἐγὼ Δημήτριος Φανάρης Νοτάριος τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἔγραψα καὶ ἐκοπίαρισα ἀπὸ τὸ ἀγρυπνικὸν καίμομένω διὰ χειρὸς ἑμοῦ σκεκλῖνο διλή. (βιβλία πρακτικῶν).

ΕΚ ΤΗΣ ΚΥΘΗΡΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΙ ΤΥΧΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΕΙΣ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΠΤΑΚΟΣΙΩΝ ΕΤΩΝ

(Χρόντομος ἐξιστόρησις)

Κατὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων τὸ 1204, ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς Ἑνετοὺς τὰ Κύθηρα μετὰ λοιπῶν νήσων τῆς Ἑπτανήσου. Τὸ 1207 ἡ Ἑνετικὴ Κυβερνησις ἀδυνατούσα νὰ κατέχη ὑπὸ τὴν ἀμεσον κυριαρχίαν τῆς τὰς Νήσους, ἕνεκεν τῶν μεγάλων δαπανῶν τῆς συντήσεως στόλων καὶ στρατῶν ἐν αὐταῖς, συνῆψε συμβόλαια μετὰ τῶν εὐγενῶν Ἑνετῶν, εἰς οὓς παρεχώρησεν ὡς φέουδα τὰς νήσους. Κατὰ συνίπειαν τὰ Κύθηρα παρεχωρήθησαν τῷ Μάρκῳ Βενιέρῃ, ὅστις ἐγκατέστη ἐν τῇ Νήσῳ ὡς ἡγεμὼν αὐτῆς τὸν τίτλον «Μαρκήσιος Κυθήρων». Ἐν τούτοις, ὡς διακριστῆς τῆς νήσου διεκρίνετο καὶ τις Ἰάκωβος Βιάρος, φαίνεται νὰ ἦτο τοποτηρητὴς τοῦ Βενιέρου. Τὸ πῶς ἡ Νῆσος ἐκυβερνᾶτο ἐπὶ τῶν εὐγενῶν τούτων καὶ τὸ τί διεπράχθη αὐτῇ, δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Μετὰ τινα ἔτη, ἐν τοῖς 1269 ὁ μέγας Δουξ Λικάριος, Ἑλλήν στρατηγός, ἀφῆρεσεν τὰ Κύθηρα ἀπὸ τοῦ Βενιέρου, ἐν ὀνόματι τῆς Ἑλληνικῆς τοκρατορίας. Τὸ δὲ 1309 ὁ Αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ ὁ Παλῶς λόγος παρέδωκε τὴν Νῆσον εἰς τὴν ἐκ Μονεμβασίας Μοναχικῆς (ἢ Δαιμονογιάννην καὶ Εὐδαιμονογιάννην).

Ἐνεκεν ἐπιγαμίας τῶν οἰκογενειῶν Βενιέρῃ, καὶ Μονοϊωνίου, ὁ Βερίολας Μονοϊωάννης παρεχώρησε τὴν Νῆσον ὡς προίκα εἰς τὸν δισέγγονον τοῦ προρρηθίντος Ἰακώβου Βενιέρῃ, Μάρκῳ Βενιέρῃ. Οὕτως ἐπανῆλθον τὰ Κύθηρα εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Βενιέρων. Ἡ οἰκογένεια ὅμως αὕτη εἶχεν ἐγκαταλείψει τὰ Κύθηρα καὶ ἀποκατασταθῇ εἰς Κρήτην.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

Ήτορς ἔγκριτος, ἐπὶ μακρὸν σπουδᾶς ἐν Ἑνρώπῃ. Ὑπηρετήσεν εἰς τὸν στρατὸν εὐδοκμιώτατα διακριθεὶς κατὰ τὴν ἵπηρεσίαν καὶ τὰς ἐκτάκτους περιστάσεις τῆς Πατρίδος, τὸ 1882, 1886 καὶ τὸν πόλεμον τοῦ 1897, ἐξόχως δρᾶσας καὶ τιμηθεὶς δι' ἐκθέσεων τοῦ Στρατηγοῦ Γέρβα τοῦ Λεων. Πετροπουλάκη καὶ ἐσχάτως—μονος αὐτὸς ἐκ τοῦ Σώματος του—τοῦ Γεν. Ἀρχηγοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου. Ἀπεχώρησε φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπιδόχου (Ταγματάρχου), μὴ πεισθεὶς γὰ παραμείνῃ εἰς τὰς τάξεις παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῆς ἵπηρεσίας ἐκτιμῶσας τὴν ἄνδρα. Ἐν Κυνήροισι ἐξετέθη τρεῖς ὥς ὑποψήγιος βουλευτῆς,

Οἱ ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης Βαρθολομαῖοι, Νικόλαοι, Πέτρος Βενιέροι, κύριοι τῆς νήσου Κυθήρων ἐν Κρήτῃ νουντες, διέταξαν τὴν Κρητικὴν οἰκογένειαν Κασσιμάτη τοικησῆ εἰς Κύθηρα, παραχωρήσαντες αὐτῇ προνόμια καὶ λειψν. Κατῆλθον λοιπόν οἱ Κασσιμάται εἰς τὴν Νῆσον τὴν καὶ διετέλουν ὡς τοποτηρηταὶ τῶν Βενιέρων. Ἀλλὰ τὸ οἱ Κρήτες ἐπανεστήσαν κατὰ τῶν Ἑνετῶν, συμμετέσχον τῆς ἐπανάστασεως καὶ οἱ Βενιέροι. Ἐνεκεν τούτου ἐκτῆσαν ἐκπτωτοὶ τῶν δικαιωμάτων των ἐπὶ τῶν Κυθήρων, ἐνός τοῦ Φραγκίσκου Βενιέρι, ὅστις μέινας πιστός εἰς Ἑνετούς, διετήρησε τὰ δικαιώματά του καὶ ἐγένετο κληρονόμος τῆς Νήσου. Οὗτος ἄκληρος ὢν, κατέλιπε τὴν διοίκησιν τῶν Κυθήρων εἰς τοὺς ἐν Ἑνετίᾳ συγγενεῖς τοῦ νιέρους. Τούτων ὁ Βλάσιος Βενιέρης κατελθὼν εἰς τὴν Νῆσον ἐκυριάρχησεν αὐτῆς πρῶτος, ἐκ τῆς τελευταίας σειρᾶς δυναστευτάντων ἐν αὐτῇ Βενιέριδων.

Ἡ δυναστεία αὕτη τῶν Βενιέριδων διήρκεσε μέχρι τοῦ 1530. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο αἱ ἐπιδρομαὶ ἐν τῇ Νήσῳ Τούρκων, πειρατῶν ἰδίᾳ, κατέστησαν συχναὶ καὶ τρομεραὶ. Βενιέριδες μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπερασπισθῶσιν αὐτήν, συνεφάνησαν μετὰ τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, ὅπως αὕτη ἀναλάβῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς Νήσου, λαμβάνουσα ὡς ἀντάλλαγμα τὴν ἐκ τῆς ἐπικαρπίας τῶν κτημάτων καὶ τοὺς φόρους πολιτῶν. Ἡ Δημοκρατία ἐδέχθη καὶ οὕτως ἐγκατέστησεν ἐν τῇ Νήσῳ ὡς ἄμεσος Κυρίαρχος κατὰ τὸ 1530. Ἐκτοτε διωρίζετο καὶ Ἑνετός Προβλεπτής ἐν τῇ Νήσῳ, τις ὑπῆγετο εἰς τὸν τῆς Κρήτης. Πλὴν ἡ κατάστασις οὕτως ἐτηρήθη ἐπὶ πολὺ, μεγάλης συμφυρᾶς ἐπελθούσης ἐν τῇ Νήσῳ. Κατὰ τὸ 1538 ὁ φοβερός Τούρκος Ναύαρχος Βαρθολομαῖος, καταπλεύσας εἰς Κύθηρα, κατέστρεψε τὸν ἄνδρα τῆς Δημοκρατίας (Παλιόχωρον), αἰχμαλωτίσας πάντας σχεδὸν τοὺς κατοίκους τούτου.

Τότε οἱ λοιποὶ Κυθήριοι φοβηθέντες, διεσπάρησαν σχεδὸν πάντες, εἰς Μεσσηνίαν, Λακωνίαν καὶ Κρήτην. Ἐμείνεν ἐν τῇ Νήσῳ σχεδὸν ἡ Νῆσος μέχρι τοῦ 1540. Τότε ἡ Μονεμβασία περιέπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων, ἡ δὲ Βενετία διέταξε τὴν Μονεμβασίαν νὰ ἀπέλθωσιν εἰς Κύθηρα, ἵνα μὴ πίσωσιν χεῖρας τῶν βαρβάρων. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐξιστορεῖ ἐπιστολὴ

τοῦ τότε Μητροπολίτου Μονεμβασίας Μητροφάνους, περιέχουσα
 ἰν ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς: «Δι' ὃ καὶ μὴ θέλουσα ἡ Γαλινοτάτη
 Ἀθήντια παραχωρῆσαι Ὑμᾶς (τοὺς Μονεμβασιώτας) καὶ δού-
 λους βαρβάρων ποιῆσαι, παρεχώρησε μὲν τοῦ λαβεῖν ἐκεῖνον τὸν
 ἴθεον τὰς πόλεις οὕτω κενάς, ἡμᾶς δὲ ἅπαντας εἰς Κύθηρα
 διέταξεν ἐπαναῖξιν καὶ μετοικήσειν». Ἐκ τούτου καὶ ἐκ τῆς
 ἐν Ναυπάκτῳ νίκης τῶν Χριστιανῶν κατὰ τῶν Τούρκων, ἀνα-
 θαρρήσαντες οἱ Κυθῆριοι, ἐπανῆλθον ἄθροοι εἰς τὴν Νῆσον καὶ
 δι' ἀναφορὰς τῶν ἐζήτησαν νὰ κανονισθῇ ἡ ἐγχώριος Κυβέρνη-
 σις. Τότε ἡ Ἑνετικὴ Γερουσία διὰ διατάγματος τῆς 27 Ἰου-
 νίου τοῦ 1597, διέταξε τὸν προβλεπτὴν Κρήτης Λουκᾶν Μι-
 κιέλην νὰ κανονίσῃ τὰ τῶν Κυθέρων. Οὗτος δὲ διὰ διατάγμα-
 τὸς τοῦ τῆς 27 Δεβρίου ἰδίου ἔτους ἐγκαθίδρυσε τὸ σῶμα τῶν
 Εὐγενῶν ἐν τῇ Νήσῳ. Τὸ σῶμα τοῦτο ἀνεδείκνυε τὰς τε Δη-
 μοτικὰς καὶ τὰς Δικαστικὰς ἀρχὰς τῆς Νήσου. Δυστυχῶς οἱ
 οἱ εὐγενεῖς συγκεντρώσαντες εἰς χεῖράς των πᾶσαν ἐξουσίαν,
 ἐξετράπησαν εἰς διαφορὰς αὐθαιρεσίας καὶ καταχρήσεις, ὧν
 ἕνεκεν ἐξερράγη κατ' αὐτῶν στάσις ὑπὸ τῶν πολιτῶν (Ποπο-
 λάνων) καὶ τῶν χωρικῶν.

Τῇ ἐπεμβάσει τότε τοῦ τε Προβλεπτοῦ τῆς Νήσου Σεβασ-
 τianoῦ Μαλιπιέρη καὶ τοῦ τῆς Κρήτης Γενικοῦ τοιούτου Δι-
 νήλ Βενιέρη, προελήφθησαν μεγάλα κακά. Ἀλλὰ τὰ δικαιώ-
 ματα τῶν Εὐγενῶν περιορίσθησαν μέγᾳ, καὶ μάλιστα κατὰ
 τὸ 1583, ὅποτε ἡ συμπολιτεία τοῦ Ἀγ. Μάρκου (Ἑνετίας)
 ἀπίστευεν εἰς Ἑπτάνησον δύο Πατρικίους, οἵτινες πολλὰς
 ἐλευθερίας παρεχώρησαν εἰς τοὺς Ἑπτανησίους. Ἀλλὰ καὶ
 πάλιν οἱ εὐγενεῖς εἶχον ἀρκετὴν ἐξουσίαν καὶ πολλὰς διέπρατ-
 τον καταχρήσεις, ὧν ἕνεκεν ἐξερράγη γενικὴ ἐν Ἑπτανήσῳ
 στάσις κατ' αὐτῶν ὑπὸ τῶν Δημοτῶν (Ποπολάνων), ἥτις ἄλ-
 γεινὰ ἔσχεν ἀποτελέσματα, ἰδίως ἐν Ζακύνθῳ καὶ Κεφαλληνίᾳ.
 Ἐν τούτοις ἡ Ἑνετικὴ Δημοκρατία διεξήγαγε πολέμους
 πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν, ἰδίᾳ ἐν Κρήτῃ, ἥτις
 καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων τὸ 1699. Τότε τὰ Κύ-
 θηρα ὑπήχθησαν ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν διοικητικῶς εἰς τὴν Κέρ-
 κυραν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐσχηματίσθησαν οἱ πρῶτοι
 Λόχοι τῶν Ἑθελοντῶν Ἑπτανησίων, οἵτινες ἐπολέμουν μετὰ
 τῶν Ἑνετῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Ἐπικρατείας. Εἰς τῶν
 λόχων τούτων, ἀποτελούμενος κατὰ τὰ $\frac{3}{4}$ ὑπὸ Κυθέρων, ὑπὸ

τὸν Ἑνετὸν δὲ Βάλλην, ὑπεστήριξε γενναίως τὸ
Μεθώνης τὸ 1715. Ἀλλ' ἔνεκεν τῶν πολέμων τῶν
λυον μεγάλως αἱ δυνάμεις τῆς Δημοκρατίας, ἡ δὲ
τῶν Νήσων περιῆλθεν εἰς τοιοῦτον ἐλλεινὸν σημεῖον
γδαίως ἤδη αἱ διάφοροι πόλεις κατελαμβάνοντο ὑπὸ
κων. Τὴν τύχην ταύτην δὲν διέφυγον καὶ τὰ Κύθηρα.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ

Τὸ 1715 ὁ Καπετὰν-Πασᾶς κυριεύσας πολλὰς
πόλεις κατεχομένας ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν, ἐπύρξατο μετὰ
στόλου κατὰ τῶν Κυθήρων.

Ὁ προβλεπτής αὐτῶν Βασιτιανὸς Μαρκέλλος ἐλθὼν
ἀμύνει, ὅμως ὁμως ἀνεπαρκῆ καὶ ἀνίσχυρα, οἱ
πικρὰν ἔχοντες πείραν τῶν ἀπειλουμένων δοκιμασι-
ταράχθησαν. Τὸ πλεῖστον τότε τοῦ λαοῦ ἐκηρύχθη
συνθηκολογίας μετὰ τῶν Τούρκων. Ἐκ τούτου ἐπὶ
ρεσις τῶν κατοίκων, διότι πολλοὶ ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ
τῆς ἀμύνει. Κατιδόντες ὅμως καὶ οὗτοι τὸ πᾶν
καὶ ἀδύνατον τῆς ἀντιστάσεως, παρητήθησαν τῶν σχεδίων.
Τότε ἐσταλή πρεσβεία ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Ν. Ἰω.
Στάη, Ι. Καλωνᾶ, Ἀν. Δαρμάρου, Ἰω. Μπελ-
τοῦ πρωτοσυγγέλου Α. Δαρμάρου, (ἀντιλεγουσῶν τῶν
νεῶν Καλούτση καὶ Λαζαρέτη), πρὸς τὸν ἐν Μεθώνῃ
μένοντα Καπετὰν-Πασᾶν, καὶ συμφωνήθη νὰ κατελθῇ
Νῆσος εἰρηνικῶς ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους :

α') Ἀσφάλεια ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας.

β') Νὰ διατελῇ ἡ Νῆσος ὑποτελὴς φόρου τῷ Σουλτᾶν.

γ') Νὰ κατακρημνισθῇ τὸ τεῖχος τοῦ Καψαλίου.

Τοῦ Καπετὰν-Πασᾶ ὑποσχεθέντος τὴν ἀκριβῆ τήρη-
σιν τούτων, κατέπλευσεν εἰς Καψάλιον ἡ ἐλαφρὰ μο-
τοῦ Τούρκων, ἣς ὁ Ναύαρχος ἐξήτησε τὴν παράδοσιν τῆς
κῆς φρουρᾶς. Ὁ φρούραρχος βλέπων τὸ ἀνωφελὲς τῆς
στάσεως, ἐδέχθη συνθηκολόγησιν, κατ' ἣν τῷ ἐπετράπη
πέλθῃ μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐνοπλῶν καὶ μὲ ἀναπεπταμένον
Σημαίαν του. Ὁ Τούρκος Ναύαρχος ἐτήρησε τὴν ὑπό-
μνησιν του χορηγῆσας μάλιστα τῇ οἰκογενεῖα Λεβούνῃ ἀσφα-
λῶς πρωτοστατήσασαν εἰς τὴν εἰρηνικὴν κατὰληψιν τῆς

Ὡς τὰ Κύθηρα κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὑφ' οὓς παρέμειναν τριετίαν περίπου.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΚΑΙ ΑΥΘΥΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΕΝΕΤΟΥΣ

Ἀπὸ τῆς καταλήψεως ὁμως τῶν Κυθήρων ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἡ Ἑνετὸς Ναύαρχος Πιζάνης δὲν ἔπαυε παρενοχλῶν αὐτούς. Ὡς τὴν 19ην Ἰουλίου τοῦ 1716 συνεκρότησε ναυμαχίαν μετὰ τῶν Τούρκων καὶ ἐνίκησεν αὐτούς. Ὁ τουρκικὸς στόλος ἐτράπη τότε πρὸς τὰ Δαρδανίλια. Εἰς ἐπίμετρον οἱ Τῶρκοι κατεστρέφοντο ἐν Κερκύρᾳ διὰ θαύματος τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος ὀφθαλμοφανοῖς.

Τέλος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1718, ὁ τουρκικὸς στόλος ὑπὸ τὸν Καπετάν-Σουλεϊμάν-Κότσιαν ἐπύρξατο κατὰ τῆς Ἑπτανήσου. Ὁ τῶν Ἑνετῶν ναύαρχος Διέδος πληροφορηθεὶς τοῦτο, ἀπέπλευσεν ἐκ Κερκύρας ἄγων πολυάριθμον στόλον. Συναντήσας τὸν τουρκικόν παρὰ τὰ Κύθηρα τὸν κατεναυμάχησε καὶ ὡς τὴν κατέλαβε τὴν Νήσον, καὶ τὸ Σῆμα τοῦ Ἀγίου Μάρκου ἀνεπετάσθη καὶ αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῶν φρουρίων.

Τότε ὑπεγράφη ἡ ἐν Πασαρόβιτις συνθήκη τῆς 21ης Ἰουλίου 1718, καθ' ἣν τὰ Κύθηρα καὶ τὰ Ἀντικύθηρα ἀπεδίδοντο εἰς τοὺς Ἑνετούς. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἡγγυήθη νὰ μὴ παρενοχλήσῃ εἰς τὸ ἐξῆς αἱ νῆσοι ὑπὸ τῶν πειρατῶν.

Ἄλλ' οἱ Κυθηριοὶ ὥς καὶ οἱ λοιποὶ Ἑπτανήσιοι, πολλὰ ἐπέστησαν τὰ δεινὰ ἐπὶ τῆς ἐξαχρειωθείσης τέλεον Ἑνετικῆς διοικήσεως. Πλὴν καὶ ἡ κυριαρχία τῆς «Γαληνοτάτης» ἐκείνης Δημοκρατίας δὲν ἐπέπρωτο νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς Νήσους.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΓΑΛΛΟΥΣ

Ἡ Γαλλία διεξήγαγε μακροὺς καὶ πεισματώδεις πολέμους πρὸς τὴν Ἑνετίαν, οὔτινες ἐπὶ τέλους ἐπέφερον τὴν πτώσιν αὐτῆς, βαθυμῆδὸν καταλαμβανομένων τῶν κτήσεών της. Ὡς καὶ ἡ Ἑπτανήσος κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, κατὰ τὸν Αὐγούστου δὲ τοῦ 1797 ἐπὶ τῶν Κυθηραϊκῶν φρουρίων ἀνεπετάσθη ἡ Δημοκρατικὴ σημαία τῆς Γαλλίας, καταλυθείσης ὁριστικῶς πλέον τῆς ἐνετικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς Νήσου καὶ ἐν γένει τῆς Ἑπτανήσου, ἥτις διήρκεσε πεντακόσια σχεδὸν ἔτη. Τὸ αὐτὸ

ἔτος κατὰ τὸν Ὀκτώβριον, ὑπεγράφη ἡ ἐν Καμπού
 θήκη περὶ ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Γα
 Κύθηρα τότε ὑπῆχθησαν εἰς τὸν ἀκοκληθέντα Νομ
 γαίου Πελάγους» ἀποτελεσθέντα δ' ἐκ τῶν νήσων
 Κυθήρων, Στροφάδων καὶ Δραγουμίστρου καὶ ταχθέντι
 Νομάρχην Σ. Ρουλιέρ. Τότε ἐφυτεύθη εἰς τὰς ἰδιαι
 πλατείας τὸ «Δένδρον τῆς Ἐλευθερίας» τῶν Γάλλων
 τὰ χεῖλη ὧλων ἐφέροντο αἱ ἱεραὶ λίξεις «Ἐλευθερία
 Ἀδελφότης». Αἱ διακρίσεις κατηργήθησαν καὶ οἱ
 (Ἀρχοντες) συνευθύνουν καὶ συνέτρωγον δημοσίᾳ
 ἀστῶν (Ποπολαίνων) καὶ χωρικῶν. Ὁ Γάλλος Νομάρ
 χης δὲν ἐγκύκλιον, δι' ἧς διεκήρυττεν ὅτι ἡ Γαλλία
 τεύει τὰς Νήσους «προαίγουσα αὐτὰς, ἐν νομίμῳ
 διαχειρίσει, μᾶλλον ἑλευθερίως, ἀναλόγως τοῦ αἵματος
 οἱ Κυθηριοὶ ἐνόμιζον ὅτι ἀνίτειλον δι' αὐτοὺς ἡμέρας
 τικῆς ἐλευθερίας. Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν παρ
 πολὺ.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΡΩΣΣΟ-ΤΟΥΡΚΟΥΣ

Ἐναντίον τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ κατακτητικῆς
 πάρτου ἔργου, συνησπίσθησαν ἡ Ρωσσία μετὰ τῆς Τουρ
 Ἀγγλίας. Μικρὸν μετὰ τὴν κατάκτησιν τῶν Κυθή
 τῶν Γάλλων, ὁ ἠνωμένος στόλος τῶν Ρωσσοτούρκων
 κατ' αὐτῶν. Ὁ ναύαρχος τοῦτου Οὐζακὼφ ἀπέστει
 τοὺς Κυθηρίους ἐπιστολὴν λέγουσαν πλὴν ἄλλων: «Ὁ
 ρος Κυρίαρχος καὶ ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, ὑπὸ θεοῦ ζήλου
 μενοι προσφέρουσι πρὸς τοὺς Κυθηρίους τὸ ἰσχυρὸν
 ὑποστήριγμα τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου, ἵνα ἑλευθ
 σιν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἀπίστου ἔθνους τῶν Γάλλων». Γα
 ως διεβιβάζετο αὐτοῖς καὶ παραινετικὴ ἐγκύκλιος, τοῦ
 μενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ κατόπιν ἱερομάρτυρος ἐκεί
 ἑθνομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε' ἔχουσα οὕτω:

† **Γρηγόριος**, ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων/πολῆς
 Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Εὐλαχίστατοι Κληρικοὶ καὶ τιμιώτατοι πρόκριτοι
 ποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς νήσου
 τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος,

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Α. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

Ἐκ τῶν νεαρωτέρων καὶ ἐγκριτωτέρων παρ' ἡμῖν ἐπιστημονῶν. Ἀνη-
ρετίθη διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς μὲ τὸν βαθμὸν ἄριστα τὸ 1899. Διετέ-
λεσε ἰαωτερικὸς βοηθὸς τοῦ Ἀρεταίου ἀπὸ τοῦ 1901—1904. Ἀπε-
τέλεσε ὡς ὑπότροφος τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἑσπερίαν ἔνθα ἐτελειοποιήθη
τὴν τετρακτίαν εἰς τὴν διάσημον χειρουργικὴν Κλινικὴν τοῦ Breslau ὡς
σηθὺς ἐν Παρισίοις. Ἐπεσκέφθη καὶ ἐπηρέτησεν εἰς τὰς περιουήτους
κλινικὰς τοῦ Λονδίνου. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διορίσθη Ἐπιμελη-
τὴς τοῦ Ἀρεταίου Νοσοκομείου, ἐπαξίως τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ
ἐπαγότητος καὶ μαρτυρίας.

ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ Ἐλεος παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος
παρ' ὑμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις.

Ὁ πονηρὸς καὶ ἀρχικάκος ὄφις, ἀφου δολίως ἐπλάσθη
ἀνθρωπότητα μὲ πολυειδεῖς ἀπάτας καὶ τρόπους, διὰ
σύρτη εἰς τὴν ἀπώλειαν, τελευταῖον εἰς τοὺς ἐσχάτους
αἰῶνας, ἐπινοήσας τὸ γένος τῶν Γάλλων δεκτικώτερον
νῆρις, ἔχυσεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν δαψιλῶς τὸν ἰὸν τῆς
στασίως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἔρριψεν εἰς παντελεῖαν
καὶ ἀσέβειαν...»

Ἐξιστορεῖ κατόπιν τὴν ἐν Γαλλίᾳ Βασιλοκτονίαν καὶ
προόδους τοῦ Βοναπάρτου, τὴν κήρυξιν κατὰ τούτου τοῦ
λίμου ὑπὸ τῆς Τουρκίας διὰ τὴν κατοχὴν τῆς Αἰγύπτου
πρὸς τοῦτο συμμαχίαν τῆς Ρωσσίας καὶ Ἀγγλίας καὶ
ἀγγίζει ὅτι: «... ἡ Ὀθωμανορρωσικοβρετανικὴ ἀρμο-
χεται εἰς τὴν Νῆσον, ὅχι κατ' αὐτῆς ἀλλὰ μᾶλλον διὰ
στηρίξει αὐτὴν εἰς τὴν ἀληθινὴν ἐλευθερίαν...» Μετὰ
ἄλλα προτρέπει, «... νὰ ἐκδιώξητε ἀπὸ τὴν Νῆσον ὑμῶν
ἀποστάτας τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπούλους τυράννους τῆς ἀνθρω-
πότητος Γάλλους, καὶ νὰ συναγωνισθῆτε καὶ ὑμεῖς μὲ τὰς
μαχοῦσας δυνάμεις πρὸς ἀφανισμόν αὐτῶν...» Καὶ ἐπὶ
«Πληροφοροῦμεν δὲ ὑμᾶς ὅτι θέλεται ἔχει καὶ πλεονέκτημα
εἰς τὸ νὰ ἐκλέξητε ὅποιον τρόπον διοικήσεως θέλετε
ταῦτα μὲν εἰχετικῶς. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ ἡ εὐ-
μετεριότης ἡμῶν εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

Ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος Β' 1798.

Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη τοῦ Πατριάρχου, περιῆλθεν εἰς
τοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων Ἀνθίμου Λεβούνη, ὅστις τὴν παρ-
εἰς τὸν Γάλλον φρούραρχον Μισσὴλ. Οὗτος ἀμέσως ἐξέδωκε
ρυξιν πρὸς τοὺς Κυθηρίους καλῶν αὐτοὺς εἰς ἀντίστασιν
τῶν ἐπερχομένων. Ὄντως, ὀλίγοι τινὲς προσῆλθον εἰς τὸν
φρούραρχον καὶ κατετάγησαν εἰς τὸν Γραικοῖταλικόν λόγον
ὡς ἀξιωματικὸς καὶ ὁ Κυθηριὸς Σερέτης. Ὁ
σχευάσθησαν λοιπὸν εἰς ἄμυναν, ὁ δὲ δεκανεὺς Σεβαλὶς
σχεύασεν ὀχυρώματα εἰς τὸν λιμένα Καφαλίου καὶ ἐ-
τήσεν ἐπὶ τὴν τελευτὴν. Ὁ φρούραρχος Μισσὴλ μετὰ 7
πρωτῶν ἐκλείσθη εἰς τὸ φρούριον. Τὴν ἐπαύριον 16ην
σεπτεμβρίου, ὁ Ρωσσοτουρκικὸς στόλος ἐνεφανίσθη πρὸς
Καφαλίον. Ἡ ἀνδρεία τῶν Γάλλων ἠνάγκασε τὸν Ρῶσον

γιν' ἀνοίξη πῦρ ραγδαῖον κατὰ τοῦ φρουρίου ἐκ θαλάσσης καὶ
 ἐκέρξας, ἀποβιβάσας εἰς διάφορα σημεῖα πολλὰ τηλεβόλα.

Μετὰ κανονιοβολισμὸν τριῶν ὥρων, τὸ φρούριον ἔπαθε σοβαρὰ
 ρήγματα καὶ ἡ ἐπὶ πλέον ἀντίστασις τοῦ μικροσκοπικοῦ στρα-
 τῶν κατέστη ἀνωφελής. Τότε ὁ φρούραρχος Μισσὲλ ἀπέστειλε
 τὸν ἀξιωματικὸν Σερέτην πρὸς τὸν Οὐζακὼφ καὶ διεπραγμα-
 τέθη μετ' αὐτοῦ τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου, ὑπὸ ὅρους ἐξα-
 σφαλίζοντας τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν τῶν αἰχμαλώτων καὶ
 ἀμνηστείαν διὰ τοὺς λαβόντας μέρος μετὰ τῶν ἑλλήνων Κυθη-
 ρίων. Ἡ συνθήκη φέρει τὴν χρονολογίαν: «Ἐν Κυθήροις τὴν
 22 Τρυγητοῦ 1798».

Κατόπιν ὑπεγράφη ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 21 Μαρτίου
 τοῦ 1800 ἡ περὶ πολιτικῆς ὑπάρξεως τῆς Ἑπτανήσου συν-
 ῥηκη ἐξ ἄρθρων 12, διωργανώθησαν δὲ καὶ αἱ Πολιτικαὶ καὶ
 δικαστικαὶ ἀρχαὶ ἐν τοῖς Νήσοις καὶ ἐτάχθησαν αὗται ὑπὸ
 τὴν προστασίαν Τουρκίας καὶ Ρωσσίας. Οἱ στρατοὶ τότε καὶ
 τὸν δυνάμει τῶν δύο τούτων δυνάμεων, σχεδὸν ἀπεσφύθησαν ἐκ τῶν
 Νήσων, αἵτινες ἐσπαράσσοντο ἐξ ἐμφυλίων ταρχῶν. Ἐν Κυθή-
 ρις μάλιστα αἱ ἐριδὲς εἶχον ὀξυνθῆ εἰς μέγιστον βαθμὸν καὶ
 τότε διεδραματίσθησαν φρικτὰ γεγονότα, καθ' ἃ πολλοὶ ἐσφύ-
 γησαν ἐν τῇ Πόλει ἐκ τῶν τῆς πρώτης τάξεως. Καὶ τὸ κακὸν
 ἦ, ἀπέβαινε πολὺ μεγαλείτερον, ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ δη-
 μιτικωτάτου ἄρχοντος Ἐμμανουὴλ Καλοῦτση. Οὗτος χαίρων
 ἡγεραίαν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἀστῶν (civili) καὶ τῶν δη-
 μιτικῶν (popolo) κατήρτισε προσωρινὸν ὀργανισμὸν περὶ διαι-
 κήσεως καὶ διώρισε χωρικοὺς δικαστάς, οἵτινες ἐδίδασκον ἐν
 ἑπαύρῳ καὶ «ὑπὸ τὴν Κουτσουπέαν».

Ἡ ἀναρχία ἐν τῇ Νήσῳ διήρκεσε μέχρι τῆς εἰς αὐτὴν ἀπο-
 στολῆς τοῦ Κεφαλλῆνος Εὐσταθίου Μεταξά μετὰ δυνάμει
 στρατιωτικῆς. Ὅστις αὐστηρῶς ἐργασθεὶς συνέστησε Κυβέρνη-
 σιν κατὰ τὰ νόμιμα τῆς Ἑπτανησίου Πολιτείας. Μετὰ μικρὸν
 ἐκानνίσθη καὶ ἡ Σημαία τῆς Πολιτείας ὡς ἐξῆς: Ἐπὶ ἐδά-
 ρους (πανίου) κυανοῦ ἐτέθη ὁ Λέων τοῦ Ἀγ. Μάρκου, περὶ τὸς
 καὶ κρατῶν ἑξαγγέλιον κλειστόν, περὶ δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ λογχαι-
 ῶς συμβολὸν τῶν ἐπὶ τὰ νήσων. Ἐν τῷ φρουρίῳ Κυθήρων ἀνεπε-
 τάσθη ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀνθίμου Λιβουρή χαιρετιθεῖσα δι'
 ἑκατὸ κανονιοβολισμῶν ὑπὸ τουρκικοῦ ναυλοχοῦντος εἰς Κε-
 φάλειον.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΕΚ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΓΑΛΛΟΥΣ

Ἐν τούτοις ὁ Μέγας Ναπολέων ἐκυρίαρχει τῆς Εὐρώπης. Καὶ καθ' ὃν χρόνον αἱ Ρωσσοτουρκικαὶ σχέσεις ἦσαν λίαν ἀνυμναστοὶ καὶ ἐν ταῖς Νήσοις ἐπεκράτουν μᾶλλον οἱ Ρώσσοι. Μέγας ἐκεῖνος Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, καταστρέφας τοὺς Αὐστριακοὺς ἐν Ἀουστρελίτς καὶ τοὺς Πρώσσους ἐν Ἐϋλάιν, ἀντήλλασεν ἀσπασμὸν εἰρήνης μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Ρωσσιῶν Ἀλεξάνδρου, παρ' οὗ ἐπιμόνως ἀπήτησε τὴν Ἑπτανήσον, ὡς λίαν χρήσιμον εἰς τὰ μεγαλεπίβολα σχέδιά του. Ὁ Ρώσσος ἐξ ἀνάγκης ἐδέχθη καὶ οὕτω κατ' Αὐγουστον τοῦ 1807 τὰ Κύθηρα καὶ ἡ λοιπὴ Ἑπτανήσος κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Γάλλων, ὑποχωρησάντων εἰρηνικῶς τῶν Ρώσσων. Ὁ Βασιλεὺς ἐξέδωκε τότε διάταγμα ἐν Φοντενεβλῶ τὴν 10 Νοεμβρίου 1807, δι' οὗ ἐχορηγεῖτο πολίτευμα εἰς τὰς νήσους οὐχὶ πολὺ φιλελεύθερον.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΓΛΟΥΣ

Καὶ ἡ νέα ὅμως αὕτη κατοχὴ τῆς Νήσου ὑπὸ τῶν Γάλλων δὲν διήρκεσε πολὺ. Διότι μετὰ διετίαν ἐξεργάγῃ Ἀγγλο-Γαλλικὸς πόλεμος, ὅστις ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα, πλὴν ἄλλων, καὶ τὴν κατάληψιν τῶν Κυθήρων ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Τὴν κατάληψιν ὡς ἐξῆς ἀφηγεῖται ἐν ἀνεκδότῳ χρονικῷ ὁ ἱερομόναχος **Γρηγόριος Δογοθέτης**.

«1809 Σεπτεμβρίου 27, ἡμέρα Δευτέρα. Ἦλθαν ἀπέξω ἐκ τοῦ Καστέλι τοῦ Αὐλέμονος δύο φρεγάδες Ἰγγλέζικες καὶ ἀρχώσαντες πόλεμον μετὰ τοὺς Φραντζέζους ὅπου τὸ ἐξουσίαζαν καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὸ ἐπατρονάρισαν καὶ τὸ ἐκυρίευσαν καὶ περιπλέον τὸ νέον Καστελάκι ὅπου εἶχαν κάμει οἱ Φραντζέζοι ἀπὸ πέραν τοῦ ἄλλου διὰ φύλαξιν τοῦ Πόρτου, τὸ ἐγκρέμισαν ἐκ θεμελίων μετὰ ταῖς κανονιαῖς.

»Εἰς τὰς 28 τοῦ ἰδίου ἡμέραν Τρίτην ἔβγαλαν κανόνες ἀπὸ τὴν Βουρλιὰν εἰς τὴν στεργιὰ καὶ τὰ ἔφεραν μετὰ ἀρσενικάδες εἰς τὸν Τράχηλα ἀπέναντι εἰς τὸ Κάστρο, καὶ ἔκαμιν μετερίζι καὶ τὴν Τετάρτη 29 Σεπτεμβρίου ἔδωκαν φρικτὸν πόλεμον οἱ Ἰγγλέζοι ἀπὸ τὸν Τράχηλα καὶ Παλαμίδα. Καὶ

οἱ Φραντζέζοι τὸ βράδυ εἰς τὸ σουρούλωμα, ἐβάρεσαν κανόνια ἀπὸ τὸ Κάστρο κάτω εἰς τὴν χώραν καὶ ξεχωριστὰ εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Ἀρχιερέως κυρίου Ἀνθίμου Λεβούνη καὶ ἐσκότωσαν τὸ πῦρ Μπενέτο Λεβουνάκη ἕως ἐτῶν 20 καὶ μιὰ κοπέλλα ὀνόματι Διαμάντα, ὅπου τὴν εἶχε δουλεύτρα καὶ ἓνα δοῦλο ὀνόματι Βασίλη (αὐτὸς ὅμως ἔζησε). Τὴν ἰδίαν νύκτα ἔρριξαν οἱ Ἰγγλέζοι εἰς τὸ Κάστρο γρανέτες ὅμως ζημίαν δὲν ἔκαμαν. Καὶ τὴν Πέμπτην 20 Σεπτεμβρίου ἐπαράδωσε τὸ Κάστρο καὶ τὸ ἐκυρίευσαν οἱ Ἰγγλέζοι καὶ ὅσοι εὐρισκότανε διὰ φύλαξιν τοῦ Κάστρου Φραντζέζοι καὶ Ρῶσσοι (:) τοὺς ἐμπαρκάρισαν εὐθὺς εἰς τὰ καράβια ὡς Ἰγγλέζους».

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ ἐξάγεται ὅτι οἱ Κυθῆριοι καὶ ἑταιρέτως οἱ χωραῖται συνέπραττον μετὰ τῶν Ἀγγλῶν, πρὸς τιμωρίαν δ' αὐτῶν οἱ Γάλλοι ἔστρεψαν κατὰ τῆς πόλεως τὸ πῦρ τῶν τηλεβόλων τοῦ Φρουρίου.

Οὕτω λοιπὸν τὰ Κύθηρα κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, συμπληροῖ δὲ τὴν περὶ τῆς καταλήψεως ταύτης ἀφήγησιν ὁ Κοῆς Ἰωάν. Μικέλης ἐν τῇ περὶ τῆς Νήσου ἱστορίᾳ αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τὸ 1809 Στόλρς ἀγγλικὸς με στρατεύματα καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ταγματάρχου Καρόλου Κόρκου, ἐστάλη ἐνταῦθα, καὶ ἐξουσιάζαντες οἱ ἄγγλοι διὰ μάχης καὶ συνθήκης τὸ φρούριον, ἐξώσαν τοὺς Γάλλους. Διωρίσθη δὲ φρούραρχος καὶ Διοικητὴς ὁ Ἐρρίκος Ἰωσήφιδος δι' ὀλίγον καιρὸν, καὶ ἀντεκατέστη διὰ τοῦ Καρόλου Μακαλιστέρου.

Ἐν τούτῳ ἡ Νῆσος Κύθηρα ὑποταχθεῖσα εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Διοίκησιν ἐξηκολούθησε διοικουμένη παρὰ τῶν ἰδίων τῆς ἀρχόντων καὶ Νόμων, ὑπὸ τὴν προστασίαν ὅμως ἐνὸς διοικητοῦ Ἀγγλοῦ ἐπιστατοῦντος εἰς τὰ περὶ ἡσυχίας καὶ εὐταξίας αὐτῆς.

Ἐπὶ τοῦ 1814 ἐγένετο συνέλευσις συνθεμένη ἀπὸ τοὺς πρέσβεις τῶν ἀρχικωτέρων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης ἐν ἣ ἀπεφασίσθη κοινῶς ὅτι αἱ προῤῥηθεῖσαι ἐπὶ τὰ Ἰονικὰ νῆσοι, αἱ συνάπτουσαι τὴν Ἰονικὴν Ἀριστοκρατίαν, νὰ μείνωσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βρεττανίας, διορίζοντας ἐπ' αὐτάς ἓνα Λόρδον Ἀρμοστήν, ἐπαγρυπνοῦντα εἰς τὴν εὐταξίαν καὶ ἀγαθὴν πόσιν αὐτῶν, νὰ διαμένωσι εἰς τὰ ἐν αὐταῖς φρούρια ὑπὸ τὴν φυλακὴν ἀγγλικῶν στρατευμάτων καὶ νὰ μὴν ἔχωσι ἰδίους προέτους εἰς τὰς ξείνας αὐλάς, ἀλλὰ νὰ προστατεύωνται ἀπὸ τοὺς

Βρεττανική αὐλὴ ἐξαπέστειλεν εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους
μὲν Μαιτλαδὸν Μίγαν Ἀρμοστήν, ἵνα ἐπιστατῇ εἰς
νισμὸν τῆς Πολιτικῆς Διοικήσεως καὶ διατηρήσεως
ξίας καὶ εὐνομίας αὐτῶν. Ὅθεν καὶ ἡ νῆσος Ἰσπεργί
λουθεῖ ὑπὸ τὴν ταύτην των προστασίαν, ἐπιστατουμένη
λον τοποτηρητήν».

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ—ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΝ ΚΥΘΗΡΟΙΣ

Μετά τινι ἔτη ἐν τούτοις ἐξεργάγη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπαν
οὐ δὲ Κυθηριοὶ ὥς ὀμόφυλοι καὶ ὀμόθρησκοι τῶν ἐρη
των συνεκινήθησαν σφόδρα. Ἡρξαιτο τότε ἐν τῇ Νήσῳ
πρὸς βοήθειαν τῶν ἑγγύς Μωραϊτῶν, καὶ καταρτισμὸν
τος ἐθελοντῶν. Ἀλλ' ἡ φιλελεύθερος (!) Ἀγγλίς, δὲν
καλὸν ὄμμα τὴν κίνησιν ἐκείνην καὶ ἔλαβε μέτρα πρὸς
στολὴν αὐτῆς. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐνεκα διαφόρων ἐνεργει
πράξεων τῶν Κυθηρίων, τολμησάντων ὅτι τοῖς ἐπέ
αἰσθημα καὶ ὁ παιρωτισμός. μετεβλήθησαν εἰς ἀληθιν
κρατίαν, ἀγρίως καὶ ὠμῶς ἐνασκηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἀγγ
Διεδογματίσθησαν τότε φοικῶδεις σκηναὶ ἐν τῇ Νήσῳ.

ἀνάμνησις ζωηρὰ διασώζεται διὰ τῆς παραδόσεως καὶ
ἐξιστορηθήσονται ἀλλαχοῦ. Ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ ἐπαν
ἐθριάμβευσε καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου τῆς
αὐτῆς καὶ ἀπειτέλεσε Κράτος ἐλεύθερον. Καὶ ἔκτοτε οἱ
τῶν Ἑπτανησίων καὶ ἐπομένως τῶν Κυθηρίων, ἐστρέφον
κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς προστασίας καὶ πρὸς τὴν ἐθνικὴν
ἀποκατάστασιν. Μετὰ πολλὰς φάσεις τοῦ Ἑπτανησιακοῦ
πρὸς τὴν πεπολιτισμένην Προστάτιδα (;) ἀνεφάνη τέλος
σπαστισμός εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὁποίου πολλοὶ γενναῖως
σθῆσαν, πολλοὺς ὑποσιάντες διωγμοὺς Κυθηριοὶ, ἐν οἷς
τηγωνίστου οἱ ἀκραιφνεῖς ἐκείνοι πατριῶται, Κοσμάς
νάρκετος, Γεώργ. Μόρμορης καὶ λοιποί. Ἐπὶ τέλους δὲ οἱ
τες τῶν Ριζοσπαστῶν ἐν τε τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ καὶ ἐκτός
ἐθριάμβευσαν καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐπὶ τὴν
τοῦ Ἰονίου εἰς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα, ἥτις καὶ ἐπραγ

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Ὁ Γεωργίος παρ' ἡμῶν λατρός, δερματολόγος-Συφιλολόγος κ. Γ. Φωτεινός, ἐξεπαιδεύθη ἐν τῇ περιπόστῃ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ τῆς Σμύρνης κατὰ τὸ 1894 ἐνεγράφη εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολὴν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ 1896 προσλήφθη βοηθὸς τῆς ἐγχειρητικῆς καὶ τοπογραφικῆς Ἀνατομίας, ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Παύλου Ἰωάννου, ἐν δὲ ἔτος 1900 κατόπιν καὶ ἐποβοηθὸς τοῦ Συμφυλιδικοῦ Νοσοκομείου, διευθυνόμενου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Καθηγητοῦ. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1898 ἀνυποβλήθη παμψηφεὶ ἀριστοῦχος Λιδάκτωρ καὶ μετὰ ἐν ἔτος 1900 ἔλαβε τὴν ἀδειαν μὲ τὸν βαθμὸν ἰατρικῆς ἀρίστα. Εὐθὺς ἀμέσως ἀπορρίσθη ἐσωτερικὸς βοηθὸς τοῦ Νοσοκομείου τῶν Συμφυλιδικῶν καὶ Λεηρματικῶν νοσημάτων, ἐπὶ τὴν Διεύθυνσιν τῶν καθηγητῶν Πανλ. Ἰωάννου, Εὐαγ. Καλιοντζῆ καὶ Δ. Κατερινοπούλου, διατελέσας τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1902 ὅποτε ἀπῆλθεν εἰς Κύθηρα χάριν τοῦ ἀσθενοῦτος πατρὸς του. Μετὰ ἐν ἔτος ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους τελειοποιηθεὶς εἰς τὸν κλάδον τῶν Συμφυλιδικῶν καὶ Λεηρματικῶν νοσημάτων εἰς τὰς κλινικὰς τῶν διασημοτέρων ἰατρῶν τοῦ κλάδου τοῦ Fournier, Gaucher, Sabouraud, Brocq κλ. Ἐπὶ δύο ἔτη κατόπιν ἡσχολήθη εἰς τὰς διασημοτέρας Συμφυλιδιο-λογικὰς καὶ Λεηρματολογικὰς κλινικὰς τοῦ Βερολίνου ἐπὶ τὴν διέθυνσιν τῶν καθηγητῶν Lassar καὶ Lesser.

ΓΕΩΡΓ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ

Συνέγραψε ἐξ ἐπιστημονικᾶς διατριβῆς Γαλλιστὶ καὶ
 δύο φέρονται προλόγους λίαν κολακευτικούς τῷ Γερμ.
 Lassar καὶ τοῦ διασημοῦ Δερματολόγου Sabouraud.

Μετὰ πενταετὴ διατριβὴν εἰς Εὐρώπην ἐπαγγέλθη
 1907, διωρίσθη δὲ μετὰ ἓν ἔτος ἐπιμελητὴς τῆς Κλινικῆς
 δισίων καὶ δερματικῶν παθήσεων τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου
 Ἑλληνικῆς. Ὁ κ. Φωτεινὸς ἱδρύσεν ἐν Ἀθήναις ἰδίαν
 Δερματικῶν καὶ Ἀφροδισίων νοσημάτων, ἣτις εἶναι ἡ
 πολυτελεστέρα εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ
 φησὶν ὀφιομένη.

ποιήθη τὸ 1864 τελειωτικῶς, τὰ δὲ Κύθηρα καὶ
 ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τὸ αὐτὸ ἔτος.

Ὁ ποιητὴς Ἀρ. Βαλαωρίτης ἔγραψε συγκινητικῶς
 τῶν ἐπὶ τὰ Νήσων πρὸς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα, οὕτως
 τον μέρος ἔχει οὕτως:

Ἄνοιξε μάνα μας γλυνκεῖα, τὴν ἄφθαρτη καρδιά σου.
 Κ' ἀγκάλιασέ το τὰ φτωχά, τὰ μαυρὰ τὰ παιδιὰ σου.
 Σφίξε μας μάνο, σφίξε μας— Γυμνά ξαρματωμένα
 Σὰν νάτανε κατὰδικα, σὰν νάταν νικημένα.
 Ἐρχονται μὲς τὸν κόμφον σου. Δώσε μας τὴν εὐχὴν σου.
 Καὶ σβῶς πάσα μας πληγὴ μ' ἓνα θερμὸ φιλὶ σου.
 Ἄλλο δὲν θέλομε οἱ πικροί. Θέλομ' ἐδῶ σιμά σου
 Νὰ βλέπωμε τὸ δάκρυον, κ' ἐμεῖς στὰ βλεφαρὰ Σου,
 Καὶ νὰ τ' ἀκοῦμε ὁλόβρυστο ἔπαιον μας νὰ στάζη.
 Θέλομε μεσ' τὰ σπλάχνα μας νὰ χῶνεται νὰ σφάζη,
 Ὅ στεναγμὸς σου κοφτερός σὰ δίκονο μυχαῖρι,
 Θέλομε τὴν υφάνια σου, θέλομε γὰ μας δέρι,
 Μαζὶ μὲ σένα οὐμφορὰ καὶ καταδίκη υἰώνια.
 Δὲν θέλομε περίελα καὶ ξένου καταφρόνια.
 Ἀμετρεοὶ χρόνοι ἐπέρασαν. Ἀλήθεια. μάνα, ἀλήθεια
 Κ' ὥς τώρα δὲν ἡμπόρεσαν ἀπ' τὰ ἄχαρὰ μας στήθεσι,
 Ὅλη τὴν ἐρμην μας ψυχὴ νὰ καταπιοθῇ νὰ πνίξουν.
 Οἱ λῆκοι δὲν ἐπρόφθασαν τὸ αἷμα νὰ ρουφίξουν.
 Ὡς τὴ στεγνὴ σιταλαματιά. Τὸ λαίμαργό του στόμα
 Ἐδέλιασε βυζαίνοντας κι' ἀφῆσε μὲς τὸ πτώμα
 Παρατημένη μιὰ μικρὴ, μιὰ φλογερὰ ρανίδα,
 Μ' αὐτὴν ἐζήσαμε οἱ φτωχοί. Ὅλη μας τὴν ἐλπίδα
 Μέσα σὲ τέτοιο φυλαχτὶ τὴν εἴχαμε θαμμένη
 Κ' ἐκεῖ τὴν ἀνετρέψαμε λαχταροποτισμένη.
 Ἐρλαιοῖς κ' ἐθίρειψε . . . Μάνα στήν ἀγκαλιά σου,
 Αὐτὸ τὸ μόνο θησαυρὸ σοῦ φέρονται τὰ παιδιὰ σου.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝ ΚΥΘΗΡΟΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Πότε εισηχθη ὁ Χριστιανισμὸς ἐν Κυθήροις, δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστόν. Ὡς ἐξάγεται ὁμῶς ἐκ τινων ἱστορικῶν εἰδήσεων, φαίνεται ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους καὶ ἰδίως τοὺς 4 πρώτους αἰῶνας, ἡ Νῆσος ἦτο ἔρημος. Τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ Συναξαρίου τῆς Ἀγίας Ἐλέσης, ἣτις φεύγουσα τὴν πατρικὴν εἰδωλωλατρείαν, καθ' ὃ Χριστιανὴ ἐν τῷ κρυπτῷ, κατέφυγεν εἰς αὐτὴν τὸ 375 μ. Χ. ὁπότε αὕτη ἦτο τελείως ἔρημος. Ἡ παράδοσις μάλιστα ὁμολογεῖ, ὅτι μετὰ τὴν ἀθλήσιν τῆς μάρτυρος ταύτης ἐν τῇ Νήσῳ, ἤρξατο νὰ κατοικήται αὕτη ὑπὸ περιούκων καὶ ἰδίως ἐκ Πελοποννήσου καὶ Κρήτης. Θὰ ἦτο ὁμῶς τολμηρὸν νὰ βασισθῶμεν εἰς τὴν παράδοσιν ταύτην.

Ὁπωσδήποτε τὴν πρώτην εἶδησιν περὶ Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἐν Κυθήροις, εὐρίσκομεν ἐν τῇ Βυζαντινῇ ἱστορίᾳ κατὰ τὰ μέσα τοῦ Ζ' αἰῶνος. Κατὰ ταύτην ὁ Αὐτοκράτωρ **Κωνσταντῖνος ἡ Κώνστας** (Φλάβιος, Ἡρόκλεις 630—68) «*διανομὴν ποιησάμενος τῶν ἐκκλησιῶν, ὑπήγαγε τὰς τῆς Πελοποννήσου, Κρήτης καὶ Κυθήρων πρὸ Πάπα*». Ἐκτοτε ἀπαντῶμεν καὶ τὰς ἀκολουθοῦσας εἰδήσεις: Τὸ 716 **Λέων ὁ Ἰσαυρος** μὴ εὐρίσκων σύμφωνον ἐν τῇ εἰκονομαχίᾳ τὸν Πάπαν Γρηγόριον τὸν Β', ἀπέσπασε τὰς ἐκκλησίας καὶ ἐτήγαγεν ἀπ' αὐτὰς τὰς Μητροπόλεις πρὸ Πατριάρχῃ Κωνσταντινέως. Ἐκτοτε, παρὸς τὰς διαμαρτυρίας τοῦ Πάπα, αἱ Ἐκκλησίαι Πελοποννήσου, Κρήτης καὶ Κυθήρων ἔμειναν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου. Τὸ 1313 ὁ Πάπας Γρηγόριος ΙΑ' κατήγγησε τοὺς ἐν Κρήτῃ Ὀρθοδόξους ἀρχιερεῖς. Ἐκτοτε ὁ Κυθήρων ἐχειροτόνει τοὺς ἱερεῖς Κρήτης, εἰς ἣν εἶχεν ἐπεκταντῇ ὀνομαστικῶς ἡ δικαιοδοσία του ὑπὸ τοῦ Οἰκουμένου.

Πατριάρχου. Τοῦτο διήρκεσε μέχρι τοῦ 1590, ὁπότε ἐκτονήθη ὁρθόδοξος Ἐπίσκοπος Κισσαμίου.

Ἐπὶ **Ἀνδρονίκου Γ' Παλαιολόγου** (1325—41), ἐγένετο βαθμολογία τῶν ἐπισκόπων τὸ 1337. Τότε ἡ Ἀρχιεπισκοπή Κυθήρων ὑπῆχθη τῷ Μητροπολίτῃ Μονεμβασίας. Ἐπὶ τοκρατίας τὰ Κύθηρα διετήρουν ἐπίσκοπον, ἀπὸ δὲ τὸ 1490 καὶ ἐντεῦθεν ὁ Ἀρχιερεὺς ἐξελέγετο ὑπὸ τῶν ἱερέων, τὰ πρακτικὰ ἀπεστέλλοντο εἰς τὸν Οἶκον. Πατριάρχην, δὲ διέτασσε τὴν χειροτονίαν τοῦ ἐκλεγέντος, ἥτις ἐνηργεῖτο τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ δύο ἐπισκόπων μέχρι τοῦ 1644. Τότε ὁ Οἶκ. Πατριάρχης παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον «Φιλαδελφείας», ὅστις ἦτο ὁ ἐν Ἑνετίᾳ παρίσταμενος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸν τίτλον τοῦ «Μητροπολίτου» ἐπὶ πάντων τῶν ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὴν Ἑνετίαν οὖσας καὶ ἐχειροτόνει ὁ ἴδιος. Τοῦτο διήρκεσε μέχρι τῆς ἀναγνωρίσεως Ὁρθοδόξου Μητροπολίτου ἐν Ἱερουσολαίμῃ, ὁπότε ὁ αὐτὸς ἀνέλαβε καὶ τὸ δικαίωμα τῆς χειροτονίας τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ νήσοις ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων.

Μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἐπισκοπή Κυθήρων ὑπῆχθη διοικητικῶς εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἀνεξαρτήτου Ἐκκλησίας τοῦ Ἐλευθέρου Βασιλείου διατηρηθεῖσα προνομιακῶς, δυνάμει ἀρθρου εἰδικοῦ τῆς ἐνώσεως συνθήκης μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Καὶ αὗται μὲν αἱ περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Κυθήρων εἰδήσεις. Οἱ δὲ κοσμήσαντες τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Νήσου γνωστοὶ ἀρχιερεῖς εἰσὶν οἱ ἑξῆς:

1. Διονύσιος Στρογγύλης (1572—1588) Ζακύνθιος. Ἀγαθὸς ἡλετών καὶ φιλόξενος, ἀλλὰ μετρίας παιδείας καὶ μόρφωσιν.

2. Μάξιμος Μαργούνιος (1589—1602). Ἱεράρχης πολλὰ μαθήματα συγγράψας πολλὰ καὶ ρήτωρ ἄριστος. Ὀλίγου δεῖν ἐμμελὲς ἔργον ἐν Ἑνετίᾳ μὴ θελήσας νὰ δώσῃ ἡμολογίαν πίστει κατὰ τοὺς Λατίνους. Κόψας τὴν γενειάδα του κατέβησε κρυφῶς. Γράψας ἐρμηνευτικὴν ἐπιστολὴν περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου πνεύματος, παρεξηγήθη καὶ κατηγορήθη ὡς Λατίνος.

Ἡ Α. Σ. δ' Ἐπίσκοπος

Κ^ς ΕΥΘΥΜΙΟΣ

φρων. Τὸ 1592 συνεκροτήθη Σύνοδος ἐν Κων)πόλει, λαμπρὰν ἀπολογία, ἠθώωσεν αὐτόν. Ἐποίει μὲν τὰ μέχρι τοῦ 1600, ὅποτε ἀνεχώρησεν εἰς Κρήτην ἀποβίβας τὸ 1602 ὁδηκόν τούτης.

3. Διονύσιος Κατηλιανός, Ζακύνθιος (1603). Ὑπὲρ μέρους ἐν Ἑνετίᾳ καὶ χειροτονήθη ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μονεμβασίας. Ὁ τῆς Κεφαλληνίας ὁμοῦς ἐπίσκοπος Ἀντίπαρ, προέβλεπεν ἀντιρρήσεις ὥς δὴθεν ἔχων δικαιώματα τοῦ Θρόνου Κυθέρων. Ἐκ τούτου προέκυψαν ἐριδες ἐπὶ διαρκείας, ἃς ἔλυσεν ἡ Γερουσία, ἀπορρίψασα τὰς ἐπιτεταγὰς τῶν Κεφαλλήνων καὶ ἀναγνωρίσασα τὸν Διονύσιον ἐπίσκοπον Κυθέρων. Οὗτος ἔγραψε τότε λαμπρὰν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Κυθηρίους ἀρχομένην οὕτω· «Τῇ πολιτείᾳ πάση τῶν Κυθέρων» καὶ πολλὰς νοθεσίας περιέχουσαν. Ἐποίει μὲν τὰ ποιμνίων του καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἀγνωστον αὐτοῦ ποῦν ἔτος.

4. Ἀθανάσιος Βαλεριανός. Ἀγνωστον πότε ἀκριβῶς τὸν θρόνον. Κατὰ τὸ 1636 προσεκληθὲν εἰς Βενετίαν ὡς τροπολίτης Φιλαδελφείας. Ἐπεστάτη καὶ ὡς ἐξαρχὸς τριταρχικῶς Δαλματίας καὶ Ἰστρίας.

5. Σωφρόνιος Πάγκαλος (1637—1673). Ἀνὴρ σοφὸς ἐπὶ παντοίαις ἀρεταῖς διακρινόμενος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ οἱ Κυθηριοὶ παρεπονέθησαν διὰ τὰς χειροτονίας ξένων οὐκ Κυθηρίων, ἡ δὲ Ἑνετικὴ Κυβέρνησις ἐψήφισεν ἵνα ἐξ ἑξῆς οὐδεὶς χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Κυθέρων, μὴ ὢν Κυθηριος. Ὅθεν οἱ ἐξ ἑξῆς ἐπίσκοποι Κυθέρων μέχρι Κωνσταντίνου Στρατούλη ἦσαν πάντες Κυθηριοί.

6. Μακάριος Δαρμάρος (1674—). Ὁ πρῶτος Κυθηριὸς ἐπίσκοπος, οὗτινος ἡ δράσις ἀγνοεῖται.

7. Φιλόθεος Βισμουῆλης. Ἀγνοοῦνται ὅπως τὰ κατ' αὐτὸν Ἀμφισβητεῖται μάλιστα καὶ ὅτι ὑπῆρξε ποτὶ.

8. Νεόφυτος Βενιέρης (1699—1729).

9. Νεόφυτος Λεβούνης (1729—1757). Ὁ Γεώργιος Κολούτσης ἔγραψεν ἐγκώμιον εἰς τὸν ἐπίσκοπον τοῦτον, ἐξαιρὼν τὴν σεμνοτητα τοῦ βίου του καὶ τὸν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου ζῆλον.

10. Νεόφυτος Καλούτσης (1757—1770). Χρηστὸς καὶ ἐν

ρετος ἀνὴρ. Ἐτάφη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου. ἡ δὲ ἐπιτύμβιος αὐτοῦ πλάξ φέρει τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν :

«Λάρναξ ἴδε ἴσχει Νεοφύτου λείψανον Καλοῦστη, λογίου Πνεῦμα Θεῷ, ὃς ἀπῆλθε τῇ ΙΕ' Ἰανουαρίου Ἀπο'.

11. Νικηφόρος Μόρμορης (1771—;). Καλὸς καὶ καλὸς ποιμὴν. Ἰξελέγη μητροπολίτης Φιλαδελφείας. Ἀλλ' ἐνεκεν βραδύτητος περὶ τὴν ἀναγνώρισίν του ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἀξιώματι, ἀπεβίωσεν ὡς ἐπίσκοπος Κυθήρων.

12. Γρηγόριος Κασσιμάτης (; —;). Ἀγνοεῖται ὁ καιρὸς τῆς ἀρχιερατείας του καὶ οὐδεμία περὶ αὐτοῦ σῶζεται πληροφορία.

13. Ἀνθιμος Λεβούνης (1702—1816). Ἀνὴρ ἁγιώτατος, πεποικισμένος μὲ πλείστας ἀρετάς, ὧν ὑπερεῖχον ἡ μυθώδης αὐτοῦ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἐγκράτεια. Ἀπεβίωσεν ἐν βαθεῖ γήρατι.

Ἀπὸ τοῦ θανάτου τούτου ἐχέρευσεν ἡ ἐπισκοπικὴ εἰδρα Κυθήρων μέχρι τοῦ 1824. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀρθείσων τῶν δυσχερειῶν ὅς ἐπέφερον ἡ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας προστασίᾳ τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐξελέγη, δυνάμει τῶν ἐπὶ Ἑνετίας ψηφισθέντων νόμων διὰ ψηφοφορίας, ἐπίσκοπος ὁ

14. Προκόπιος Καλλωνᾶς (1824—1855). Περιβόητος ἐπὶ παντοδααῖς ἀρεταῖς καὶ μάλιστα διὰ τὸ φιλελευθμον αὐτοῦ. Ἀνὴρ μεγαλοπρεπὴς καὶ ὠραῖος, ὃν οἱ Ἀγγλοὶ ἀπεκάλουν αὐτὸ ἄνθος τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολῆς. Περιήρχετο τὰς νύκτας ἀποθέτων ἐλεημοσύνας ἐξωθὼν τῶν θυρῶν ἐνδεῶν. Τοῦτον διεδέχθη ὁ

15. Εὐγένιος Μαχαιριώτης (1857—1877). Ἀνὴρ λόγιος καὶ ἐνάρετος ἐκ μιᾶς τῶν ἐγκριτωτέρων οἰκογενειῶν τῆς Νήσου. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐγένετο ἡ ἑνωσις τῆς Ἐπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκλήθη κατόπιν Συνοδικὸς ἐν Ἀθήναις καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπεβίωσε τὸ 1877 κηδευθεὶς μεγαλοπρεπῶς. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος Κυθῆριος, ὅστις ἀνῆλθε τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Νήσου. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θέλει εἰσακουσθῇ ἡ πάγκοινος εὐχὴ τοῦ λαοῦ τῶν Κυθήρων πρὸς χειροτονίαν ἐντοπίου ἐπισκόπου καὶ ὅτι θέλουσιν ὑπάρχει οἱ διὰ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἀξίωμα κατάλληλοι κληρικοί.

16. Κωνσταντῖνος Στρατούλης (1882 — 92) Λευκάδιος. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ ρήτωρ ἐκκλησιαστικὸς ἄριστος, λησμονήσας

ὅμως τὰς ἀρετὰς ἐκείνας, αἵτινες δέον νὰ κοσμήσῃ τοὺς ἱερεῖς καὶ γενόμενος δούλος τοῦ χρήματος. Οὐδὲν φανερόν ἐμείον τῆς δρασεως αὐτοῦ κατέλιπεν. Ἀποθανὼν ἀφῆκε περίσιν 500,000 περίπου δραχμῶν εἰς τοὺς ἀνέμους.

17. Εὐθύμιος Καββαθᾶς (1902). Μετὰ δεκαετὴ περίε χρεῖαν τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου, ἐψηφίσθη ἐπίσκοπος Κυθήρων ὁ νῦν κλείζων αὐτὸν ἐπίσκοπος κ. Εὐθύμιος Καββαθᾶς, αὐτὸ γνωστὸν τυγχάνει τὸ ἔργον ὡς Ἐπισκόπου καὶ γνωστωτέρῳ προτέρῳ τοῦ ἔργου δράσει, εἰς διαφόρους ἐκκλησιαστικὰς ὑπηρεσίας καὶ ὅστις ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ὁ τελευταῖος ἱ. Κυθήριος ἀρχιερεὺς Κυθήρων.

ΚΥΘΗΡΑ·Ι·ΚΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α'. Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα.

Πρὸ χρόνων ἀμνημονεύτων, ἴσως πρὸ ἐννέα ἢ δέκα αἰώνων ἀπλοῖκός χωρικός ἐποίμεινε τὸ ποίμνιον αὐτοῦ εἰς ἔρημον περὶ βαλίαν τῶν Κυθήρων μυρτοκάλυπτον. Αἶφνης ὡς ἄλλος Θεόπαις Μωϋσῆς, εἶδε μυρσίνην ακαιμένην καὶ μὴ καταφλεγμένην καὶ φωνὴν μυστηριώδη καλοῦταν αὐτὸν ἐκείθεν. Ἐκπληκτὸς ἐσπευσε πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ εἶδεν ἐν μέσῳ τῆς παραδόξως ἀκτινὸς πυρὸς καπνίζούσης μυρσίνης, ὡραῖαν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος κατὰ τὸν τύπον τῶν ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ ἱστυρηθεισῶν. Ἐσπευσε τότε εἰς τὴν πόλιν, ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ Κλήρος τῆς ὑποίας μετεκομίσθη εἰς αὐτὴν ἡ ἱερὰ εἰκών, ἣτις ἐκλήθη ἐκ τοῦ μέρους εἰς ὃ εὐρέθη, «Μυρτιδιώτισσα». Συνεπελάξατο θαύματος, ἰδρῶθη ἐν τῷ τόπῳ τῆς εὐρέσεως Μονὴ ἡ τοῦ «Μυρτιδιῶν», καὶ πανήγυρις ἐτελεῖτο ἐν αὐτῇ πολὺν καιρὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εὐρέσεως, τὴν 21ὴν τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου. Μετὰ αἰῶνας τινάς, ἐνάρετός τις ἄνθρωπος ἀρρυσιασθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μονῆς, ἐπλήγη ὑπὸ νοσήματος καὶ κατέστη τελείως παράλυτος μετακομισθεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἐγγιζούσης ὅμως τῆς ἐσθῆτος πρὶέβαλεν ἀξίωσιν ἐπίμονον καὶ μετεκομίσθη ἐν τῇ Μονῇ, τοποθετηθεὶς ἐντὸς βυλοκραβῆδος πρὸ τῆς Εἰκόνης, κατὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν. Αἶφνης καὶ πάλιν τὸ μεσον αὐτῆς, θόρυβος ἠγέρθη ἐκ τῆς ἐγγύς παραλίας μέγα

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

Ο Ι. ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΙΑΡΙΩΤΙΣΣΗΣ

καὶ ὡς βρόμβος ἐρρίφθη ἐν μέσῳ τῶν ἐκκλησιαζομένων ἡ φωνὴ
κραυγῆς:

—Κουρσάροι....

Εἶχον πράγματι ἐνσκήψει ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ παραλίᾳ οἱ
θεοὶ ναῦται τῆς Μαύρης Σημαίας; Οἱ πανηγυρισταὶ δὲν ἔ-
μενον εἰδήσεις. Ἐν σπουδῇ καὶ φόβῳ ἐτράπησαν εἰς ραγδαί-
ον φυγὴν καὶ διεσκορπίσθησαν ἐν ἀκκρεῖ εἰς τὰ περίεξ ὄρη. Μό-
νονος ἀπέμεινεν ἐπὶ τοῦ ξυλοκραθβάτου ὁ ἀτυχὴς Παράλυτος.
Ἐξῆρθε τότε οὗτος ἀλγεινὸν παράπονον διὰ τὴν τύχην αὐτοῦ
πρὸς τὴν Θεοτόκον. Καὶ ἤκουσε τότε παραδόξως τὴν ἐπι-
γὴν τοῦ Σωτῆρος διὰ μυστηριώδους στόματος ἐπαναληφθεῖσαν

—«Ἐγείρου καὶ περιπάτει»!

Ὁ Παράλυτος ἀπιστήσας ἐν ἀρχῇ, ἠσθάνθη μετὰ μικροῦ
τὰς πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλειψάσας αὐτὸν δυνάμεις ἐπανερχομέ-
νας, καὶ ἐγερθεὶς ἀνεκάθησεν ἐπὶ τοῦ κραθβάτου του. Καὶ μετὰ
μικρὸν ἐξηρχετο τοῦ ναοῦ ἐπὶ φυγῇ, δοξάζων τὴν θαυματουργί-
αν Θεομήτορα. Παρετήρησεν ὅμως ὅτι ἡ παραλία ἦτο ἐρη-
μὸς καὶ οὐδὲ ἵχθυος πειρατικοῦ πλοιαρίου ἐν αὐτῇ ἐφαίνετο. Καί
τενοῦσε τότε βλόκληρον τὸ θαυματουργήμα καὶ ἤρξατο καλεῖ-
σθαι τοὺς γνωστούς του, αἵτινες ἐν τῷ μεταξύ ἀντι-
φθίνοντες τῆς ἀπάτης των, ἤρξαντο ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν
νῆν. Ἐκτοτε ἐορτάζεται μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῇ εὐρίσει τῆς
ἀγίας εἰκονος καὶ τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ Παράλυτου.

Οἱ ἀπενταχοῦ ἐγκατεσπαρμένοι Κυθῆριοι, ἐν Σμύρῃ, Περ-
ραιῖ, Ἀθηναῖς ἐν τῇ Ὀδησῶ αὐτῇ, ἐν Ἀμερικῇ ἐτι καὶ Ἀ-
στραλῖξ, πανηγυρίζουσι μεγαλοπρεπῶς τὴν διπλὴν ἐορτήν, καὶ
τὴν ψάλλεται ἡ γλυκυτάτη ἀκολουθία, ἡ ὑπὸ τοῦ σφωτάτου
ἐπισκόπου Κυθῆρων Σωφρονίου τοῦ Παγκάλου ποιηθεῖσα, ἡ
τὸ ἀρηχηματικὸν «Ἀπολυτίκιον» τὸ ἔχον ὡς κατακλειδα
ὡραῖον πρὸς τὴν Θεοτόκον χαιρετισμόν, τὸν τὸ θαῦμα ἐν-
μνοῦντα:

«Χαῖρε, ἡ τῷ Παράλυτῳ τὴν ἰασιν βραβεύσασα».

Η ΜΟΝΗ ΤΩΝ ΜΥΡΤΙΔΙΩΝ.

Ἐν μέσῳ κοιλάδος καὶ ἐν θέσει ζωγραφικωτάτῃ, εἰς ἀπο-
στασιν τριῶν ὥρων περίλου ἀπὸ τῆς πρωτευούσης, ὑπάρχει
ἱερὸν τοῦτο κοιτίδιον δι' ὃ σεμνύνεται ἡ νῆσος.

Τὸ σέβας τῶν Κυθηρίων εἶνε ἄπειρον καὶ ἀνέκφραστον. Ἡ δὲ Εἰκὼν αὕτη εἶναι τὸ λαμπαδούχημα πάσης τῆς νήσου. ἡ δόξα καὶ τὸ ἐγκαλλώπισμα τοῖς ἀνθρώποις. Τῆς μονῆς ταύτης ἡγήθησαν πολλοὶ κατὰ καιροὺς ἡγουμένοι. Κατὰ δὲ τὸ 1838 ἡ διοίκισις αὐτῆς ἀνετέθη εἰς τὸν ἀείμνηστον ἐκείνον ἀρχιμανδρίτην **Ἀγαθᾶγγελον Καλλιγερν**, οὗτινος τὸ ἐν τῇ Μονῇ ἔργον ὑπῆρξε μέγα καὶ ἀθάνατον, καὶ ὅστις ἡγουμένησε μέχρις ἐσχάτων καταστήσας τὸ εὐαγὲς ἴδρυμα, ἐν τῶν πρώτων τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ἀόκνου καὶ φιλοτίμου αὐτοῦ ἰσχυρίας.

Ὁ Ναὸς αὐτῆς εἶναι περιλάμπρος. Ὅπου καὶ ἂν στρέψη τις τὸ βλέμμα κόσμος καὶ πλοῦτος ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων ἄθροισμα, ἀποθαμβοῦσι τὴν ὄρασιν. Ὁ χειτὼν τῆς εἰκόνος εἶναι πάγχρυσος καὶ ἀποστράπτει ἀπὸ βαρυτίμου μαργαρίτας καὶ ἀδάμαντας. Σκευὴ καὶ παντοῖα κοσμήματα διαφόρων ἀναθημάτων ἐμφαίνουσι τὸ ἄπειρον τῶν προσκυνητῶν σέβας. Τὸ τέμπλεον, ὁ ἱερὸς ἄμβων, τὸ καταπέτασμα τῆς ἁγίας τραπέζης, ὁ ἀρχιερατικὸς θρόνος, τὸ ἐπιπέδωμα, εἰσὶ πάντα ἐκ Τηνίου μαρμάρου. Μόλις ἀνέροχεται τις ἐξ οἴασθῆποτε θύρας ἐν τῇ ναῷ καὶ ἔχει ἀμέσως τὸ ὅλον ὑπὸ τὰς ὄψεις αὐτοῦ. Ἀλλάζων θέσιν δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ ἰστιάμενος ὅπουδῆποτε βλέπει αὐθὺς τὸ ὅλον. Ἡ ὀπτική φαίνεται ἦτο τὸ πρῶτον δώρημα τοῦ τέκτονος, διὸ καὶ αὕτη κατέκτησε τὸν ναὸν ἅπαντα.

Τοιοῦτος ὁ ἱερὸς τῆς Μυρετιδιωτίσσης ναὸς ὅστις καὶ κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν χωρητικότητα διαφιλονικεῖ τὰ πρωτεῖα πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Μέγας δὲ σεβασμὸς ὀφείλεται εἰς τὴν μνήμην τοῦ αἰοιδίμου ἐκείνου ἀνδρὸς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου **Ἀγαθαγγέλου Καλλιγέρου**, τοσοῦτον περιλάμπρον ἐπιτελέσαντος ἔργον.

Ἠγουμένος τῆς Μονῆς ταύτης τυγχάνει νῦν ὁ Αἰδ. Ἱερεὺς κ. Κοσμάς Καλλίνικος, διοικεῖται δὲ αὕτη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ κ. κ. Ρήγα ταμίου, προέδρου, Ἀντ. Β. Καλλιγέρου, Μ Μεγαλοσοικονόμου δημάρχου Ποταμίων καὶ Ἀντ. Κασιμάτη, ταμίου.

Β'. Ἡ Ἀγία Ἑλέσσα.

Κατὰ τοὺς χρόνους καὶ οὗς ἡ εἰδωλολατρεία ἐπάλαψε πρὸς

τὸν Χριστιανισμόν, ἐγεννήθη ἐν τινὶ πόλει τῆς Πελοπον-
σου, ἐκ πατρὸς ἀσεβοῦς ἀλλὰ μητρὸς εὐσεβεστιάτης, κοινῇ
ἀποκληθὲν **Ἐλέσσα**, κατὰ τὸ βάπτισμα, ὅπερ τῇ ἐπιμονῇ
μητρὸς ἔλαβεν. Ἐλθοῦσα εἰς νεανικὴν ἡλικίαν, θεῖον
πλήσθη ζήλου καὶ ἀπεφάσισε φεύγουσα τὸν κόσμον, ν' ἀ-
εὶς ἐρημίαν καὶ παραδοθῇ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Κυρίου.

Τοῦτο καὶ ἐξετέλεσε, διασκορπίσασα πρῶτον τὸν πλοῦ-
τὸν αὐτῆς τοῖς πτωχοῖς, κατέφυγε δὲ τῷ 375 μ. Χ. εἰς τὴν
ἐρημὸν Νήσον τῶν Κυθήρων. Ἄλλ' ὁ ἀσεβὴς πατήρ της,
λαδίος, καταδιώξας αὐτήν, ἀφοῦ μίτην προσελάβησε νύ-
μεταπεισὴ καὶ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ, τὴν ἐβασάνισε σ-
πῶς καὶ τέλος ἐκ τῆς πλουσίας της κόμης ἐπὶ κερατοδέν-
τινὸς τὴν ἐκρέμασεν, ἐκλαβὼν δὲ αὐτήν ὡς νεκράν, ἀνε-
σεν. Ἡ ἀγία κατήλθε τοῦ δένδρου, ὅπερ κατὰ τινὰ παρὰ
μέχρι τῆς σήμερον σώζεται, καὶ ἐτρίπη πρὸς τὸ ὄρος, ἐ-
λήφθη ὁμοῦς τοῦτο ὁ πατήρ καὶ τὴν κατεδίωξεν ἐκ νέου.
τῇ προσευχῇ τῆς ἀγίας, ἐσχίσθη μέγας βράχος καὶ ἐδέχθη
τὴν, εὐρίσκεται δὲ ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦ νῦν τὸ ἅγιον αὐτῆς
νωμα. Ἐορτάζεται κατὰ τὴν α' Αὐγούστου παρὰ τῶν Κ-
ρίων, ἀθρόως συρρεόντων ἐν τῷ ὄρει τοῦ τάφου της, ἐνθα
εὐρίσκεται σεβασμιὰ Μονή.

Λυρικωτάτη ἀκολουθία συνετέθη τὸ πάλαι πρὸς τιμὴν
Ἀγίας ψαλλομένη, ἥς καὶ «**ἀπολυτίκιον**» ἔχει οὕτω :

*Χαίροις ἀθλοφόρε νύμφη τοῦ Χριστοῦ· χαίροις τῶν παρ-
καὶ μαρτύρων ἡ καλλονή, δόξα Ἐκκλησίας, εὐπρέπεια
Ἐλέσσα τῶν Κυθήρων τὸ μέγα καύχημα.*

Γ'. Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος.

Ἀρχαιοτάτη Μονὴ ὑπάρχει ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Νήσου, τῇ
μένῃ νῦν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ προσ-
αὐτῆς. Ἡ Μονὴ αὕτη ἐτιμᾶτο ἀρχικῶς ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁ-
Σεργίου καὶ Βάκχου, μέχρι τῆς ἀσκήσεως τοῦ Ἀγίου
ἱστορεῖται ἐν τῷ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς συναξαρίῳ αὐ-
ἔχοντ οὕτως :

«Ὁὗτος ὁ Ὅσιος Πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος, ἐπὶ Ρωμανοῦ
σιλεύς (τοῦ Β' 947—63), ἐξέλαμψεν ἐκ πόλεως Κορώνης
ἐν Πελοποννήσῳ, περιφανῶν γονέων δὲ γέγονεν εὐγενεστά-
τος»

τε, καὶ ἐπισημοτάτων εἰς θεοσίβειαν. Τῆς γεμῆν μητρὸς στεί-
ρας οὐσης, τῇ προσευχῇ ἀμφοτέρων τῶν γονέων, τῆς μητρικῆς
στεριώσεως τὸν δεσμὸν διαλύσας, Θεοῦ Δῶρον αὐτοῖς Θεόδωρος
ἀποτίκτεται. Ὁ δὲ καλὸς παῖς ἐκ πρώτης τοῦ ζῆν γαρμυῆς
ἐνδια-τημα θεῖον ἐγίγνετο, καὶ πᾶσαν ἀρετῆς ἰδίαν ἐσχέει.
ἅμα δὲ μαθημάτων τῶν ἐγκυκλίων γενόμενος ἐγκρατής. Τού-
των δὲ πρὸς Θεὸν εὐσεβῶς ἐνδημήσαντας, αὐτὸς ἐν
ἡλικίᾳ ἀναβάς, γάμον ὑπέηλθε, καὶ δὴ καὶ παῖδες αὐτῷ ἐγί-
νοντο, ἀλλὰ καὶ ἀργείων Ἐπισκόπου βιάσαντος, εἰς τὸν τῆς
δικαιολογίας κληρὸν ἀνέδραμεν, ὅτε γεμῆν ἡ πόθος ἔφθασε πλεονά-
σας, τότε δὴ ἀφείς γυναῖκα καὶ παῖδας, τὴν ἀγαθὴν ἐξελέξατο
μῆραν, τὸν μονάδα βίον, καὶ τελειότητα τῆς κατὰ Χριστὸν
πολιτείας. Καὶ πρῶτον περιελθὼν τοὺς ἀγίους Τόπους ἐπὶ
τούτοις τὴν τῶν Κυθήρων ἐσχατιάν, ἀνθρώπων τὸ τηλικαῦτα
διὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων μονάζουσιν, εἰς κοιτικὴν
ἐκκλησίαν ἐκείσε τοῖνυν ἑαυτὸν περικλείσας πλείστην ὄσιν
ἐπεδείξατο ἀσκησίν τε, καὶ καρτερίαν ἐν πειρασμοῖς, πείνη τε,
καὶ δίψη γενναίως ἐγκατερῶν, καύματι, καὶ ψύχει, καὶ ταῖς
τῶν ἀνέμων ἐκκαιόμενος προσβολαῖς, τὸν καλὸν ἀγῶνα τελεί-
σας, εἰς χεῖρας Θεοῦ παρέθετο τὴν ψυχὴν. Ἡ δὲ τιμία αὐτοῦ
κόμης ἐκείσε τεταμιευμένη, πολλοῖς ἔτι καὶ νῦν τοῖς θάμναισι
διαλάμπει. Νόσου γε φυγαδεύει, καὶ βαρβάρων ῥύεται τοὺς πι-
πτούς ἡσημέραι, καὶ μυρία ἄλλα ἐποτελεῖ καὶ ναὸς δὲ πη-
μαγείης τε καὶ περικαλλῆς αὐτῷ ὑπὸ τοῦ κατ' ἐκείνου καιροῦ
βασιλεύοντος ὀρθοδόξιας Ρωμανοῦ ἐδομήθη, ἐνθα πρότερον Σερ-
γίου τε, καὶ Βάκχου ἱερὸν τέμενος διεσώζετο, ἐφ' οὗ τὴν σε-
βάσιμον αὐτοῦ μνήμην εὐσεβῶς ἐσπτάζουσιν, οὗ ταῖς προσβίαις
Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ἐφημέριος τῆς Μονῆς ταύτης ὑπάρχει νῦν ὁ σεβάσιμος
ἱερεὺς κ. Δ. Π. Γαλακτάτος, ὅστις ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐχορημάτισε
καὶ Ἰγούμενος αὐτῆς καὶ πολλὰ ἔργα ἐν αὐτῇ συνετέλεσεν,
ἔδωκε δὲ τὸ τρίτον καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀγίου τύποις.

Δ'. Ἀγία Μονή.

Κατ' ἐποχὴν ἄγνωστον, εὐρέθη παρ' εὐσεβῶν Κυθηρίων
ἐλκὼν τῆς Θεομήτορος ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους τινὸς τῆς Νή-
σου, ὅπερ νῦν καλεῖται Ἀγία Μονή, καὶ ἐν ᾧ ἐκτίσθη ἔκ-

ποτε ἱερὰ Μονή. Ἡ Μονὴ αὕτη εὐρίσκεται ἐπὶ μαγεύσει
ἀληθῶς θέσεως, καίτωθι τῆς ὁποίας ἀπλοῦται ὁ Λακαωνί-
κόλος καὶ ἔναντι ἡ ΝΑ Πελοπόννησος. Ἀπὸ τῆς ὑψη-
ἐκείνης σκοπιάς, ἀγνάντευε τὰ **λιμέρια** τοῦ Μωρέως ὁ αὐ-
τάρχης Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, κατὰ τὰς πρὸ τῆς ἐπανασ-
σεως ἡμέρας τῶν διωγμῶν του, ὅτε εἶχε καταφύγει καὶ εἰς
Κύθηρα. Λαπαίναις μάλιστα τούτου, ἐξετελέσθησαν ἔργα
ἐν τῇ Μονῇ ὡς σχετικὴ ἐπιγραφὴ ἀναφέρει. Ἡ γλυκὴ
Εἰκὼν τῆς Μονῆς ἐλητανεύετο κατ' ἐποχὰς ἀνὰ τὴν Νῆ-
αλλ' ἐσχάτως ἀπηγορεύθη τοῦτο, ἀγνωστον διατί, ἡ δὲ Μ-
ἐκηρύχθη σχεδὸν ἐν διωγμῷ καὶ ἡ Εἰκὼν κατακρατεῖται,
αὐτόπως, ἐν χωρίῳ τινί.

Ε'. Παναγία ἡ Ἰλαριώτισσα.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς φλεγούσης εὐσεβείας, τοὺς Βυ-
τινοὺς, χεῖρες εὐσεβεῖς, ἀνιγγειρον κοιμητῶν ναῖσκον τῆς
τόκου εἰς τοπίον συνειρεφές καὶ ρωμαντικόν, παρὰ τὸ
ἀσημον χωρίδιον τῆς **Κυρᾶς**.

Κατὰ τοὺς κατόπιν χρόνους τῶν πικρῶν δοκιμασιῶν
Γένους ἡμῶν, καθ' οὓς ἐδουλώθη τοῦτο καὶ μετὰ τὴν πτώ-
τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων, οἰκογένεια Λευϊτικὴ, ἡ τῶν
βούνη, φεύγουσα τὴν μάχαιραν τοῦ Κατακτητοῦ, κατέφυ-
ἐξ Βυζαντίου εἰς Κύθηρα. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας τῆς
Πέτρος ἱερεὺς Λεβούνης, ἀνεκαίτισε τὸν ναῖσκον τῆς
τόκου εὐρύνας αὐτὸν καὶ καλλωπίσας αὐτόν, ἐδώρησε δὲ τοῦ-
πρὸς τὸν νῆδὸν αὐτοῦ Μηνᾶν Λεβούνην, ἱερέα γενόμενον.
νέος οὗτος ἱερεὺς, ἐκόμισεν ἐξ Ἱεροσολύμων ὠραίαν εἰ-
τῆς Θεοτόκου, ἔχουσαν τὸ βλέμμα ἱλαρόν, ἐξ οὗ καὶ ὠνομα-
«Ἰλαριώτισσα». Ἡ ἱερὰ αὕτη εἰκὼν κατέστη τὸ προσκύν-
τοῦ χωρίου, ὅπερ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπεκτεινόμενον, πε-
βάλε τὸν ναὸν ὅστις κατέστη ἐνοριακός.

Ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὁ Ποταμὸς ἐστερεῖτο ναοῦ
λόγου πρὸς τὴν πρόοδον αὐτοῦ. Οἱ φιλότιμοι ἀδελφοὶ Σ-
ριανὸς ἱερεὺς, Ἀντώνιος, Λιονύσιος καὶ Γεώργιος Λεβ-
ἐδώρησαν τὸν ναὸν τῆς Ἰλαριωτίσσης εἰς τὴν Κοινότη-
τῇ πρωτοβουλία δὲ τοῦ Σ. Ἐπισκόπου κ. Εὐθυμίου, ἐνη-
θησαν Παγκυθηραῖκοι ἔρανοι, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν δὲ ἐπι-

πῆς ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ τῶν κ. κ. Δημ. Α. Κομηνοῦ, Ἰωαν. Π. Χλαμπέα, Σπ. Κ. Κορωναίου καὶ Κ. Π. Κατσούλη, ἀνηγέρθη νέος καὶ περίλαμπρος ναὸς τῆς Ἱλαριωτίσσης, ὡς ὁρᾶται εἰς τὴν ἄνω εἰκόνα καὶ ὅστις ἀποτελεῖ τὸ σέμνωμα καὶ τὸ καύχημα τοῦ Ποταμοῦ.

Κατὰ τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ἐργάσθησαν **προσωπικῶς** ὁ, τε Σ. Ἐπίσκοπος ἡμῶν, ὁ διάκονος αὐτοῦ κ. Ἰωσήφ, ὅστις καὶ ἔπαθε κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ πλείστοι πολῖται, οἷς εὐγνωμοσύνη καὶ δίκαιος ἔπαινος ὀφείλεται.

Περὶ τῶν λοιπῶν προσκυνημάτων τῆς Νήσου θὰ πραγματευθῶμεν ἄλλοτε.

ΟΙ ΚΑΣΙΜΑΤΑΙ

Τὸ συχνότερον οἰκογενειακὸν ὄνομα τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷται εἰς ἀμφοτέρους τοὺς δήμους τῆς Νήσου εἶναι τὸ τοῦ **Κασιμάτη**, τὸ καὶ ἀρχαιότερον. Οἱ Ἑνετοὶ ἀπὸ τὸ 1205 ἔλαβον κατοχὴν τῆς νήσου, κατόπιν παρεχώρισαν αὐτήν ὡς Φέουδον, εἰς τὴν ἐκ πατριαρχικῶν οἰκογένειαν Venier. Οἱ ἀπόγονοι ταύτης ἀπέστειλον ἐκ Κρήτης εἰς Κύθηρα μίαν οἰκογένειαν μὲ τὸ ἐπώνυμον Κασιμάτη, ὅπως διευθετήσῃ τὰ τῆς νήσου, ὡς προκύπτει ἐκ θεοπλίματος λατινιστὶ γεγραμμένου, τῆς 16 Ὀκτωμβρίου 1316, ἐκδοθέντος ἐνὸς τοῦ φρουρίου Κυθήρων, παραχωρήσαντες προνόμια καὶ ἐγγυήσεις εἰς αὐτήν. Τὸ ἐν λόγῳ θέσπισμα φαίνεται γεγραμμένον εἰς μίαν βίβλον ἣ ὁποία ἐνδιαλαμβάνει ἅπαντα τὰ προνόμια τῆς οἰκογενείας Κασιμάτη, ἣ δὲ βίβλος αὕτη προσήχθη ὑφ' ἐνὸς τῶν διαδόχων τῆς τελευταίας εἰς τὸν προβλεπτήν Κυθήρων Μάρκον Βενιέρ τὸ 1709 ἔτος, καὶ διαταγῇ τούτου κατεχωρήσθη εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς διοικήσεώς του ἄνινα σώζωνται εἰς τὸ δημόσιον ἀρχειοφυλακεῖον Κυθήρων. Ἐκ τῆς οἰκογενείας ἐκείνης κατὰγονται οἱ πολυπληθεῖς **Κασιμάται** τῶν Κυθήρων.

ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΧΩΡΟΓΡΑΦΙΑ

Α' ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΙΩΝ

Ὁ Δῆμος οὗτος μέχρι τοῦ 1869 ἦτο Γ' τάξεως, ὑπῆρχε καὶ ἕτερος, ὁ δῆμος Φρασιῶν. Κατὰ τὸ ἀνωτέρω ὁ τελευταῖος οὗτος συνεχωρεύθη εἰς τὸν τῶν Κυθηρίων, προὔχθη διὰ Β. Δ. εἰς δῆμον Β' τάξεως. Περιλαμβάνει κάτωθι χωρία ὧν τοὺς κατοίκους, κατὰ τὰς ἀπογραφὰς 1896 καὶ 1907, ὡς καὶ τὰς ἀποστάσεις ἀπὸ τῆς πόλεως, μειῶμεν ἐπακριβῶς.

Κάτοικοι

	ὄρ.	1896	1907	
Κύθηρα	—	814	985	50 μίλια ἀπὸ Γ' θείου.
Ἅγιος Ἡλίας	2.—	103	113	
Αἰγίλια ἢ Ἀντι- κίθηρα	—	494	467	Νῆσος ἀπέχουσα 18 μίλια.
Ἅγία Πελαγία	2,15	5	5	Τελ. Σταθμὸς (Τελ. Κυθήρων)
Ἀλεξανδράδες	2.—	141	181	
Ἀρείοι	3.—	118	108	
Αἰλίμων	4 —	45	44	Ἵπποτ. γ' τάξ. (Τελ. Κυθήρων)
Βισσαδικα	2,30	328	382	
Δόκινα	2,30	103	98	
Δινμὼν	2.—	200	207	
Δρακονόριον	3.—	73	74	
Καλαμος	1,45	125	168	
Καλοκαιριναίς	1,45	188	131	
Καυκάσιον	—,20	167	138	Ἐπίγειον Κυθήρων.
Κατσιολιάνικα	1,15	222	267	
Καληπεριάνικα	2.—	126	80	
Καρθουνάδες	2.—	128	157	
Κατούριον	1,10	95	104	
Κεραματόν	2.—	187	192	
Κονταλιτοῦ	1.—	240	234	
Κοντολιάνικα	1,30	60	58	
Μανιτοχώριον	—,30	63	74	
Μουραγιάνικα	1,30	49	39	
Μυλωνάριον	3.—	872	808	
Μυριδιῶν Μονή	3.—	27	25	
Πορτολαμιάνικα	1,30	180	187	
Πεσσινάικα	1.—	239	173	
Ποῦρκος	1.—	92	112	
Σταθιάνικα	2,15	93	63	
Σκουλιάνικα	1,20	58	74	
Σπηλιδαίς	1.—	22	14	
Στραμπούριον	—,45	105	115	
Φατοῦδικα	1,20	270	298	
Φράντζια	2.—	495	597	

Ἐν ὅλῳ

6571 7104

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΥΘΗΡΙΩΝ

ΣΤ. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

Ο κ. Στ. Νικηφοράκης έσπούδασεν Ιατρός, τελειοποιηθείς επί μα-
κρόν εν Εὐρώπῃ. Ὡς τοιοῦτος παρέχει πολλάς ὑπηρεσίας τοῖς Κυθη-
ρίοις, παρ' οἷς τυγχάνει δημοτικώτατος. Ἐξελέγη διὰ δευτέραν φοράν
Δήμαρχος Κυθηρίων, ἐπετέλεσε δὲ διάφορα κοινοφελῆ ἔργα καὶ μελετᾷ
ἔτι, δόκνως καταγινόμενος καὶ μοχθῶν διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Δήμου.
Ἐκείνος τυγχάνει Ἀρχών.

ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

Δήμαρχος Στέφανος Ν. Νικηφοράκης, ιατρός.

Δημάρχ. Πάρεδρος, 'Αθ. Καρντζας.

Δημοτικοὶ Σύμβουλοι: Ν. Γ. Λεβούνης, 'Ιω. Βαρυπάτης, Γεώρ. Στάθης, 'Ανδρ. Φατσίας, 'Ανδρ. Σεμιτέκολος, Παρ. Παστός, Γαβριήλ Χάρος, 'Αντ. Κασσιμάτης, Παν. Καλλιγέρης, Παναγ. Μασσίλος, Κοσμάς Μεγαλοκονόμος καὶ Δημ. Μασσίλος.

Προϋόντα. — Κατὰ τὴν στατιστικὴν, ὁ Δῆμος Κυθηρίων ἔχει 37 χιλ. ἐλαιοδένδρα ἐξ ὧν παράγεται ἐτησίως ἀπὸ 120 — 180 χιλ. ὀκάδες ἀρίστου ἐλαίου. Παράγονται ὡσαύτως εἰς τὸν Δῆμον περὶ τῆς 2,000 κοιλὰ σίτου, 12,000 κριθῶν, 16,000 δημήνου, λαθούρια 11,000 ὀκάδες, καὶ οἴνου ἑσπερίου 60 — 70 χιλ. ὀκάδες. Ὀπωρικῶν ἐν μεγάλῃ ποικίᾳ παράγεται μεγάλη ποσότης, ὧν ἐξάγονται σταφυλαί, ἐπὶ ταῖς δὲ νὰ ἐξάγονται ἀμύγδαλα καὶ ἀπίδια ἐν ἀφθονίᾳ καὶ μάλιστα τὰ πικριλὶχ παραγόμενα.

Προϋπολογισμός. — Τὰ ἔσοδα τοῦ δήμου Κυθηρίων ἀνέρχονται εἰς 27,500 καὶ τὰ ἔξοδα εἰς 27,000 δραχμάς.

Ἐκπαιδεύσεις. — Ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς σχολεῖα: Ἡ Βιτοσιμάνιος Πρακτικὴ Ἑμπορικὴ Σχολή, Διευθυντὴς Ν. Πετρακόπουλος. Καθηγηταί: Piere Prebore, Σέβων γνωσῶν, Δ. Παπαλιάκας, Μαθηματικῶν καὶ Χημικῶν καὶ Ι. Δ. Κασσιμάτης τῶν Ἑλληνικῶν. Μαθηταί 31. Ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ἐκπαιδεύονται ἄριστα καὶ παρασκευάζονται λαμπρῶς διὰ τὸ πρακτικὸν στάδιον τοῦ Ἑμπορίου καὶ Βιομηχανίας οἱ μαθηταί. Ὁ βίος εἶναι εὐθηνότατος καὶ ὑγιεινὰ συνθῆκαι ὑφ' ἧς διάγουσιν ἐξαίρεται.

Το Ἑλληνικὸν Σχολεῖον. — Σχολάρχης 'Ιω. Δ. Κασσιμάτης, ὅστις διὰ τὴν εὐδόκιμον καὶ μακρὰν ὑπηρεσίαν του, ἀσπασε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Κυθηρίων. Ἑλληνοδιδάσκαλοι Δημ. Ἀρώνης καὶ Γ. Καλλιγέρης. Μαθηταί 55.

Δημοικὰ Σχολεῖα. — Δημοτικὰ Σχολεῖα ἐν τῷ δήμῳ ὑπάρχουσι τὰ κατωθὶ μὲ τοὺς ἐξῆς διδασκάλους: Χώρας, Πετρόχειλος, μαθηταί 65. Λειβαδίου, Ι. Κασσιμάτης, μαθηταί 72. Καρβουνάδων (διτάξιον) Θ. Κασσιμάτης καὶ Κ. Τικιώτης, μαθ. 85. Πιτσινιάνικων, Ν. Κασσιμάτης, μαθ.

Μυλοποτάμου, Δ. Στρατηγός, μαθ. 65. Φρατζίων, 'Ιω. Σε-
μιτικός, μαθ. 60.

Σχολεῖα Θελέων: Χώρας, Αἰκ. Κατσούλη, μαθήτριάι 70.
Μυλοποτάμου, Αἰκ. Πετροχείλου, μαθ. 45. Κοντολιάνων,
Π. Πλεύρη, μαθ. 70.

Κοινὰ Δ. Σχολεῖα: 'Αντικυθήρων, Γ. Γορδοθανᾶς, μαθ. 45.
Βιαράδικων, Π. Καρατζᾶς, μαθ. 40 'Αλεξανδράδων, Γ. Πε-
τροχείλος, μαθ. 30.

'Εκκλησίαι. — 'Εν τῷ Δήμῳ Κυθηρίων ὑπάρχουσι, πλὴν
τῶν παρεκκλησίων καὶ ἐρημεκκλησιῶν, 41 ἱεροὶ ναοὶ καλῶς
διατηρούμενοι, οἱ ἐξῆς:

'Εσταυρωμένος Χριστός¹ (2), 'Υπεραγία Θεοτόκος (3), 'Ιω-
άννης Θεολόγος, Σωτὴρ Χρηστός (4), Παναγία, Προφῆτης
'Ηλίας, Θεοτόκος 'Ελεούσα, ἁγία 'Αννα, ἁγ. Νικήτας, 'Ιω-
άννης, ἁγία Εἰρήνη, Τριάς (2) ἅγιοι Πάντες (2), 'Ανάργυροι,
ἅγιος Χαράλαμπος (3), Εὐστάθιος, Γεώργιος (3), Νικόλαος,
'Ελευθέριος, Σώζων, Δημήτριος (2), Σπυρίδων, 'Αντώνιος, Μύ-
ρων, ἁγία Μαρίνα, 'Ελεούσα.

(Οἱ ἐν παρενθέσει ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερ. ναῶν
τῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοῦ ἁγίου τιμωμένων).

'Εφημέριοι: 'Εφημέριοι δ' εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι: Νίκανδρος
Μ. Πετροχείλος, Πρωτοσύγγελος, Γ. Ι. Κασσιμάτης, 'Ιερο-
μνήμων, Βασ. Γλυτσός, καὶ Δανιὴλ Νικολάου 'Αρχιμανδρίται,
Σπ. Καλλιγέρος, 'Ιακ. Κασσιμάτης, 'Εμ. Μαρσίλος, Π. Κασ-
σιμάτης, Θ. Μεγαλοκονόμος, Κ. Μαρίντης, Θ. Ι. Κασσιμά-
της, Γ'. Καλοκαιρνός, Γ. Σπάθης, Ν. Ποτύρης, 'Ιω. Γλυτσός,
Κ. Κοντολιών, Κ. Καλλίνικος, Γ. Κασσιμάτης καὶ Θ. Γ. Πο-
τύρης ἱερεῖς.

Δημοτικὰ ἔργα. — Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνετε-
λέθησαν διάφορα Δημοτικὰ ἔργα, ὧν τὰ κυριώτερα εἰσὶ τὰ
ἐξῆς: 'Επὶ τῆς δημαρχίας τοῦ Μιχαὴλ Νικηφοράκη: 'Ανέ-
γερσις Δημαρχικοῦ καταστήματος, ἀνακαίνισις δημ. 'Αγορᾶς,
ὕδρουσις δημ. Νεκροταφείου μετὰ ναοῦ καὶ δενδροφυτείας, κατα-
σκευὴ ὑδραγωγείων ἐν τῇ Πόλει καὶ εἰς τὰ χωρία Βιαράδικα,
'Αλεξανδράδες καὶ Καρβουνάδες, κατασκευὴ ὁδῶν καὶ γερφυρῶν

1) 4 ναοὶ ἀνήκουσιν εἰς ἀδελφάτα καὶ εἰς εἶναι ἰδιωτικὸς.

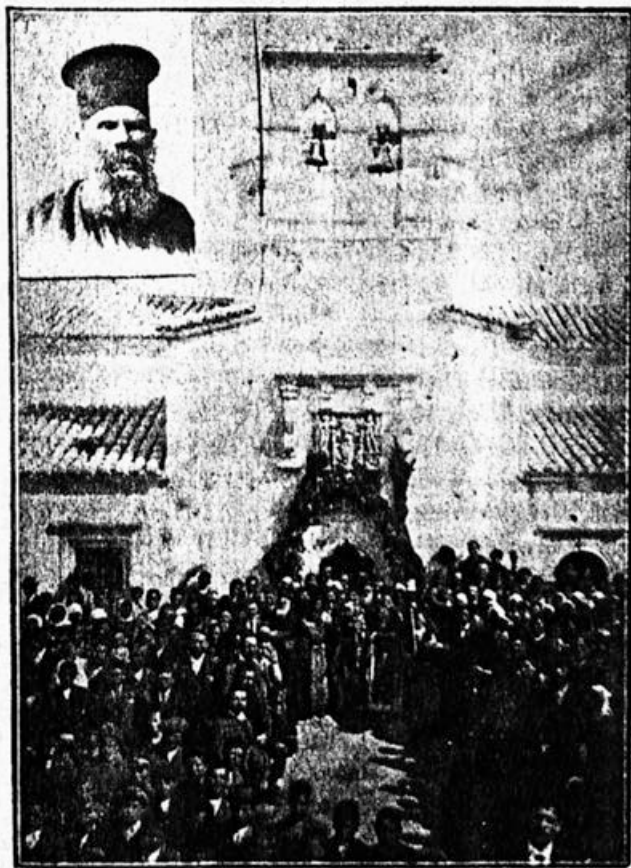
ἐν τοῖς χωρίοις Καλλισπεριάνικα, Κάλαμον, Φατσάδικα, τωχώρι καὶ Πορταλαμιάνικα. Ἀνακαίνισις ὑδραγωγείων Μανιτοχώρι, πλακόστρωσις ὁδῶν καὶ κατασκευὴ πλατείᾳ τῇ Πόλει. Ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ νῦν Δημάρχου Στεφάνου Νικηφοράκης: Ἐπισκευὴ καὶ διακόσμησις τοῦ δημ. καταστήματος ἐπισκευὴ ὑδραγωγείων ἐν τῇ Πόλει καὶ τοῖς χωρίοις Καλλισπεριάνικα, Φράτζια καὶ Καρβουνάδες· κατασκευὴ ὑπονόμων διόρθωσις διαφόρων ὁδῶν, πλακόστρωσις τῆς προκυμαίας ψαλίου, προμήθεια διαφόρων διδακτικῶν ὀργάνων κτλ. Τάττα δὲ ὁ δι' ἀστυλίνης φωτισμὸς τῆς πόλεως.

Χρηματισαντες δῆμαρχοι. — Ἀπὸ τῆς ἐνώσεως Ἐπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐχρημάτισαν δῆμαρχοι Κυθηρίων οἱ ἑξῆς: Νικόλαος Στάθης, Βαλ. Καλλιγέρος, Μιχ. Νικηφοράκης καὶ Στίφανος Νικηφοράκης. Τοῦ δήμου Φραγκοῦ ὁ Βασ. Λογοθέτης.

Χρηματίσαντες βουλευταί. — Βουλευταὶ δὲ ἐχρημάτισαν ἀπὸ τοῦ 1862 καὶ ἐντεθῆεν οἱ ἑμ. Κοντυλιών, Πηνάρετος, Γεώρ. Ἀρώνης, Θεοδ. Κασσιμάτης, Δημ. Ραπτάκης, Ἀναστάσιος Βαρβαρῆγος, Πάνος Κορωναῖος, Σπ. Κοντυλιών, Στυλιανὸς Κασσιμάτης, Μιχ. Νικηφοράκης, Νικόλαος Καλούτσης, Νικ. Δελακυβίας καὶ οἱ νῦν τοιοῦτοι Σ. Ε. Στάθης καὶ Ἱερ. Ε. Στάθης. Πληρεξούσιοι δὲ τῶν Κυθηρίων κατὰ τὴν Ἑνωσιν οἱ Μηνῆς Καρύδης καὶ Γεώργ. Μορής.

Ἐπιστήμη. Ἐμπόριον κτλ. — Ἐπιστήμονες Κυθηρίων εἰσὶν οἱ ἑξῆς: Ἱατροί, οἱ κ. κ. Μιχ. Νικηφοράκης, Διον. Καλούτσης, Ἰω. Στάθης καὶ Στίφανος Νικηφοράκης διαμένοντες ἐν τῇ Πόλει. Θ. Λογοθέτης εἰς Ἡλίαν καὶ Τηλεκλ. Ραπτάκης εἰς Λεϊβάδιον. Δικηγόροι, κ. κ. Γ. Ν. Λεβούνης, Ν. Ι. Λεβούνης, Π. Νικηφοράκης, Π. Στάθης. Περὶ τῶν φιλολόγων γράφομεν ἄλλαχού. Ἐμπόριοι δὲ Βιομήχανοι κτλ. ἐν μὲν τῇ Πόλει οἱ ἀκόλουθοι: Ἐμ. οἱ κ. κ. Ἀδελ. Ι. Βαρυπᾶται, Ἀδελ. Β. Μασσίλου, Μιχ. Νικηφοράκης, Σπ. Λεονταράκης, Γ. Ζ. Πετρόχειλος, Στάθης, Σπ. Μασσίλος καὶ Ν. Ξανθάκης. Παντοπώλαι, Λαστιώτης, Νικ. Σχορδύλης, Ἰω. Κοντυλιών, Ἀθ. Καρούσης, Ἰω. Δ. Κασσιμάτης, Γ. Στάθης, Π. Ἀραμπατζῆς, Πετρόχειλος, Γ. Θ. Πετρόχειλος, Π. Ἀρώνης, Π. Πετρίδης.

Ο ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Λειτουργία τῆς Κεράς τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου πρὸ τῆς Μονῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πανηγύρεως.

(Εἰς τὸ ἄνω μέρος φαίνεται ἡ εἰκὼν τοῦ ἐφημερίου καὶ προφῆν Ἡγουμένου κ. Γαλακίου, τοῦ πολλὰ ὑπὲρ τῆς Μονῆς ἐργασθέντος).

λος καὶ Γεωρ. Δ. Κασσιμάτης. Ἐμμ. Καλλιγέρος ἀλευροπώ-
λης, Μιχαὴλ Στάθης, ἀρτοποιός, Ἐμμ. Κασσιμάτης ἀρτοποιώ-
λης. Δ. Οἰκονομάκης, καπνοπώλης. Ὑποδηματοποιοί: Κ. Μασ-
σελος, Ἀν. Χάρος, Νικ. Φώτης, Μιχ. Νικηφοράκης. Ἰωάν.
Λευθέρης, Ἐμμ. Δαπόντες, Γ. Δαπόντες, Παν. Τζάννης, Ἀν.
Δαπόντες, Ἰω. Στάθης καὶ Γ. Σχμιος. Ράπτai: Φρ. Φατσίας
Ἰω. Ἀντόπας καὶ Παντελῆς Φώτης, Χαλκεύς, Θεοδ. Κοντο-
λίων, Φανοποιός, Ἰω. Καλλιγέρος, Βαβεύς, Ἀλ. Χατζηδά-
κης, Σιδηρουργός, Θεοδ. Ἀρώνης. Καφφεπῶλαι: Δημ. Μοδ-
τζος καὶ Νικ. Δαπόντες. Κρεωπῶλαι: Σπ. Αὐγερινός, Γ'. Αὐ-
γερινός καὶ Δημ. Αὐγερινός. Κουρεῖς: Μ. Πετρόχειλος καὶ Θ.
Χάρος. Μοδίσται: αἱ κυρίαί Πασχαλίχα Χάρου, Ἄννα Σα-
γιάνου καὶ Νέω Καρδαμυλάκη.

Ἐν δὲ τοῖς χωρίοις: Ἐμποροὶ καὶ Πανοπωλῆαι: Γεωρ.
Κασσιμάτης, Παν. Λουράντος καὶ Κωνστ. Λουράντος, Φατσά-
δικα. Βασ. Π. Κασσιμάτης, Σκουλιάνικα, Ἰω. Β. Καλοκαι-
ρινός, Γεωρ. Θ. Κασσιμάτης, Καρβουνάδες. Δημ. Μασσίλιος.
Παν. Κεντρωτής καὶ Γ. Μαρκίτης, Φράτζια. Μιχαὴλ Κοντο-
λίων, Βιαράδικα. Γεωρ. Στρατηγός, Κοσμάς Μεγαλοκονόμος.
Μυλοπόταμος. Βασ. Κασσιμάτης, Π. Κασσιμάτης Πιτσινο-
νικα. Ἐμμ. Βλαντῆς, Καλοκαιριναῖς. **Καφφεπῶλαι:** Ἐμμ. Α.
Ζαρέτος, Γ. Κασσιμάτης, Λειβάδιον. Ἐμμ. Λεοντζίνης, Καρ-
βουνάδες. Ἰω. Φατσίας, Ἀγ. Ἡλίας. Α. Παυλάκης, Φράτζια.
Ν. Μεγαλοκονόμος, Β. Μαλάνος καὶ Β. Ζερβός, Μυλοπό-
ταμος. **Ὑποδηματοποιοί:** Α. Βατικιώτης, Φατσάδικα. Θ. Κ.
σιμάτης, Καρβουνάδες. Λαυρ. Πετρόχειλος, Φράτζια. Κ. Κ.
τολίων, Βιαράδικα. Θ. Ποτόρης, Μυλοπόταμος. Β. Κασσιμά-
σιδηρουργός, Φρ. Λουράντος κρεωπώλης, Λειβάδιον. Π. Κ.
σιμάτης βαβεύς καὶ III, Δ. Κασσιμάτης ράπτης, Φατσάδικα.
Α. Πετρόχειλος βαβεύς, III. Κοντολίων βυρσοδέψης, Καρβ-
νάδες. Ἄναρ. Στρατηγός κρεωπώλης, Μυλοπόταμος.

Ἰδιοκτεταὶ δὲ Ἐλαιοπισσηγίων ἐν τῷ δήμῳ Κυθη-
εῖσιν οἱ ἑξῆς: Ἐμμ. Στάθης, Δ. Κασσιμάτης, Γ. Καλλιγέ-
ριος, Π. Κασσιμάτης, Ε. Τζάννης, Γ. Μεγαλοκονόμος, Ἀ.
Μασσίλιος, Π. Σιμητίκοιλος, Δ. Κασσιμάτης, Ἀ. Καλούτσος.
Καλοκαιρινός, Δ. Τζάννης, Ν. Κοντολίων, Β. Φωτεινός. Μ.
Καρυδης. Ἐμμ. Φατσίας, Κων. Κεντρωτής, Μηνᾶς Πανά-
ρης. Παν. Κορώνης, Ἀ. Ν. Φατσίας, καὶ Π. Καλλιγέρος.

Καὶ ἰδιοκτ. Ἀλευρομύλων (άνέμου) οἱ Ἰ. Μεγχιλοκονόμος, Ἐμ. Γιαννιώτης, Δ. Κασιμάτης, Ἰ. Καλλιγέρης, Ἰ. Γιαννιώτης, Σ. Καλλιγέρης, Π. Κασιμάτης, Θ. Ζερβός, Π. Γαζάρος, Ν. Σωτήρχος, Ἐμ. Καλλιγέρης καὶ Ἰ. Μεγχιλοκονόμος.

Δημοτ. ὑπάλληλοι. Τὸ προσωπικὸν τῆς Δημαρχείας ἀποτελοῦσιν οἱ κ. Θ. Νικηφοράκης, Γραμματεὺς, Ἀπ. Μασέλος ὑπογρ. Σπ. Καλούτσης, εἰσπράκτωρ, Ἐμ. Βαρυπάτης καὶ Ν. Μεγχιλοκονόμος, κλητῆρες.

(Κατὰ στατιστικὴν τοῦ Δημάρχου Κυθηρίων κ. Στ. Νικηφοράκη, ὃν θερμῶς εὐχαριστοῦμεν).

Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ — Ἡ Πρωτεύουσα τῶν Κυθήρων **Χώρα** κοινῶς κολουμένη, ἔχει κατοίκους 985. Εἶναι ἔδρα **Ἐπισκοπῆς**, Ἐπίσκοπος Εὐθύμιος Καββαθᾶς. **Ελεηνοδικείου** Χ. Ζωγραφάκης. **Ταχυδρ. καὶ Τηλεγρ.** τηλεγραφητῆς Ν. Μάνεσης **Ἀστυνομίας** ἀστυνόμες Κ. Δημόπουλος, ἀνθυπομοίραρχος. **Ὑποναμείου** ταμίας Ν. Ρήγας.

Τελωνείου γ' ἀξέως, εἰς δ' ὑπάγονται τὸ ὑποτελωνεῖον Αὐλέμονος καὶ τὰ Τελονοσταθ. Ἀγίας Πελαγίας καὶ Ἀντικυθήρων. Τελωνῆς Π. Ἐλευθερίου. **Ἐμπορικῆς καὶ Πρακτικῆς Σχολῆς** καὶ **Ἑλληνικοῦ Σχολείου**, περὶ ὧν ἴδε ἄνωτέρω.

Η ΧΩΡΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.—ΕΡΓΑ Κ.Τ.Λ. Ἡ Πρωτεύουσα τῆς Νήσου τὰ **Κύθηρα** (κοινῶς **Χώρα**) εὐρίσκεται ΒΔ τοῦ λιμένος Καψαλίου ἐπὶ ράχεως ὑψηλῆς, ἣς τὴν ὑψηλοτέραν κορυφὴν κατέχει τὸ μέγα ἐνετικὸν φρούριον, ὀχυρὸν λίαν. Εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς ράχεως εὐρίσκεται τὸ **Τουρκοβοῦνι**. Τὰ μεταξὺ κατέχουσιν αἱ οἰκίαι τῆς πόλεως.

Ἡ Πόλις τῶν Κυθήρων ἔχει 450 οἰκίας διὰ δωματίων ἐστεγασμένας. Ἀρχικῶς αἱ οἰκίαι περιλαμβάνοντο ἐντὸς τοῦ Φρουρίου, βαθμηδὸν δ' ἐξετάθησαν καὶ ἔκτός, ὑπὸ τὰς ἐπάλλξεις ἀποτελέσασαι τὴν συνοικίαν **Μεσαι. Μποῦργος**. Ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ ἐκτίσθησαν πάμπολλαι **Ἑσκλησίαι οἰκογενεακαί**, κατὰ τὰ τότε κρατοῦντα ἔθιμα. Μεταξὺ τούτων ᾤδε

νοντο δύο : Ἡ τοῦ ἁγίου Βασιλείου μεγαλοπρεπής, ἰδιόρρυθμος καὶ εὐρύχωρος, ἥς τινος μόνον ἐρείπια δυστυχῶς ὑπάρχουσιν ἤδη, καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου δισυνόστατος, κατὰ διπλοῦν σχέδιον, περιέχον δύο αὐτοτελεῖς ἐκκλησίας, ὧν τὰ ἱερὰ στρέφονται τῆς μὲν πρὸς βορρᾶν, τῆς δὲ πρὸς ἀνατολάς, οὐδαμοῦ ἤδη ἀπαντῶμενον.

Τοποθεσία «**Μποῦργον**» (λέξις λατινικὴ—Bourg σημαίνουσα πολίχνην) ὑπάρχει καὶ μίαν ὥραν μακρὰν τῆς πόλεως, περιλαμβάνουσα συλλήβδην τὰ χωρία **Κλαράδικα**, **Γερακίανικα** καὶ **Κομινιάνικα**. Εἶναι πόλις καθαρὰ ἔχουσα ὑπονόμους ἐπὶ τῆς Ἀγγλικῆς προστασίας κατασκευασθείσας. Διατέμνεται ὑπὸ μιᾶς κανονικῆς ὁδοῦ, παρ' ἣν εὐρίσκεται ἡ κεντρικὴ ἀγορὰ καὶ τὰ καταστήματα. Αἱ λοιπαὶ ὁδοὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον σκολιαί καὶ λιθόστρωτοι, ὑπερέχουσιν ὅμως κατὰ πολὺ τῶν ὁδῶν πολλῶν ἄλλων ἐπαρχιακῶν πόλεων καὶ ἰδίως τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου. Ἐσχάτως κατεσκευάσθη καὶ Πλατεῖα λίαν εὐπρόσωπος. Ἐκκλησίας ἡ πόλις ἔχει πολλάς, ὧν τέσσαρες, ἡ τοῦ Ἑσταυρωμένου (ἐπισκοπῇ), τῆς Ἀγίας Ἀννης, ἣτις εἶναι καὶ ἡ εὐρυχωροτέρα, τοῦ ἁγ. Ἰω. τοῦ Θεολόγου καὶ τῆς Ἑλεούσης εἰσὶν ἐνοριακαί. Ἐπὶ τῆς Δημαρχείας τοῦ κ. Μιχ. Νικηφοράκη κατεσκευάσθη καὶ εὐπρόσωπον Νεκροταφεῖον παρὰ τὸν ἅγιον Μηνᾶν, ἔνθα τὸ πάλαι τὸ τῶν Διαμαρτυρομένων. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ θέσις δὲν εἶναι κατὰλληλος, διὰ λόγους ὑγιεινῆς ἰδίως. Διαιρεῖται ἡ πόλις εἰς συνοικίας, ὧν διακεχωρισμένοι σχεδὸν εἶναι τὰ **Βορυπατιάνικα** καὶ ὁ **Μέσα Μποῦργος**. Ἡ θέσις τῆς εἶναι γραφικωτάτη, τὸ δὲ περιβάλλον ἐκτάκτου ποικιλίας καὶ ὠραιότητος ἀποτελούμενον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοπίων Ἑλβετικῆς καλλονῆς. Προσβάλλεται σφοδρῶς ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἰδίως τοῦ Βορρᾶ καὶ τοῦ Νότου, τοῦθ' ὅπερ καθιστᾷ αὐτὴν ὑγιεινωτέραν. Κλείοντες τὴν παροῦσαν βραχυτάτην περιγραφὴν τῆς Πρωτευούσης τῶν Κυθέρων, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποκρύψωμεν ὅτι αὕτη **φθίνει** δυστυχῶς ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, ἀνάγκη δὲ μέτρων γενναίων ἵνα ἀνακοπῇ ἡ δυσοίωτος αὕτη φθίσις...

Τὸ φρούριον. Τῆς πόλεως δεσπόζει τὸ μέγα Ἑνετικὸν φρούριον, ἰσχυρὸν λίαν καὶ διὰ πλείστων τὸ πάλαι τηλεβόλων ὀπλισμένον. Τὰ τηλεβόλα ταῦτα εὐρίσκονται νῦν ἐξηπλωμένα

κατὰ σειρὰς πολλαχοῦ τοῦ φρουρίου, ὅλως ἄχρηστα, ὁμοιά-
ζοντα μὲ σεσηπώτας ὀδόντας τρομεροῦ πλήν παραλυντικοῦ
ἥδη καὶ ἀκινδύνου θηρίου. Ἐν τῷ φρουρίῳ ὑπάρχει συνοι-
κισμὸς μικρὸς καὶ οἰκοδομαὶ μεγαλοπρεπεῖς, ὧν ὑπερέχει ἡ
τοῦ πάλαι **Παλατιου**, τοῦ ὄντως Ἀνακτόρου ἐκείνου, ὅπερ ἡ
ἀνάλυσις τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ἀφῆκε σχεδὸν νὰ κατα-
στραφῇ καὶ τὸ ὅποῖον ἐχρησίμευεν ὡς κατοικία τῶν ἐπὶ Ἀγ-
γλίας διοικητῶν τῆς Νήσου, Στρατῶν κ.τ.λ. Ὅπισθεν τούτου
εὐρίσκεται ὁ εὐρυχωρότατος ναὸς τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ὅστις
ἐπὶ Ἑνετοκρατίας ἦτο Καθολικὸς μέχρι τοῦ 1798 ὅτε ἀπε-
δόθη εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ τρεῖς ἑτεροί-
κωι σχεδὸν ἐν ἐρειπίοις. Τὸ φρούριον τοῦτο ἀνεκαινίσθη
κατὰ τὸ 1503, ὡς ἀναφέρεται ἐν τετοιχισμένῃ ἐπιγραφῇ.
ἔπαιξε δὲ καὶ ἀρχαιότερον ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ,
ὅλλε μικρότερον. Εὐρίσκονται νῦν ἐν αὐτῷ διάφορα δημό-
σια γοαρεῖα καὶ φέρει εἰς αὐτὸ ἀμαξητὴ ὁδὸς ἐσχάτως κατα-
σκευασθεῖσα. Ἐκ τῶν εὐρυτάτων ἐπάλλεων αὐτοῦ, ἡ περί-
θια εἶναι μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐπιβάλλουσα, ὑψοῦται δ' ἐν αὐ-
ταῖς πρὸς τὸ μέρος τῆς Πόλεως, Λέων μαρμαρίνος, τοποθετη-
θεὶς ἐκεῖ κατὰ τὸ 1660 ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Πόλεως τῶν Κυθήρων καὶ τοῦ
φρουρίου. Εἵπομεν δὲ καὶ ὀλίγα τινά, περὶ τινων, ἐπὶ τοῦ
παρόντος, τῶν ὠροιοτέρων χωρίων τοῦ Δήμου Κυθήρων.

ΤΟ ΛΙΒΑΔΙΟΝ

Μίαν ὥραν πρὸς Β τῆς πόλεως εὐρίσκεται ἐπὶ ὄροπεδίου τὸ
ἐξαιρετικώτατον Λιβιάδιον. Ἐν τῇ χαριστάτῃ αὐτοῦ πεδιάδι
ἔχουσιν οἱ τῆς Πόλεως κάτοικοι τὰς ἐξοχικὰς οἰκίας αὐτῶν, ἐν
αἷς διέρχονται τὸ θέρος ἐν ἀνέσει. Ἡ περιχὴ αὐτοῦ περι-
λαμβάνει τὰ χωρία Κοντελετοῦ, Σκουλιάνικα, Κατοῦνι, Κα-
τουλιάνικα, ἀπέχοντα μικρὸν μετὰξὺ τῶν, ὡς καὶ τὰ μετὰξὺ
αὐτῶν μικροχώρια Βρουχιάνικα, Φουργιαράδικα καὶ Σταγιά-
νικα, εἶναι δὲ ἀπαράμιλλος ἡ καλλονὴ αὐτοῦ καὶ δροσερότης.
Δι' ἣ καὶ ἡ λαϊκὴ μούσα ᾄδει περὶ αὐτοῦ:

«Ὁ Μέσα-Βοῦργος μ' ἐκκλησιές.

Χώρα μὲ πατινάδες».

«Τὸ Λιβαδάκι μὲ δροσιές,
καὶ μὲ τῆς πρασινάδες.»

Ὁ φίλος κ. Πρίντεζης γράφει περὶ αὐτοῦ: Τὸ Λιβάδιον, κεῖται καὶ ἐπὶ θέσεως ὠραιότητος. Ἐκεῖ ἐπὶ ἀρκετὰ ἐκτεταμένης πεδιάδος καὶ μικρῶν ἀσημάντων κοιλάδων, τῇδε κάκεισε ἐξοχικαὶ οἰκίαι ἀναφαίνονται ἐσπαρμέναι, ἀνάμεσα δὲ καταρρύτων καὶ καλλιθώλων γαιῶν δίκην ὁάσεων, κηπάρια γραφικώτατα. Μικροὶ φύρδην μίγδην ἐλαιῶνες, ἀμπελῶνες καὶ δημητριακοὶ καρποὶ περιστολίζουσι τὸ ἐν λόγῳ καλλιθώλον ἔδαφος τοῦ Λιβαδίου, ὅπου εἰς ἐπίμετρον τῆς καλλιθεάτου καὶ καλλιδίνου ταύτης θέσεως, ὁ Ἀγγλος τοποτηρητῆς Μάκφελ ἔκτισε Γέφυραν στερεάν, μοναδικῆς ἀντοχῆς καὶ τέχνης 200 μέτρων μήκους, ἐπὶ 60 βάθους, ὁμοιάζουσαν ἱστορικὸν μνημεῖον μάλλον τῇ ἐπιστημονικῇ γέφυρᾳ καὶ φέρουσαν 13 στοᾶς μηχανομείνας βαθμηδὸν καὶ σχηματιζούσας σειρὰν στοῶν.

Ἡ παρὰ τὸ Κατούνιον αὕτη Γέφυρα εἶναι ἡ μεγαλοπρεπεστέρᾳ καὶ ὠραιότερᾳ τῶν ἐν Ἑλλάδι.

Ο ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ

Τὸ σημαντικώτερον τῶν χωρίων τοῦ δήμου Κυθηρίων εἶναι ὁ Μυλοπόταμος. Εἶναι τὸ μίγιστον τοῦ δήμου, κατάφυτον, χλοερὸν, δροσερὸν, εἰς μαγευτικὴν κείμενον θέσιν καὶ ὑπὸ ἀφθόνων ὑδάτων διαρρέομενον. Διαιρεῖται εἰς τρεῖς συνοικίας: τὴν Κάτω χώραν ἔνθα καὶ φρύριον, τὸν Ἅγιον Σώστην καὶ τὸ Κάτω Πηγάδι. Ἐχει οἰκοδομὰς λαμπράς, περὶ τὰς 260 οἰκίας καὶ μεγαλοπρεπῆ ναὸν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους τῇ φιλοτίμῳ συνδρομῇ τῶν κατοίκων ἀνεγερθέντα. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν εἶχε κατοίκους 808.

Ὁ Μυλοπόταμος, δὲν ὑπερβάλλει τις ὑποστηρίζων, ὅτι εἶναι ἐν τῶν ὠραιότερων χωρίων οὐ μόνον τῶν Κυθέρων, ἀλλὰ συμπάσης τῆς Ἑλλάδος. Παράγει τὰ ἀφθονώτερα προϊόντα. Ἡ θέσις αὐτοῦ καὶ ἐνεκα τῶν περιρρεόντων αὐτὴν ὑδάτων καὶ ἄλλων λόγων, εἶναι προνομιοῦχος. Τοῦτο ἐκτιμήσαντες οἱ Ἑνετοὶ ἔκτισαν εἰς πρόβουνον ὑψηλὸν φρούριον ἐν τῇ περιτῇ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσιν οἰκῆσεις. Ὀνομάζεται Καστέλι τοῦ Μυλοποτάμου. Παρὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ ὑπάρχει Πύργος εἰς τὰ ὑπερθύρα τοῦ ὁποίου εἶναι ἐντετοιχισμένον ἀνάγλυφον τοῦ πετρωτοῦ Λέοντος τῆς Ἑνετίας, κρατοῦντος διὰ τῶν ἐμπροσθίων

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΠΑΣΤΟΣ

Εἰς τῶν κορυφαίων παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων τυγχάνει ὁ κ. Β. Π. Παστός. Ἀριστεύσας ἐν τῇ ἐνταύθα Πανεπιστημίῳ, ἐτελειοποιήθη ἐν Ἑνρώπῃ δεατελέσας ἐπὶ πενταετίαν βοηθὸς τῆς Μαιευτικῆς—Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης.

Ἐπαγγελθὼν πρὸ τριετίας, ἰδρύσει ἰδίαν Κλινικὴν ἐν Πειραιεὶ, ἐξόχως ἐκτιμώμενος παρὰ τῆς ἐκεῖ κοινωνίας διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν καὶ ἱκανότητα.

ποδῶν εὐαγγέλιον μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: *Par ridi Marce ev' anjelistameus. MDIXV=1595.*

Παρχὸν τὸν Μυλσπόταμον ὑπάρχει τὸ Σπήλαιον τῶν σταλακτιτῶν, περὶ ὧν κατωτέρω.

Β' ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΩΝ

Ὁ Δῆμος Ποταμίων εἶναι Β' τάξεως. Περιλαμβάνει τὰ ἀκλουθὰ χωρία, ὧν τοὺς κατοίκους καὶ τὰς ἀποστάσεις ἀπὸ τῆς Χώρας καὶ τοῦ Ποταμοῦ σημειοῦμεν λεπτομερῶς.

Αἱ ἀποστάσεις α') ἀπὸ Χώρας καὶ β') Ποταμοῦ.

	ὥραι	ὥραι	κάτοικοι	
			1896—1907	
Ποταμὸς.....	4.—	—	973	900
Ἁγία Ἀναστασία.....	5.40	— .40	129	191
Ἁγία Μονή.....	4.—	3.—	7	5 Μοναστ
Ἁγία Πελαγία.....	6.15	—	21	10 Ἐπ. Ποσ
Ἀλοῦζάνικα.....	5.—	1.—	308	264
Ἀρωνιάδικα.....	3.—	1.—	429	350
Βαμβακαράδικα.....	3.05	— .55	41	38
Γερακάρη.....	4.30	1.30	141	150
Δέσπονια Βουνὸν.....	4.30	1.30	90	107
Διακοπουλιάνικα.....	6.05	2.05	75	54
Ζαγλανικιάνικα.....	3.50	— .30	64	70
Κατσουλιάνικα.....	4.—	— .20	226	362
Καραβῆς.....	6.—	2.—	554	620
Καστρισιάνικα.....	3.10	1.30	274	362
Κίπερι ἢ Φριλιγγιάνικα.....	3.05	1.25	388	303
Κονσουνάρι.....	4.05	— .25	122	156
Λιανιάνικα.....	2.55	— .30	76	68
Λογοθετιάνικα.....	4.—	— .15	498	403
Μελιτιάνικα.....	4.10	— .15	35	60
Προγγί.....	5.30	1.30	86	101
Μιτάτα.....	2.50	2.	503	529
Τσουανιάνικα.....	3.—	1.20	11	66
Ντουργιάνικα.....	3.30	1.—		

Πατρουνιον.....	5.30	1.30	110	145
Πισινάδες.....	3.15	— .50	102	186
Τριφυλλιάνα.....	4.15	— .20	115	142
Χρηστοφοριάνικα.....	3.50	— .10	165	199
Περλεγιάνικα.....	4.20	1.—	196	199
Φίλος Μουδαρίου.....	8.—	3.—	(*Ιδε ιδιαιτ. περιγρ.).	
Φυλιγγιάνικα.....	4.—	1.20		

Ἐν ὅλῳ

5735 5998

ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

Δήμαρχος : Μιχ. Μεγαλοκονόμος. **Δ. Πάρεδροι :** Ἀν. Πανώρετος, Β. Μπαβέας, Π. Πρωτοψάλτης καὶ Γ. Πανώρετος.

Δημοτ. Σύμβουλοι : Θ. Ἀρώνης, Βρ. Χανιώτης, Π. Πρωτοψάλτης, Γ. Κασσιμάτης, Ν. Σάμιος, Κ. Τριφύλλης.

Χρηματίσαντες Δήμαρχοι. Δήμαρχοι ἐν τῷ Δήμῳ Ποταμίων, ἀπὸ τοῦ 1864 ἐχρημάτισαν οἱ : Π. Κατσούλης, Ἀ. Παναγιωτόπουλος, Α. Ζαγλανίκης, Γρ. Τσιτσιλίου, Κ. Πανώρετος, Π. Τσιτσιλίου καὶ Μ. Μεγαλοκονόμος.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Τὰ εἰσρορότατα χωρία τοῦ Δ. Ποταμίων, ἔχουσιν ὡσαύτως ποικιλιωτάτην καὶ πλουσίαν τὴν παραγωγὴν. Ἐλαιόδενδρα ἔχει περὶ τὰς 33.000 ἑξ ὧν παράγεται, ἐν καλῇ συγκομιδῇ, **ἐλαιον** ἐξαίρετον περὶ τὰς 110.000 ὀκαδ. Ὁ ὡσαύτως ἔσοχος **οἶνός του** παράγεται εἰς 350,000 ὀκ. Τὰ ὀπωρικά εἰς μεγάλην ποικιλίαν, τὰ δὲ ἐπεριδοειδῇ καὶ ἀφθονίαν. **Σιμγός** παράγεται ἑτησίως 22—23,000 κοιλὰ. **Σῦκα** 25,000 σιτατῆρες, **κῦαμοι** 2,000 κοιλὰ κ.τ.λ. καὶ πολλὰ ἄλλα ἐξαίρετα προϊόντα.

Ἑκπαίδευσις. Ἐν τῷ δήμῳ Ποταμίων ὑπάρχονσι τὰ ἀκόλουθα Σχολεῖα. Τὸ **Ἑλληνικόν**. Σχολάρχης Γ. Τσιγκούνης, διδάκτωρ φιλολογίας. Ἑλληνοδ. Μ. Μανουσάκης καὶ Γ. Κανελλόπουλος. Μαθηταὶ 80. **Δημοτικὰ Ἀρρένων.** Τὸ **Διτάξιον Ποταμοῦ**, Διδασκ. Π. Ἀρώνης καὶ Π. Κορωνάιος. Μαθηταὶ 140. **Δογοθειάνικων**, διδ. Γ. Ἀλβανάκης μ. 100. **Ἀρωνιάδικων**, διδ. Στεφ. Κασσιμάτης, μ. 85. **Κα-**

στρισιάνικων, δ. Γ'. Σταθής, μ. 60. **Μητάτων**, δ. Γ'. Φώτιος, μ. 60 **Καραβᾶ**, δ. Στ. Λαμῆλος μ. 70. **Δημ. Θηλέων Ποταμοῦ**, διδ. Γρηγορία Δηλαβέρη καὶ Καλλιόπη Κυπριώτου, μαθήτριάι 95. **Δογοθευιάνικων**, δ. Ζωὴ Σημεριάδου μ. 30. **Ἀλοῖζάνικων**, δ. Μαρία Οἰκονομοπούλου μ. 70. **Καραβᾶ**, δ. Ἀλεξάνδρα Εὐστρατίου μ. 40. **Γραμματεῖον Γερακαρίου**. Γραμ. Ἰω. Γεωργᾶς μ. 27.

(Κατὰ στατιστικὴν τοῦ Σχολάρχου κ. Τσιγκούνη, ὃν ἐγκαρδίως εὐχαριστοῦμεν).

Ἐκκλήσιαι. Ἐκτὸς τῶν παρεκκλησίων κ.τ.λ. ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Δήμῳ Ποταμίων 25 ἱεροὶ ναοὶ οἱ ἀκόλουθοι. (1) Ἁγιοῦ Ἀνάρχου, ἁγ. Παντάνασσα, ἁγ. Γεώργιος, ἁγ. Τριάς (3) ἁγ. Ἀναστάσιος, ἁγ. Χαράλαμπος (2), ἁγ. Ἰωάννης (2), ἁγ. Δέσποινα, ὁγ. Δημήτριος (2), ἁγ. Μηνᾶς, ἁγ. Βασίλειος, ἁγ. Θεόδωρος, ἁγ. Ἀθανάσιος, Κ. Θεοτόκου (Ἰλαριώτισσα), Παντοκράτωρ, Ὑπεραγία Θεοτόκος (3), Παναγία Καστρισιανῆς Σωτὴρ Χριστός. Τούτων μεγαλοπρεπέστερος ἐστὶν ὁ ἐπισκοπικὸς νῦν τῆς Ἰλαριώτισσης, περὶ οὗ γράφομεν ἄλλαχού.

Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον. Τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον ἐν Ποταμῷ ἔδρευον παρατύπως, ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Σ. Ἐπισκόπου καὶ τῶν Αἰδεσίμων, Π. Παναρέτου, οἰκονόμου, Θ. Ἀνδρονίκου, Σακελλίωνος, Ἀπ. Μουλοῦ, Πρωτεκδίκου καὶ Στ. Λεβούνη, χαρτοφύλακος.

Ἐφημέριοι Ἱερεῖς δὲ ἑφημέριοι ἐν τῷ δήμῳ Ποταμίων, πλὴν τῶν ἀνωτέρω εἰσὶ καὶ οἱ ἀκόλουθοι : Ν. Κασσιμάτης, Μ. Κορωναῖος, Μ. Τζωρτζόπουλος, Γ. Γεωργᾶς, Δ. Κουλετιανός, Δ. Γαλακᾶτος Γ. Γερακίτης, Μ. Ἀρώνης καὶ Χ. Κασσιμάτης. Ἰσως ὑπάρχουσιν καὶ ἄλλοι τινὲς καθότι αἱ πληροφορίες μας δὲν εἶναι ἐπίσημοι.

Δημοτικὰ ἔργα. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπὶ τῆς Δημαρχίας τοῦ κ. Γρηγ. Τσιτσιλίου καὶ τοῦ νῦν Δημάρχου, συνετέλεσθησαν ἔργα τινά, ἐδενδροφυτεύθη δὲ ἡ πλατεῖα διὰ πέντε καὶ ἑκαλλωπίσθη πολλαχού ὁ Ποταμός. Ἀκριβῆ ὅμως γινώσκουσιν τῶν τοιούτων ἔργων δὲν ἔχομεν.

Ἐπιστήμη — Ἐμπόριον κτλ. Ἐπιστήμονες ἐν τῷ

δῆμοι Ποταμίων εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι : Ἱατροί, οἱ κ. κ. Ἐμμ.
 Κατσούλης ἐν Ποταμῷ καὶ Γ'. Λεβούνης εἰς Μητάτα. Δικη-
 γόρος ὁ κ. Α. Διδασκαλόπουλος, τοῦ κ. Ἀν. Κατσούλη δια-
 ρίνωντος ἤδη ἐν Πειραιεῖ. Συμβολαιογράφος ὁ κ. Β. Σεμιτέ-
 κης. Ἐμποροὶ οἱ κ. κ. Π. Κριθάρης, Δ. Βερνάρδος, Στ.
 Χλαμπέας Θ. Ι. Κασσιμάτης, Κοσμάς Τσιτσιλίου, Μην.
 Μουλός, Κυρικὸς Χλαμπέας. Παντοπῶλαι. Μ. Ἀρχοντού-
 λης, Ν. Μεγαλοκονόμος, Κ. Χλαμπέας, Π. Πρωτοψάλτης.
 Π. Βουτζας, Ἰω. Χλαμπέας, Ι. Μουλός, Α. Πανάρετος, Στ.
 Στέλιος. Ἀλευρέμπορος, Δ. Βερνάρδος. Ἀλαντοπώλης, Π.
 Στέλιος. Βυρσοδέψης, Πολ. Στέλιος. Καφφεπῶλαι. Κ. Λει-
 βαδίτης, Γ'. Τσιτσιλίου, Π. Μουάτζος. Ὑποδηματοποιοί, Π.
 Καρχμουγκας, Ε. Χλίντζος, Κ. Θεοδωρακάκης, Χ. Κασσιμά-
 τας, Χ. Μελιτάς. Σιδηρουργοί, Θ. Ἀρώνης, Μ. Κορωνάιος,
 Γ'. Κατσούλης. Ἐργολάβοι, Θ. Μελέτιος, Ἰω. Ἀργύρης. Κρεω-
 πῶλαι, Κ. Νενές, Π. Σουρῆς, Ε. Μπαβίας. Κουρεῖς, Πολ.
 Λειβαδίτης, Δ. Ψαλλιδας. Οἰνοπῶλαι, Ν. Λουράντος, Π.
 Βαμβακάσης. Α. Πανάρετος. Ἰχθυοπώλης, Χρ. Σάμιος. Ὀπω-
 ροπώλης, Π. Σάμιος. Τορνευτής, Π. Χλίντζος. Χρυσοχόος,
 Χ. Χλίντζος. Ὀργανοποιός, Ζανέτος. Ἀργύρης. Σαπωνοποιός,
 Ἀν. Πανάρετος. Φεσοποιός, Θ. Μελιτάς, Ράπτης, Γ. Τζάννης.
 (Ταῦτα κατὰ ἰδιωτικὰς πληροφορίας, διότι ὁ κ. Δήμαρχος
 Ποταμίων κατ' ἐπανάληψιν παρακληθεὶς, ἤρνήθη ἐπιμόνως νὰ
 παράσχω ἡμῖν οἵανδήποτε πληροφορίαν περὶ τοῦ Δήμου του
 καὶ τῶν συνδημοτῶν αὐτοῦ. Ζητοῦμεν ἐπομένως συγγνώμην
 παρὰ τῶν ἀξιοτίμων ἐπιτηδευματιῶν τοῦ Δήμου τούτου, οὓς
 παρελήψαμεν, δηλοῦντές, ὅτι εἰς τὸ ἐπόμενον βιβλίον τῆς «Κυ-
 θηραϊκῆς Ἐπετηρίδος» θέλομεν δημοσιεύσει τὰ κατ' αὐτοὺς
 λεπτομερῶς, ἐγκαίρως συλλέγοντες τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ

Ἡ ὥραία αὕτη καὶ μεγαλοπρεπὴς κωμόπολις τῶν Κυθή-
 ρων, ἡ μεγαλειτέρα τῶν ἐν τῇ Νήσῳ, ἐκαλεῖται, κατὰ τινὰ
 παραδόσιν, τὸ πάλαι **Κυρά**, ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας
 ἣτις ἐκαλεῖτο **Κυρά-Παναγιά**. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι ὁ
 νῦν καλλιμάρμαρος ναὸς Παναγίας τῆς Ἰλαριωτίσης.

Ἐν μέσῳ τῆς πόλεως εὐρίσκεται Πύονος ἀναγῖος. νῦν

ὡς Δημαρχεῖον χρησιμεύων, ὅστις καθ' ἃ μαρτυρεῖται ἐκ τινὸς ἐγγράφου τοῦ Τζωάννου Σουπεράντου, ἐκτίσθη τὸ 1245, πρὸς φύλαξιν τῶν ἀρχείων τῆς Νήσου καὶ ἄλλων λόγων ἐξασφαλιστικῶν.

Ὁ προοδευτικὸς **Ποταμὸς** ἀποτελεῖ τὸ καύχημα τοῦ Δήμου, ἐξαστράπτει δ' ἐκ καθαριότητος καὶ περικοσμεῖται ὑπὸ λαμπρῶν οἰκοδομῶν. Κέκτηται καταστήματα δυνάμενα νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ Ἀθηναϊκὰ τοιαῦτα, παντοίων εἰδῶν.

Ἡ φυσικὴ θέσις αὐτοῦ εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότερων τῆς Νήσου, ἡ δὲ ἀποψὶς αὐτοῦ μακρόθεν εἶναι μαγευτικὴ. Ἡ προτεύουσα τοῦ δήμου Ποταμίων εὐρίσκεται ἐν ἀκμῇ καὶ προσδόφλιαν εὐδοιώνῃ. Ἐχει κατοίκους 900, εἶναι δὲ ἔδρα **Εἰρηνοδ. Β**, εἰρηνοδίκης : Π. Βολτῆς, **Ταχυδρ. Γ**. Τηλεγραφ. Κ. Κασσιμάτης. **Ἑλλ. Σχολείου** περὶ οὐ ἀνωτέρω κ.τ.λ.

Ο ΚΑΡΑΒΑΣ

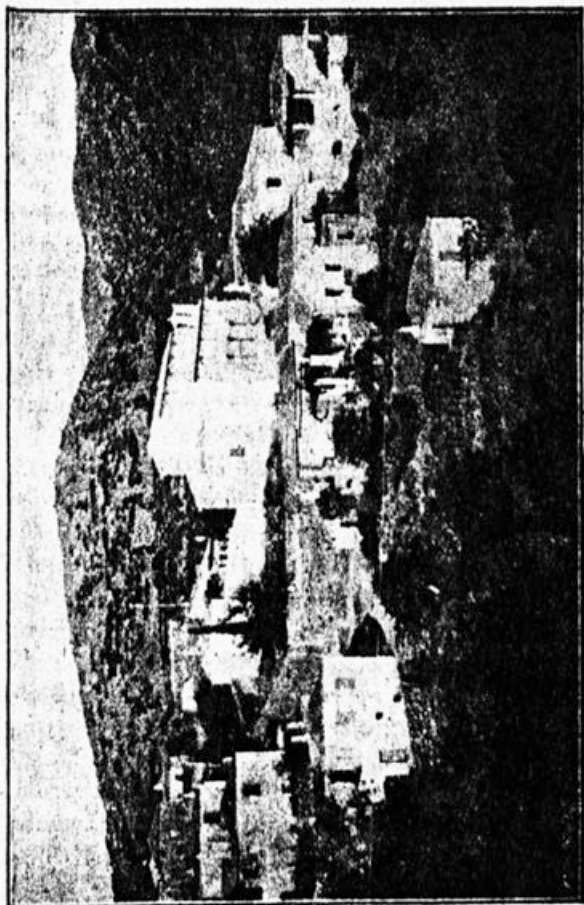
Τὸ μέγιστον τῶν χωρίων τοῦ Δήμου Ποταμίων τὸ καὶ ὠραιότερον ἴσως τῆς Νήσου, εἶναι ὁ εὐάνδρος **Καραβάς**. Ἡ θέσις αὐτοῦ εἶναι ὄντως μαγευτικὴ καὶ γραφικωτάτη. Ἡ βλάστησις εἶναι πανταχοῦ πλουσιωτάτη ἰδίως εἰς τὰς ἐκατέρωθεν ἱψηλὰς ὄχθας τοῦ ὁμωνύμου ποταμίου, ὅπερ ρέει ἀέναον, καθαρὸν, γοργὸν πρὸς τὴν ἄκραν **Σπαθί** σπεῦδον καὶ ἐκχυνόμενον. Οἱ κῆποι, τὰ καρποφόρα δένδρα, τὰ ἄγρια τοιαῦτα, οἱ ὑψίκομοι πλάτανοι, τὰ πανταχόθεν ἀναβλύζοντα ρυάκια, καθιστῶσι τὸ χωρίον δροσερώτατον καὶ ρομαντικώτατον. Ἐκ τῆς συνοικίας **Μαρμάρου**, δύναται τις ν' ἀπολαύσῃ τῆς ὄντως γραφικῆς θέας καὶ τοῦ λαμπροῦ πανοράματος τῶν κύκλῳ συνοικιῶν καὶ τῆς καταρρέτου καὶ συνειρεφροῦς ρευματιᾶς.

Ὀντως, ὀλίγιστα χωρία ἐν Ἑλλάδι ἔχουσι τὴν δροσερότητα καὶ γραφικότητα τοῦ ὠραίου Καραβά.

Ἡ ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς **Πλατείας Ἀμμου** πορεία, καθίσταται τερπνωτάτη, ὡς ἐξῆς περιγραφομένη ὑπὸ ἐγγχωρίου τινὸς ἐν τῇ πάλαι **«Κυνθηραϊκῇ Ἀδύγῃ»**.

«Κατάφυτοι λειμῶνες καὶ λόφοι, ἀργυραὶ ταινίαι θυμαρίων, χωριά καὶ σπητάκια ἐρυθροκέραμα ἀναρριχώμενα ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν λόφων, ναῖσχοι λευκοὶ καὶ ἥρεμοι ὡς μειδία»

Ο ΚΑΡΑΒΑΣ

Ἡ ὥραία συνοικία τοῦ ὁροσεροῦ Καραβῆ, ὁ "Αγ. Χαράλαμπος," ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἡ φιλοτιμία τῶν Καραβιτῶν ἀνήγειρε τὸν ὁμώνυμον Ι. Ναόν, λαμπρὸν καὶ εὐρύχωρον, κοσμούμενον νῦν καὶ δια τοιχογραφιῶν, ἐπὶ διακεκριμένον ἀγιογράφον, τοῦ Πανοσιωτάτου Ἱερομονάχου κ. Ἀχιλλεῖου Κρίθαρη.

ματα βρεφῶν, ποίμνια βόσκοντα καὶ ποιμενίδες ἄδουσαι. Ὅλα ταῦτα ἀποτελοῦσι ποικίλα συμπλέγματα ὀνειρώδους καλλονῆς, καλλονῆς φυσικῆς, συνδυασμοὺς φανταστικούς, εἰκόνας ποιητικὰς. Μόνον ζωγράφος καὶ μουσουργὸς ἐν ταυτῷ, μὲ στίχους, μὲ χρώματα καὶ μ' ἀρμονίαν δύναται ν' ἀποτυπώσῃ καὶ νὰ παραστήσῃ ὅλην ἐκείνην τὴν μαγείαν, τὴν διαπλουμένην ἀπὸ Καραβᾶ εἰς Πλατεῖαν Ἀμμον διὰ τοῦ Λαγκαδιοῦ, τὴν δροσιζομένην ἀπὸ τὰς λεπτοτέρας αὔρας, τὴν βρεχομένην ἀπὸ ρυάκια τὸ πλεῖστον μεταλλικῶν ὑδάτων. εἰς τὰς ὄχθας τῶν ὁποίων φύεται ἡ δάφνη, καὶ κελαρύζουν κρήναι, καὶ περνοῦν ἡ βοσκοπούλαις, αἵτινες βρέχουσι τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ἐξάπτουν τὴν ζήλια τῶν εἰς τὰς χαράδρας κρυπτομένων Μουσῶν, τὰς ὁποίας ὁ λαὸς εἰς νεράϊδας μετέβαλε.

Η ΠΑΛΗΟΧΩΡΑ

Ἡ πρώτη μεσαιωνικὴ κώμη, ἡ Χώρα κοινῶς τῶν Κυθήρων, ἢ το ἡ Παληόχωρα, φρούριον ἀπότομον καὶ δυσπρόσιτον κείμενον εἰς τὰ βορειανατολικά τῆς Νήσου ἐφ' ὑψηλοῦ βουνοῦ, ἐνθα κατὰκεινται τὰ εἰρεῖπια τῶν οἰκιῶν ἄρδην κατεσκευαμένα, καὶ πληθὺς ναῶν, ὧν σώζονται πολλοὶ αἱ τυχογραφίαι. Ἐκκλεῖτο πρότερον Ἅγιος Δημήτριος. Ἡ χώρα αὕτη ἐκτίσθη πιθανώτατα ὑπὸ Παύλου Εὐδαιμονογιάννη, ἡ Δαιμονογιάννη, ἐκ τῆς γνωστῆς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἱστορίᾳ οἰκογενείας τῶν Δαιμονογιανναίων τῆς Μονεμβασίας, δολείσης αὐτῷ τῆς νήσου ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου τῷ 1275. Πρὸ τοῦτο ἦτο τοπάρχης ὁ Γεώργιος Παχὺς ἐκ Μονεμβασίας, εἰς ὃν ὁ Δαιμονογιάννης ἀφῆκε μόνον τὰ κτήματα τοῦ χωρίου Μητάτα.

Τὸ πῶς ἐγκατελήφθη ἡ πόλις αὕτη καὶ βαθμηδὸν κατεστράφη, γράφομεν ἄλλαχού. Αἱ δὲ ὀλίγαι αὗται λέξεις εἰσὶν ἀναγκαστικαὶ διὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην θέσιν τῶν Κυθήρων.

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Ἐπὶ τοῦ Β. Ἀκρωτηρίου Κάβο-Σπάθι, ὑπάρχει ὁ περίφημος Φάρος τῶν Κυθήρων, ἰδρυθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν τὸ 1857. Εἶναι εἰς τῶν πρώτων φάρων τῆς Ἑλλάδος ὁρατὸς ἀπὸ ἀπο-

στάσεως 25 μιλίων, περιστροφικὸς καὶ ὕψους 25.1 ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ κτιρίου. Ἀποθαίνει ἀληθῶς σωτήριος διὰ τοὺς ναυτικούς διερχομένους μεταξύ Κυθέρων καὶ Μαλῆα. Τὸ ἐκτυλισσόμενον ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Φάρου τούτου πανόραμα εἶναι ὄντως μεγαλοπρεπές. Ὁ Ἑγχώριος ὡς ἐξῆς περιγράφει αὐτό :

«Ὅσάκις ἀνέρχομαι εἰς τὸν φανὸν Μοδαρίου, τὰ χάνω ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῆς φύσεως, ἀπὸ τὴν κυανὴν ἑκτασιν, ἥτις ἐκτείνεται ἐνώπιόν μου, τὴν θάλασσαν, τὰς βραχώδεις ἀκτὰς καὶ αἰγιαλούς, τοὺς κολπίσκους καὶ τοὺς ὄρμους, τὸν πόντιον ὀρίζοντα, τὸν βραχώδη Ταύγετον, τὸν ψαύοντα τὰς νεφέλας, τὸν Μαλέα, τὸ Ταίναρον κτλ. Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦσι τὴν ὥραι-τέραν εἰκόνα ἣν δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν τῷ κόσμῳ. Πανόραμα γοητευτικὸν καὶ ρεμβῶδες καὶ μελαγχολικὸν ὅταν ἡ θάλασσα μυκᾶται, ὁ ἄνεμος θρηνεῖ εἰς τὰ δάση, ὁ οὐρανὸς βροντᾷ καὶ πύρινοι ὄφεις διασχίζουν τὰς νεφέλας, Γοητευτικὸν ὅμως θέαμα καὶ ἀχόρταγον, ὅταν ὁ Ζέφυρος παίζει μόνον μετὰ τὰ κύματα τοῦ Μυρτίου καὶ ὅταν ταῦτα φιλοῦν ἀπλῶς τὰ κρείσπεδα τῆς πρασίνης χλαμίδος, ἣν ἡ γῆ περιβάλλεται, κυλίσοντα ἁρμονικῶς τοὺς χάλικας σελαγίζοντας ὡς μαργαριτοκόγχαι εἰς τὸ φῶς τοῦ Ἥλιου. Ρεμβῶδες δέ, τὴν δεῖλην ἢ τὴν νύκτα, ὅποτε σέλας πολύχρωμον ἢ ἡ πλήθουσα **σελήνη** βάφῃ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, ἀντικατοπτρίζουσα ἐπὶ τῆς ποντίου ἐπιφανείας τὰς ποικίλας μεταλλαγὰς τῶν χρωμάτων τῆς φλεγομένης ἀτμοσφαίρας καὶ τῶν ποικιλομόρφων νεφελῶν τοῦ φωτολαμπούς κενοῦ.

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Τὸ 1840 ἰδρύθη ἡ **Ἰονικὴ Τράπεζα**, ἥς οἱ μέτοχοι ἦσαν Ἀγγλοὶ καὶ Ἑπτανήσιοι. Μεταξὺ τούτων ὑπῆρξαν καὶ πολλοὶ Κυθῆριοι. Ἡ Τράπεζα αὖτις καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν πολλὰς παρέσχεν ἐκδουλείσεις τοῖς τε Κυθηρίοις καὶ τοῖς λοιποῖς Ἑπτανησίοις. Τὰ χαρτονομίσματά της φέρουσι τὸ στέμμα τῆς Ἰονίου Πολιτείας καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐπὶ νήσων.

ΚΩΝ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Μετοξὺ τῶν ἐπιστημόνων τῆς μεγαλονπόλεως Ἀλεξανδρείας πρωτό-
στην κατέλαβε θέσιν ὁ συμπατριώτης ἡμῶν **ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ** κ. **Κων.**
Κασιμάτης. Ὁ κ. Κασιμάτης διετέλεσε βοηθὸς ἐν τῷ Ὀφθαλμιατρικῷ
Ἀθηνῶν ἐπὶ διετίαν, κατόπιν δὲ ἠσχολήθη περὶ τὰ οφθαλμολογικὰ ἐν
μακρὸν ἐν Ἑυρώπῃ καὶ παρὰ τοῖς διασημοτέροις καθηγηταῖς τοῦ κλάδου
τούτου. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐγκατέστη ἀπὸ δεξιᾶς ἰδρύσας ἰδίαν Κλινικὴν
προσῆλκυσε δὲ ἀμέριστόν τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς ἐκεῖ Κοινωνίας καὶ τῶν
ἐπιστημόνων τὴν ἐκτίμησιν, διὰ τὴν εὐρείαν αὐτοῦ μόρφωσιν καὶ τὴν
απανίαν ἱκανότητα.

Η ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Ἀγάλι βγαίνει μεσ' ἀπὸ τὰ κύματα
Κι' ἀφ' τὰ ξανθὰ μαλλιά της σιάζει ἡ θάλασσα.
Ἡ Νηρηΐδες σιὸν ἀφρὸ τυλίζονται
Τοῦ Ἰόνιου πελάγου.

Μεσ' ἀπ' αὐτὸ μιὰ μέρα ἐβγήκε ἀφρόπλαστη
Τὸ γέλοιο, τὴ χαρὰ στὴ γῆ σκορπίζοντας,
Κ' εὐθὺς σιὸν οὐρανὸ τὸ μάτι ἐξάνοιξε
Νὰ βγῇ ἐν ἁστέρι δλόφωτο.

Ἐνα σεντόνι διάφανο, κατὰλευκο
Στὰ χέρια της κρατεῖ τριγύρω δόρατες,
Σὲ κάθε μάτι βέβηλο προβαίνουνε
Ἡ ἀγνὲς ἡ Χάριτες.

Καὶ σιὸν θνητοῦ τὸ θαυμασμός, στὰ βλέμματα
Ποῦ τῆς ψυχῆς τοὺς πόθους φανερόνουνε,
Δειλὰ τῆς παρθενιάς τὸν πέπλο ἀνοίγουνε
Ἡ Χάρες δλοκόκινες.

Τρέξετε, κύκνοι περισιτέρια, τρέξετε
Στὴν Ἀφροδίτῃ ποῦ ἀφ' τὸ κῆμα ἐπρόβαλε
Τ' ὀλοχρυσό της ἄρμα ἐδῶ νὰ φέρετε
Ψηλὰ πειάξετε.

Κι' ὅπου τὸ γέλοιο ἀπὸ τὰ μάτια ἐοβύοιτο,
 Κι' ὅπου τὰ σιήθη ἀλαζήτου τὸν Ὀλυμπο,
 Ἐκεῖ ὁδηγήσῃς τῇ Θεᾷ τὰ δῶρα τῆς
 Πλατυὰ νὰ ρύξῃ δλόγουρα.

Στέφανος Μαρτζώκης

ΚΥΘΗΡΑ·Ι·ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος καὶ οἱ ὄφεις.

Ὅταν ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ἦλθον εἰς τὸ νησί, ἦτο γεμάτο ὄφεις φαρμακερούς. Ὁ Ἅγιος ἐγιάτρευσεν ἓνα κυνηγὸ ὁποῦ ἦλθεν, ὅταν τὸ νησί ἦταν ἐρημὸ καὶ τὸν ἐδάγκωσεν ἓνας ὄφης φαρμακερὸς καὶ ἐπρόσθῃ. Καὶ ἀπὸ τότε ὁ Ἅγιος ἐχαλῆνωσε τοὺς ὄφεις καὶ δὲν δαγκάνουν, καὶ ἂν δαγῶν κάσουν δὲν φαρμακεύουν.

Ἡ Ἀφροδίτη καὶ ἡ Ἑλένη τοῦ Μενελάου.

Ὅταν τὸ βασιλόπουλο ὁ Πάρις ἔκλειψε τὴν ὥρᾳ τῆς Ἑλένης ἀπὸ τὸν βασιλῆα τῆς Σπάρτης, τὴν ἔφερον εἰς τὸ Νησί. Ζητώντας κατοικίαν, ἐφθάσαν εἰς τὴ σπηλιὰ ὅπου ἦταν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης, τὸ ὁποῖον ἐξήλεψε βλέποντας εὐμορφήτερη γυναῖκα ἀπὸ αὐτό, ἔπεσε καὶ ἐτσακίσθη.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

«Τὸ προζῦμι δὲν πρέπει νὰ τὸ δοῦν τὰ ἄστρα διότι ψαφῶν ἢ μέλισσες.»

«Ὅταν τὸ παιδί ἀλλάξῃ τὰ δόντια του πρέπει νὰ φέρῃ πρῶτον εἰς μίαν ἱρῦπαν ὅπου κατοικεῖ ποντικὸς νὰ τὸ εὖρει καὶ νὰ εἴπῃ:

«Νὰ ποντικὲ τὸ δόντι μου καὶ δός μου σιδερένιο,
 Νὰ κοκαλίζω τὰ κουνιά καὶ τῆς ξεροπέλλης.

ΟΙ ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΑΙ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Ἐν Κυθήροις ὑπάρχουσι δύο μεγαλοπρεπῆ ἄντρα Σταλακτικῶν, τὸ μὲν παρὰ τὸ χωρίου Κάλαμος τὸ δὲ παρὰ τὸν Μυλοποτάμιν. Ἀμφότερα εἰσὶν ἐκ τῶν σπανιωτέρων ἐν τῷ Κόσμῳ καὶ παρὰ τὰς εἰσόδους ἀμφοτέρων, ὑπάρχουσι ναῖσκοι ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγ. Σοφίας. Ἡ περιγραφὴ αὐτῶν ἀποβαίνει δύσκολος ἀποτελοῦσι δὲ ἀδιεξόδους λαθυρίθους καὶ διακροῦνται εἰς πολλὰς στίδας. Κρῆς Ἰερωνίμος ἔδωκε τὴν ἐξῆς σύντομον περιγραφὴν κατὰ τὸ 1825 τῶν ἐν Μυλοποτάμῳ ὁμοίᾳ τῆς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ τῶν τοῦ Καλάμου ὑπὸ τινος ἐτέρου δῶθεϊς:

«Τὸ κατὰ τὴν περιουχὴν Μυλοποτάμιου μέγιστον τῶν Κυθέρων ἄντρον πρὸς τὸ παραθαλάσιον «Λυλάκη τοῦ Ψαλιδα», ἐμπεριέχει διάφορα καὶ ποικιλώτερα ἤδη σταλακτίτων ἅτινα κινεῖται ἐκτασιν τῶν θεατῶν. Αὐτὸ κεῖται ὑπὸ τὸ ὄρος Μυρμηγκάρι, καὶ ἡ εἰσόδος αὐτοῦ εἶναι στρογγυλὴ καὶ στρουγγυριστὴ ἢ δὲ πρόσδος λαθυρινθώδης καὶ στενὴ καὶ χαμηλὴ μὲ ἀνιούσας καὶ κατιούσας, ὥστε πρέπει νὰ κύπτῃ ἐνίοτε ὁ περιηγούμενος καὶ χωρὶς πρακτικοῦ ὁδηγοῦ εἶναι ἀδύνατον καὶ κινδυνώδες νὰ περιέλθῃ. . . .

Διὰ νὰ περιεργασθῇ τις ὅπως οὖν μέρος ἱκανὸν αὐτοῦ, ἀνάγκη νὰ διατρίψῃ ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας. Αὐτὸ τὸ ἄντρον φαίνεται ὅτι ἐκτείνεται πολὺ ἄλλ' ὅδεις ἔτι ἐτόλμησε νὰ τὸ ἐξιχνιάσῃ καλῶς. Ἡ ἐκτασις αὐτοῦ εἶναι ἕως ἡμισΐας ὥρας, ὅταν περιπατῇ τις χωρὶς νὰ περιεργάζεται τὰ φαινόμενα. Ἐχει διαφόρους καμάρους ὧν ἀξιώτεραι εἶναι αὗται: Ἀπὸ τῆς εἰσόδου μίᾳ μήκους ἕως 180 ποδῶν καὶ δεξιὰ ἄλλη 190. Βαθύτερον εὐρίσκεται ἑτέρα τὸ μήκος ἕως 90, τὸ πλάτος 24 καὶ τὸ ὕψος 30 πόδας, ὅπου πρὸς τοῖς ἄλλοις εὐρίσκειται καὶ μίᾳ στήλῃ ποικιλόχρωος, ἥτις κρουσμένη ἀντηχεῖ. Μετὰ ταύτην τὴν καμάραν εἰσέρχεται ὁ περιηγούμενος εἰς ἑτέραν μικράν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν κοντὰ εἰς τὰ ἀξιοθέατα εἶδη τῶν σταλακτικῶν, συμβαίνει καὶ τοῦτο ὅτι ἀκούεται ἐνίοτε ἤχος ἄερος ὡς νεροῦ. Ἔως ἐδῶ εἶναι τὸ ἄντρον γνωστὸν ἐκεῖθεν δὲ δὲν ἐτόλμησε κα-

ναὶς νὰ προβῇ διὰ τὸ νὰ ᾔηται ὁ πόρος στενός. Πολλὰ κοντὰ εἰς τὰ λοιπὰ ἀξιοθέατα τοῦ ἄντρου τούτου εἰσὶ καὶ τινὰ στρωσίματα τοῦ ἐδάφους καὶ μάλιστα ἐν τῷ ὁποίῳ ὁμοιάζει ὡς κεντιόν. Τῇ τείχῃ παρουσιάζονται μὲ ποικίλα παραπετάσματα καὶ ῥοδονίας· φαίνονται πολλαχοῦ ὑποδείγματα ζώων, ἀνθρώπων, πτηνῶν, ἑρπετῶν, φυτῶν, δένδρων, στήλαι διαφόρων εἰδῶν καὶ θέσεων καὶ μάλιστα τινὲς ὕψος ἔχουσιν ὑπὲρ τοὺς 25 πόδας, ἐν εἶδος ὡς σκάφη ἐμπεριέχουσα ὥσπερ ζάκχαρην θρεγμίνην, ἐν ἑτέρον ὡς ὀρνιθοκοίτην μὲ διάστηλα περιωρισμένην, ἄλλο παρόμοιον ὡς βουτζιόν καὶ διάφορα ἕτερα. Ἀπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ σταλακτίταις εἰσὶ τινὲς πεπηγότες καὶ στερεοὶ ὡς μάρμαρον, ἔτι καὶ διαφανεῖς καὶ μὲ διάφορα χρώματα, ἔχει δὲ καὶ τινὰς πολλὰ ὀλίγους λευκοτάτους καὶ μάλιστα τὸ κατὰ γῆς ἐκεῖνο κείμενον σῶμα εἰς τὴν καμάραν ἐκείνην, τὴν πρὸ τῆς ἐσχάτης κειμένην».

ΚΗΘΗΡΑ·Γ'ΚΗ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΝΩΜΙΚΑ

Χοριστὸς γεννᾶται
κρύο γεννᾶται

∴

Ἀπὸ τ' ἄγι' Ἀντωνιοῦ καὶ πέρα
πηδᾷ ἄμυνδς κ' ἡμέρα
πηδοῦν καὶ τὰ σπαρμένα

∴

Ἀπὸ Μαρτιοῦ καλοκαιριοῦ
κι' ἀπ' Αὐγουστο χειμῶνα

∴

Μηδ' ὁ Μάρτης καλοκαῖρι
μηδ' ὁ Αὐγουστος χειμῶνας.

∴

Σιῶν ἀμραιωλῶν τὴν χώρα
τὸ μῆνα Μάϊ βρέχει.

ΟΙ ΕΝ Τῇ ΔΗΜΟΣΙῳ ὙΠΗΡΕΣΙΑ, ΚΥΘΗΡΙΟΙ

Καθ' ὅν χρόνον ἐκδίδομεν τὴν παρούσαν α' **Ἐπετηρίδα** οἱ ἐξ ἧς Κυθῆριοι διατελόντες ἐν τῇ Δημοσίῳ ὑπηρεσίᾳ, ἐκτὸς τῶν Κυθῆρων :

Ὑπουργεῖον Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Παιδείας : Ὑπουργός : ΣΠ. ΕΜ. ΣΤΑΘΗΣ.

Ἰδιαιτ. Γραμματεὺς : Παν. Ε. Στάθης.

Ἐμμ. Κανέλλης, Γραμ. Μ. Ἐκπαιδευσεως. Β. Τζωρτζόπουλος, Καθηγ. Γυμνασίου Πειραιῶς. Π. Πολυχρονίδης Ἑλληνοδιδ. (Κεφαλληνία), Ἐμ. Α. Κοντολέων, ἐπιμελητὴς Ἀρσενείου Νοσοκομείου, Γ. Ν. Φωτεινός, ἐπιμελητὴς Πανεπιστημιακῆς Κλινικῆς Ἀφροδισίων καὶ μεταδοτικῶν νοσημάτων. Ἰω. Χ. Βασιτισάνος, Δημοδιδάσκαλος (Λουτράκιον) Φ. Καβαλλίνης, Βιβλιοφύλαξ Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, Εὐαγ. Παυλίνης καὶ Π. Σκέκος, γυμνασταί.

Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία : Βαλ. Ν. Στάθης, ἑφορος ἡρώδων. (Μ. Ἀθηνῶν). Γ. Κρητικός, Γραμματεὺς Γ. Ἐφορείας, Σ. Κοντολέων, Δελφοί, Ἰω. Ἀλβανάκης Κόρινθος, Π. Βασιτισάνος, Ἀσκληπιεῖον, Ἀντ. Κρητικός, Ἐρέτρια, Γ. Δ. Καβαλλίνης, Μ. Ἀκροπόλεως, Ἐρρ. Μόρμορης, Μ. Ὀλυμπίας, καὶ Π. Καρατζᾶς, Δῆλος, Ἐπιμεληταί.

Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν : Χρ. Βασιτισάνος, Διευθ. Ἀρχείου, Χ. Πετρόχειλος, Ἐργοδηγός (Σπάρτη) Ν. Κατσιούλης, ἔργοδ. (Μολάτσι) Σπ. Κ. Στάθης, τηλεγρ. Α' (Τηλεφ. Πειραιῶς). Στεφ. Πετρόχειλος, Τηλεγρ. Βοηθός Α' (Ἀνδρός). Κ. Κασσιμάτης, τηλ. Β. Α'. (Ποταμός). Π. Φατσέας, τηλ. Β. Β'. (Ναύπλιον). Δις Βασιλικὴ Γ. Κασσιμάτη, τηλεφωνητρια, (Κ. Ἀθηνῶν). Ἀγ. Στάθης, Γεωπόνος, (Λεβάνειον). Χρ. Ἀρώνης, Γεωπόνος, (Τύρινθος) καὶ Ἐμμ. Μεγαλοκονόμος Ἀστυρ. Α' (Ἀθήνας).

Υπουργ. Ἐξωτερικῶν. Ἰω. Γ. Καλούτσης, Γεν. Πρόξενος, (Κυπρίον).

Υπουργ. Δικαιοσύνης. Κων. Κοντολέων, Ἐπίτης (Ἀθηνας). Στ. Φατσέας, Πρωτοδίκης, (Καλάμης). Ἰω. Α. Κοντολέων, Γραμ. Πρωτοδικῶν, (Ναύπλιον). Σ. Ι. Στάης, Εἰρηνοδίκης (Κίμωλον). Ἰω. Γ. Κασσιμάτης, Ὑπουργ. Πρωτοδ. (Ναύπλιον). Ν. Πετρόχειλος, Γραμ. Εἰρηνοδικείου (Γύθειον). Μ. Ἀλεβυζάκης, Ὑπουργ. Πρ. (Ἀθήνας) Ι. Θ. Πετρόχειλος, Συμβουλευτ. (Μολάους).

Υπουργ. Οἰκονομικῶν. Χαρ. Κασσιμάτης Διευθ. Καπνοκ. (Πειραιῶς). Γ. Α. Κασσιμάτης, Ἀποθ. Τελων. (Ζάκυνθος) Ἀντ. Ι. Παστός, Ἀπ. Τελ. (Κέρκυρα) Σαρ. Κοζάκης, ὑποτελ. (Κορώνη). Δ. Φατσέας, ὑποτελ. (Σίφνος). Σ. Βοστιτσᾶνος, Τελωνοστ. (Γερολιμένας). Δ. Στάθης, τελωνοφ. Γύθειον.

Υπουργ. Στρατιωτικῶν. Ἀντ. Δουρέντης, Ταγματάρχης Πεζ. (Λάρισα) Θ. Λογοθέτης, Ἐπίτροπος (ἀποστ.) Ε. Δηλαβέρης, ταγ. Πεζ. (ἀποστ.) Ἐμ. Χρυσούλης, ταγ. χωροφ. (ἀποστ.) Π. Ἀλβανάκης, Λοχαγ. Μηχανικοῦ (Ὑπ. Στρατιωτ.) Δ. Κανέλλης, λοχ. Πεζ. ἀπόστ.) Ι. Κατσούλης, ὡσαύτως. Ἀντ. Ι. Ἰωαννίδης, (Φρέγκος — (Γεν. Διοικήσεις). Γ. Ἀν. Δουρέντης, μαθητ. Σχ. Εὐελπίδων.

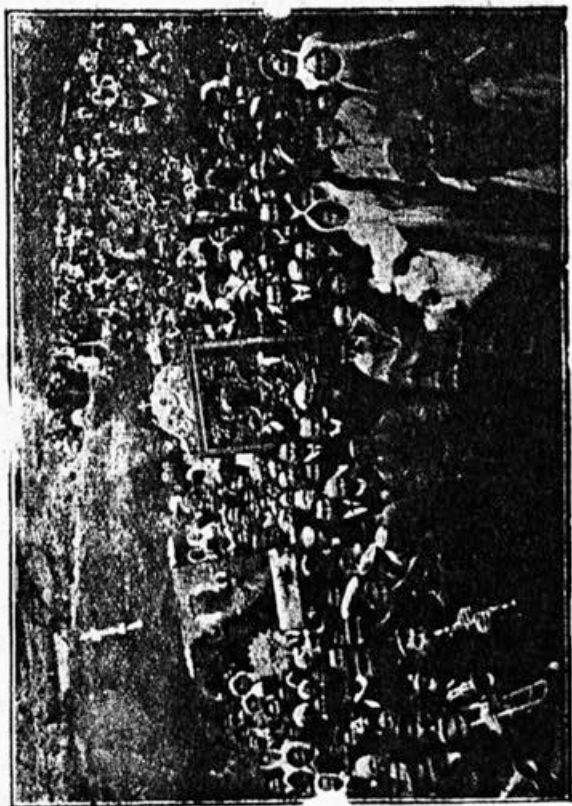
Υπ. Ναυτικῶν. Ι. Τσακωνάς, ἀνθυποφρον. Π. Τσακωνάς ὑπολογ. (Ὑ. Ναυτ.) Πετ. Μπελίσσης, ἀνθυποφρ. (ἀπ.) Στ. Ἀνδρόνικος καὶ Παν. Μ. Κύπριος Ἀρχικελευσταὶ Μηχανικαί. Εὐστ. Θ. Κατσούλης, Κελευστής Ὑλικοῦ, ἐπὶ ἱερίαν ἐν τῇ ἐμπιστευτικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ἱαμείου τοῦ Π. Ναυτικοῦ. Κ. Σκέκος, Κελευστ. Πυροβ. Ἡλίας Πάτερος, ὡσαύτως. Ἰω. Κασσιμάτης ὑποκελ. Α' ὁπλίτης. Δ. Μαρσέλος, ὡσαύτως. Χ. Τομπιριᾶς ὑποκελ. Α' Νοσοκόμος. Πολυχρ. Διακόπουλος, διοπος ὁπλτ. καὶ Δημ. Διακόπουλος, Διοπ. Μηχανικός.

Τράπεζαι, Ἐταιρεῖαι, Ἰδιωτ. ὑπηρεσίαι κ.τ.λ.

Ἐθνικὴ Τράπεζα : Ἰω. Ε. Στάης, Διευθ. ὑποκεταστηκ. (Πόρις). Διον. Γ. Καλούτσης, Διευθ. ὑπ. (Κύθηρα). Χ. Δελακοβίας, Ταμίας (Ἀθήνας). Π. Γλυτσός, ὡσαύτως. Ἐμ. Κιρύδης, Λογιστής (Τρίκκαλα). Χ. Πετρόχειλος, (Πειραιεύς).

ΑΙ ΚΥΘΗΡΑΪΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ

ΑΦΙΕΙΣ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΕΙΣ ΠΟΤΑΜΟΝ

Τράπεζα Ἀθηνῶν: Ἀν. Λεβούνης, Τμηματάρχης (Ἀθήνας). Α. Τριφύλλης Διευθ. ὑποκ. (Ρέθυμνος).

Ἴονικὴ Τράπεζα: Κ. Κοντός, λογιστῆς (Ἀθήνας).

Νοσοκ. «Εὐαγγελισμός» Σωκράτης Τσάκωνας. Διευθυντῆς χειρουργ. τμήματος.

Ζάννειον Νοσοκομεῖον Πειραιῶς, Σ. Κοντολέων, Διευθυντῆς χειρουργ. τμήματος, Ἐμ. Β. Στάης, ἐσωτ. βοηθός.

Ζάννειον Ὀρφανοτροφεῖον Πειραιῶς, Ν. Ε. Στάης, Διευθυντής.

Ἀτμοπλ. Ἐταιρ. Δούδ, Σοφοκλῆς Γ. Καλούτσης Πράκτωρ (Πειραιεύς). Α. Τριφύλλης, Πράκτωρ (Ρέθυμνος). Α. Καρβαλλίνης, πρακτ. (Κύθηρα).

Ἀτμοπλ. Α. Διανάκη, Δημ. Κομηνός, Γεν. Ταμίας (Πειραιεύς). Θ. Κατσούλης Πλοίαρχος.

Ἀτμοπλ. Γουδή, Β. Παστός, πρακτ. (Κύθηρα).

Δανεικὴ Ἀτμοπλ. Γ. Μαρσέλος, πράκτωρ.

Σιδηρ. Π. Α. Π. Α. Στρατηγός. Σκευαγωγός.

Διάφοροι σπουδαί. — Παν. Ι. Τριφύλλης, ναυπηγὸς (Γαλλίαν). Π. Τσιτσιλίου, Νομικὰ (Γαλλίαν). Ἐμ. Κοντολέων, μηχανικός (Ἀγγλίαν). **Φοιτηταί:** Σ. Ε. Στάης, Φιλολογίας. Δ. Προβελίγγιος, Φ. ἐπιστημῶν. Εὐ. Παυλίνης, Κ. Α. Λαζαρίτος, Λαζ. Φαρμακείας. Δ. Πετρόχειλος καὶ Στ. Πετρόχειλος, Νομικῆς. Βαλ. Ἰ. Μαρσίλλος καὶ Μιχ. Ἰ. Καλὸς, Λίγερους. Ἰατρικῆς. **Σχολὴ Γυμναστίων.** Σ. Ε. Στάης καὶ Α. Φαρμακείας. **Μαθηταὶ Γυμνασίου.** Ἀν. Κασσιμάτης, Μεγαλοκονόμος. Ν. Φαρμακείας, Α. Φαρμακείας, Στ. Πετρόχειλος καὶ Ἰ. Μαρσίλλος.

ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ

1. Ὡ θάλασσά μου γερανιά καὶ κῆμά μου γαλάζιο.
φέρετε μου τὴν ἀγάπη μου νὰ μὴν ἀναστενάζω.

2. Θάλασσα πικροθάλασσα καὶ πικροκυματοῦσα
ὅλοι οἱ λέγε θάλασσα καὶ ἐγὼ οὐ λέγω ἀνθρώπου.

3. Θάλασσα μπλάβη καὶ ἀργυρὴ κορδέλλα ρακλαμάδα.
φέρε μου τὴν ἀγάπη μου τούτην τὴν ἐβδομάδα.

ΟΙ ΚΥΘΗΡΙΟΙ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

Δευτέρα ἀληθῶς πατρίς κατέστη ἀπὸ πολλοῦ διὰ τοὺς Κυθηρίους ἢ Σμύρνη, ἢ κολλήμορφος αὕτη νύμφη τῆς Ἰωνίας. Ἡ καλὴ πτοχοιμάννα τῆς Ἀνατολῆς, προσελκίει ἀπὸ χρόνων μακρῶν τοὺς πλείστους τῶν πρὸς εὐρεσιν ἐργασίας καὶ τύχης σπεύδοντας συμπατριώτας ἡμῶν. Αἱ φιλόξενοι αὐτῆς ἀγκάλαι περιβάλλουσι φιλοστόργως καὶ ἀνέθρεψαν γενεὰς ὅλας ἐξ αὐτῶν, διεξάγουσι δὲ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς ἡρέμιος τὸν τίμιον ἀγῶνα τοῦ βίου *ὑπερμυριάς* Κυθηρίων. Ὅντως δευτέρα *Μάνα* αὐτῶν ἢ φιλόξενος Σμύρνη! Ἀποτελοῦσιν οὖτοι ἐν αὐτῇ τὸ προοδευτικώτερον στοιχεῖον καὶ ἡγοῦνται ἐν παντὶ κλάδῳ, πάσης ἐργασίας. Τιμῶσι τῷ ὄντι τὸ Κυθηραϊκὸν ὄνομα οἱ ἐν αὐτῇ Κυθηριοί, εἴτε ὁπαδοὶ τοῦ Κερδῶν Ἑρμοῦ τυγχάνουσιν, εἴτε τὰς ἐπιστημονικὰς μούσας θεραπεύοντες, εἴτε ἐν τοῖς καμάτοις τῆς τέχνης καὶ τῷ ἰδρῶτι πάσης ἐργασίας τὴν βιοπάλην διεξάγοντες. Προοδευτικοί, φιλόπονοι, τίμιοι, ἀπολαύουσι τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης πάντων τῶν μετ' αὐτῶν συναλλασσομένων. Χαίροντες παρακολουθοῦμεν τὴν τοσοῦτον εὐέλπιδά κίνησιν τῶν ἐκεῖ Συμπατριωτῶν ἡμῶν. Ἀκρως δὲ λυπούμεθα μὴ λαβόντες τὸν καιρὸν, παρὰ τὸν διακαῇ ἡμῶν πόθον, νὰ ἐπισκεφθῶμεν αὐτοὺς καὶ χαράζωμεν ἰδίας ἡμῶν περὶ αὐτῶν ἐντυπώσεις. Ἐπιφυλάσσόμενοι ὅμως νὰ πράξωμεν τοῦτο ταχέως, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ ὀμιλήσωμεν *ὄνομασι* περὶ ἑνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν εἰς προσεχῇ «Κυθηραϊκὴν Ἐπετηρίδα». ἀρκούμεθα νῦν παραθέτοντες γενικὰς τινὰς γραμμὰς φιλικῶν καλὰμων καὶ παρέχοντες πληροφορίας τινὰς περὶ τῶν κέντρων καὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

«Ὅ,τι ἐμποιεῖ μεγάλην ἐντύπωσιν καὶ μεγαλειτέραν χαρὰν εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον τὴν Σμύρνην Κυθηρίον, εἶναι ἡ πληθὺς τῶν συμπατριωτῶν, τοὺς ὁποίους συναντᾷ ἅμα τῇ ἀποβίσει του. Πιθανὸν νὰ μὴ γνωρίζῃ κανένα, πιθανώτερον

ἀκόμη νὰ μὴ γνωρίζηται παρ' οὐδενός. Ἀδιάφορον. Τὸ πρῶτον καφενεῖον, ἢ πρώτη ταβέρνα, τὸ πρῶτον μαγειρεῖον ξενοδοχεῖον ἢ παντοπωλεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ, θὰ εἶναι ἀσφαλῶς Κυθηραϊκόν. Ἐν τῇ προσωπικῇ τοῦ καταστήματος καὶ τοὺς θαμόνας, ἐὰν δὲν εὗρῃ κανένα σὺγγενῇ, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἀναγνωρίσῃ κανένα φίλον, καὶ τὸ πρῶτον «καλῶς ἦλθες» τὸ ὁποῖον θὰ ἐκστομισθῇ πρὸς τὸν ἐπισκέπτην ἀπὸ ἑνα, θὰ συνοδευθῇ εὐθὺς ἀπὸ τὸν χαιρετισμὸν ἑκατόν. Εἰς οἵανδήποτε κοινωνικὴν καὶ ἂν ἀνήκῃ τάξιν ὁ ξενιζόμενος συμπατριώτης, θὰ ἀπολαμβάνῃ παρὰ πάντων τῶν συμπατριωτῶν πολλῆς φιλοξενίας καὶ θερμότητος δεξιώσεως. Ἐὰν ἦλθε πρὸς εὔρεσιν ἐργασίας δὲν θὰ βραδύνη νὰ εὔρῃ τοιαύτην. Ἐὰν δὲ πάλιν σκοπὸς τοῦ ταξιδίου του τυγχάνει ἡ διεξαγωγή ὥρισμῆνης ὑποθέσεως, δὲν θὰ ὑπάρξῃ συμπατριώτης, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ θεωρῇ μεγάλην του τιμὴν διὰ τὴν καθ' οἵονδήποτε τρόπον παροχὴν τῆς ἑαυτοῦ συνδρομῆς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ. Ἡ φιλοξενία ἀποτελεῖ τὸ κυρίως χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐν Σμύρνῃ Κυθηρίου καὶ δὲν ὑπάρχει συμπατριώτης, νὰ ἐπεσκέψῃ καὶ ἐκ' ἅπαξ τὴν ὥραιάν της Ἰωνίας πρωτεύουσαν, χωρὶς ἀναχωρῶν νὰ προσκομίσῃ σὺν τῇ ζωηρᾷ μνήμῃ ἀδελφικῆς δεξιώσεως καὶ τὴν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν τρυφερωτάτης φιλοξενίας.

Τρία εἶναι κυρίως τὰ κέντρα, ἅτινα ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ κατέχονται ἀπὸ Κυθηρίους. Ἡ **προκυμαία** ἐκτεινομένη εἰς μεγάλην καμπύλην γραμμὴν κατὰ μῆκος τῆς πόλεως, ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρὰν μαγειρείων, οἰνοπωλείων καὶ καφενεύων ἀνηκόντων τὸ πλεῖστον εἰς Κυθηρίους. Αἱ **Μεγάλοι Ταβέρναι**, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν θορυβοδεστέραν ἀλλὰ καὶ πλουσιωτέραν τῶν Σμυρνακῶν ἀγορῶν. Καὶ τὸ **Μερσανί**, ἔνθα ὑπάρχει καὶ ὁ ναὸς τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἀνακαινιζόμενος νῦν, παρὰ φιλοτίμων συμπατριωτῶν μας. Εὐρισκόμενος εἰς ταῦτα ὁ Κυθηριος, νομίζει ὅτι ἀληθῶς εἰς Κύθηρα εἰσέρχεται.

Η ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἡ Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης Σμύρνης «Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα» ἀνεγνωρίσθη διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου τοῦ 1887 Β. Διατάγματος, ὑπουργοῦντος τοῦ ἀειμνήστου Κ. Λομβάρδου. Ἐκτοτε βαίνει εἰς πρόδον οὐχὶ ὁμως τὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν πληθὺν τῶν ἐκεῖ Κυθηρίων.

Τὸ προσωρινὸν διοικητικὸν συμβούλιον ἀπῆρτισαν οἱ Ι. Καψάνης, Π. Παπαδόπουλος, Γ. Μαυρομάτης, Π. Μασσίλος, Γ. Μιχλινός, Π. Καρύδης, Κ. Τσιτσίκης, Ν. Βενέρης, Ι. Ζρεβαδίας, Μ. Κοντολιών, Π. Λῦκος καὶ Ι. Καλλιγέρης, εἰς οὓς ἀγετέθη καὶ ἡ σύνταξις κανονισμοῦ.

Τὴν 25 Ἰανουαρίου 1887 ἐψηφίσθη ὁ Κανονισμὸς καὶ αὐθημερὸν ἐξελέγη τὸ Διοικ. Συμβούλιον ἐκ τῶν Κ. Πισάνη προέδρου, Π. Ιερέως Ἀρώνη ταμίου, Ν. Ἀνδρεαδάκη γραμματέως καὶ τῶν συμβούλων Κ. Α. Βίκτωρα, Β. Τριφύλλη ἡ Κατσκούνη, Γ. Μαυρομάτης καὶ Ι. Καλλιγέρης. Ἐκτοτε ἐνηργήθησαν πολὺ αἰ ἀρχαιρεσίαι.

Νῦν δὲ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελοῦσιν οἱ κ. κ. Ἀναστ. Κορώνης, Πρόεδρος, Γ. Σκλάβος Ἀντιπρόεδρος Ἀναστ. Θ. Στρατηγός, Γραμματεὺς, Κ. Θ. Χανιώτης, Τχηάς, καὶ Σ. Θ. Μαρέντης, Ν. Π. Καρύδης, καὶ Κ. Σωτήρχος, Σύμβουλοι.

Τὴν 24 Φεβρουαρίου 1887 ἐξελέγησαν ἐπίτιμα μέλη οἱ ἐν Αἰγύπτῳ Σταῦρος Χαραμουντάνης καὶ Θουκυδίδης Προβελέγγιος.

Τὴν 10 Ἀπριλίου 1887 ἡγοράσθησαν αἱ πρῶται λαχ. ὁμολογίαι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 6 τὸν ἀριθμὸν, σήμερον δὲ αὐταὶ ἀνέρχονται εἰς 33, εἶναι δὲ κατατεθειμέναι εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Τὴν 22 76ρ. 1887 ἐξελέγησαν ἐπίτιμα μέλη οἱ Βενάρδος ἱατρός, Πᾶνος Κορωναῖος ἀντιστράτηγος, Μιχ. Νικηφοράκης βουλευτής, Παπαγεωργιάδης ὑποπρύξενος τῆς Ἑλλάδος, Ἱερ. Κοντολιών ἱατρός, Τυπάλδος ἱατρός, Μισθός, Γιοβενάκης δικηγόρος, Σιμιτόπουλος δικηγόρος καὶ Κουκουτσάκης.

Τὴν 12 Φεβ. 1906 ἐξελέγη ἐπίτιμον μέλος ὁ κ. Γ'. Λαμπάκης Χριστιανολόγος καὶ γραμματεὺς τῆς Βασιλίσσης. Τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1907 προτάσει τοῦ προέδρου κ. Δ. Στάκη ἀποφασίζεται ἡ εἰς Κύθηρα ἐκδρομὴ διὰ τὸ προσεχὲς Πάσχα.

Τὴν 10ην Μαΐου 1907 ἀποφασίζεται νὰ σταλῇ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν Μυρτιδίων, διὰ τὰς πολλὰς περιποιήσεις αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐκδρομεῖς. Νὰ σταλῇ ἐπίσης ἐπιστολὴ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους πρὸς τὸν Βουλευτὴν κ. Σ. Ε. Στάκην, ὅστις καὶ ἀνακηρύττεται παμφηφεί ἐπίτιμος πρέσβης τῆς Ἀδελφότητος, διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἐκδουλεύσεις εἰς τε τὴν ἐν Σμύρῃ Κυθηραϊκὴν παροικίαν, εἰς τοὺς Κυθηρίους καὶ τὸ Ἔθνος.

Μέλη ἡ Ἀδελφότης ἔχει περὶ τὰ 300. Πληρώνει 50 μεζ. κατ' ἔτος εἰς τὸ Ἑλληνικ. Νοσοκομεῖον καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ εἰσάγειν δωρεὰν ἀπόρους ἀσθενεῖς πρὸς δὲ 40 μεζήτια εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολὴν καὶ 10 εἰς τὸ Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον καὶ εἰσάγει δωρεὰν ἀπόρους μαθητὰς καὶ μαθητρίαι.

Ἡ περιουσία τῆς Ἀδελ. συνίστατο τὸ 1907 εἰς 33 λαχ. ὀμολ. τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῶν 3 ο)ο κατ' ἔτος δὲ αὐξάνει κατὰ 1—2 τοιαύτας. Δίδει εἰς ἀπόρους Κυθηρίους διάφορα ποσὰ κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Συμβιβάζει διαμαχομένους συμπολίτας καὶ συνδράμει αὐτοὺς εἰς τὰς ἐν τῷ Γεν. Προξενίῳ ὑποθέσεις αὐτῶν. Αἱ εἰσπράξεις τῆς δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 300—350 μεζιτ. τὸ ἔτος πλὴν τῶν τόκων.

Ἀναγκαῖα ὑπόμνησις διὰ τοὺς Κυθηρίους τῆς Σμύρνης:

Ἡ ἔνωσις ἀποτελεῖ τὴν Δύναμιν!

Ἡ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΕΙΣ ΚΥΘΗΡΑ

(Ἐντυπώσεις παρευρεθέντος).

Ἀφ' ἧς ἐβεβαιώθη ὅτι οἱ ἐν Σμύρῃ συμπολίται θὰ κατήλθοντο δι' ἰδίου ἀτμοπλοίου εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα ὅπως ποτακολουθήσωσι τὰς πανηγύρεις τῆς Μυρτιδιωτίσσης συγκίνησις καὶ ἐνθουσιασμὸς κατέλαβε μικροὺς τε καὶ μεγάλους, μετ' ἀνυπομονησίας δὲ περιεμένενο ἡ ἡμέρα αὕτη.

ΟΙ ΚΥΘΗΡΙΟΙ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Δ. Ι. ΣΤΑΗΣ

Ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων τῆς Σμύρνης καὶ διακε-
κριμένην μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Κυθηρίων, κατέχει ὁ ἱατρὸς κ. Δημ. Ι. Στάης.
Ἐπιστήμων ἔγκριτος πολλὰς παρέχει ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς συμπατριώτας
ἡμῶν, παρ' οἷς τυγχάνει προσφιλὲς καὶ ὅστινες τὸν ἀνέδειξαν Πρόεδρον
τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος ἐν τῷ προσφάτῳ παρελθόντι, ἐλαδίῳ τῆς
τε ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος καὶ τῆς φλεγοῦσης φιλοπατρίας του.

Ἡ αὐγὴ τῆς 25 Ἀπριλίου εἶρε πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου παρασκευαζομένους διὰ τὴν ὑποδοχὴν. Πάντες ἤλπιζον νὰ ἴδωσι, τέκνα, ἀδελφούς, συγγενεῖς, φίλους, καὶ ἡ ἑλπίς αὕτη ἐκράτει πάντας ἐν συγκινήσει.

Τὴν 10ην πρωϊνὴν, τὸ τηλέφωνον τοῦ Ποταμοῦ ἀνῆγγε γαίε τὴν εἰς ἀγίαν Πελαγίαν προσέγγισιν τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἀστραπιαίως διεδόθη ἐν τῇ πόλει ἡ εἰδησις αὕτη, καὶ πάντες ἔλαβον τὴν πρὸς τὸν ὄρμον Καψαλίου ἄγουσαν.

Μετὰ δύο ὥρας οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀνῆγγεγον τὴν ἐμφάνισιν εἰς Κοφινίδια τοῦ «Νικολάου», ὅστις μετὰ πέντε λεπτά σηματοστόλιστος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ὄρμον Καψαλίου, ἔνθα ἀνεμένετο ὑπὸ πολλῶν λέμβων, ἀμέσως δὲ ἤρξατο ἡ ἀποβίβασις ὑπὸ τὰς ζητωκραυγὰς τῶν ἐν τῇ ἀποβίβῃ ἀναμενόντων καὶ τῶν κρότων τῶν τηλεβόλων τοῦ φρουρίου διαρκῶς κροτούντων ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ κ. Γαβρ. Χάρου.

Ἐκ τῶν πρώτων εἶχε κατέλθει εἰς Καψάλιον ὁ κ. Σ. Ε. Στάης, ὁ ἀδελφός του κ. Ἰερωμ. Στάης, βουλευταί, ὁ Ἀστυνομός, ὁ Ταμίας, ὁ Δήμαρχος μετὰ τῶν δημ. Συμβούλων, ὁ κ. Δ. Καλούτσης, ὁ Σχολάρχης, ὁ διευθυντὴς τῆς ἐμπορικῆς σχολῆς μετὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, ὁ Ιατρός κ. Γ. Θ. Φωτεινός καὶ ἐν γένει σύμπασα ἡ πόλις καὶ πλείστοι ἐκ τῶν χωρίων. Πάντα τὰ καταστήματα εἰσαν κλειστὰ κατ' ἀστυνομικὴν διαταγὴν.

Μετὰ μικρὰν διαμονὴν ἐν Καψάλει, ἔνθα προσεφέρθησαν διάφορα ἀναψυκτικά, οἱ ἐκδρομεῖς ἤρξαντο διασκορπιζόμενοι εἰς τὰ διάφορα χωρία, ἔνθα μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ φιλοστοργίας ἐγένοντο δεκτοί. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐκδρομέων εἶχον ἀποβίβασθῇ εἰς ἀγίαν Πελαγίαν, ἔνθα πολλοὶ εἶχον κατέλθει πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν.

Τὴν παρασκευὴν 27 Ἀπριλίου ἀπὸ πρωΐας συνέρρεον ἐξ ὅλης τῆς νήσου ἐν Ποταμῷ ἔνθα τελεῖται κατ' ἔτος ἡ Πανηγυρίς, ἥτις διεξήχθη ζωηρὸν μέχρι βαθείας νυκτός, πάντες δὲ ἀπῆλθον κατενθουσιασμένοι ἐκ τῶν περιποιήσεων τῶν φιλοτίμων κακοῖνων τοῦ Ποταμοῦ.

Καὶ ἐν Μυλοποτάμῳ, τῷ ὡραίῳ τούτῳ χωρίῳ, ἡ πανήγυρις διεξήχθη τὴν Κυριακὴν μετὰ μεγίστης ζωηρότητος καὶ εὐθυμίας. Μετὰ τὴν θεϊαν λειτουργίαν τελεσθεῖσαν κατανυκτικώτατα, ἤρξατο ἡ ἐπίσκεψις τῶν ὡραίων τοπείων καὶ ἰδίων

τοῦ μαγευτικοῦ καταρράκτου, **Φόνισσα** ὀνομαζομένου, ἔνθα ἐπὶ πολλοὶ παρέμειναν θαυμάζοντες.

Τὴν μεσημβρίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ οἴκῳ τοῦ μακαρίτου Φωτεινοῦ, τοῦ ὁποίου τὸν θάνατον θρηγεῖ ἀκόμη ἡ Νῆσος καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη θέλει μείνει αἰώνιος διὰ τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰ φιλόανθρωπα αὐτοῦ αἰσθήματα, παρετέθη γεῦμα ὑπὸ τῶν ἀνταξίων τοῦ πατρὸς υἱῶν κ.κ. Βασιλείου καὶ Φωτεινοῦ.

Ἀρκετὰ ζωηρὰ διεξήχθη ὡσαύτως καὶ ἡ πανήγυρις εἰς **Φατσάδικα**, πλησίον τῶν ὁποίων κεῖται ἡ θερινὴ κατοικία τοῦ ἐκ τῶν προϋχόντων τῆς Νήσου καὶ ἐν Σμύρνῃ εὐφήμεως γνωστοῦ κ. Νικ. Ι. Στάη ζωγράφου, εἰς ἣν παρέθηκε τὴν μεσημβρίαν γεῦμα πλούσιον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἀφθόνως ἔρρευσεν παλαιὸς οἶνος τῆς ἐποχῆς τοῦ μακαρίτου πατρὸς τοῦ Ἰωάννου Στάη. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ γεύματος ὁ ἐρασιτέχνης κ. Δ. Ἀρώνης ἐφωτογράφησεν εἰς διαφόρους στάσεις τοὺς συνδαιτυμόνας, δολοφονήσας οὐκ ὀλίγας ἐκ τοῦ ὠραίου φύλου, αἵτινες καιροφυλακτῶσι τὴν κατάλληλον ἐν-καιρίαν πρὸς ἐκδίξησιν.

Καὶ ἰδοὺ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν παραμονὴν τῆς μεγάλης πανηγύρεως, τῆς ἐν τῇ Μονῇ τῶν Μυρτιδίων τελουμένης. ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τῆς Ἁγίας Εἰκόνος ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν Νῆσον διήμενου περιοδείας. Κατ' αὐτὴν πρόκειται ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Μονῆς νὰ δεξιωθῇ τοὺς ἐκδρομεῖς παραθέτουσα γεῦμα πρὸς τιμὴν αὐτῶν, διὸ ἡ ὑπ' αὐτῆς συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. 'Ι. Κασιμάτη, Δ. Ἀρώνη, Καργάκου ἀστυνόμου, Β. Παστοῦ, Ν. Πετρακοπούλου καὶ Κλ. Πετροχείλου μετέβη ἀφ' ἐσπέρας μετὰ τοῦ κ. Ρήγα καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐν τῇ Μονῇ ὡς προπαρασκευάσῃ τὰ τῆς ὑποδοχῆς.

Ὁ ἥλιος εἰσέτι δὲν εἶχεν ἀνατελεῖ καὶ τὸ προαύλιον τῆς Μονῆς εἶχε πληρωθῇ κόσμου ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀναμενόντων τὴν ἄφιξιν τῆς Ἁγίας Εἰκόνος.

Τὴν δεκάτην περίπου ἐπεφάνη μακρόθεν ἡ πομπὴ λίαν ἐπιβλητικὴ, πάντες δὲ ἔσπευσαν πρὸς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ συνώδευσαν μέχρι τοῦ Ναοῦ ἔνθα ἐψάλη παράκλησις.

Τὴν μεσημβρίαν παρεκάθησαν εἰς πλούσιον γεῦμα πλέον τῶν 150. Ὁβελίαι καὶ πολλὰ ἄλλα ἐδέσματα παρετέθησαν, οἶνος δὲ ἐκλεκτὸς καὶ ζυθὸς ἀφθονος ἔρρευσαν. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια

ὁ πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος κ. Δ. Ἰ. Στάης ἐγερθεὶς ὑπὸ
χαρίστησεν ἐκ μέρους τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἐν γέ-
νει τῆς ἐν Σμύρνῃ Κυθηραϊκῆς παροικίας τὴν ἐπιτροπὴν καὶ
πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου, διὰ τὴν ἐνδιερμον δεξιῶ-
σιν καὶ τὰς πολλὰς περιποιήσεις, εὐχρηθεὶς ὅπως εἰς τὸ μέ-
λον καθιερωθῶσιν αἱ ἐκδρομαὶ αὐταί. αἵτινες καὶ τὸ θρη-
σκευτικὸν αἰσθημα ἀναπτύσσουν καὶ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα
ἀγάπην καὶ τοὺς συγγενικοὺς δεσμοὺς διατηροῦν. Ἐν τέλει δὲ
ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τῆς Μυρτιδιωτίσσης ὑπὲρ τῶν ἀπαν-
ταχοῦ τῆς Ὑψηλίου τιμίως ἐργαζομένων Κυθηρίων, ὧν ὁ
νοῦς καὶ καρδιά δὲν ἀπομακρύνεται οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τῆς
Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς. Εἰς τὸν κ. Στάην ἀπλήντησεν ἐκ μέρους
τῆς ἐπιτροπῆς ὁ ταμίας αὐτῆς κ. Ἀντ. Κασσιμάτης εὐχαρι-
στήσας τοὺς ἐν Σμύρνῃ Κυθηρίους, τοὺς διατηροῦντας ἀλώ-
βητον τὸ πατριωτικὸν αἰσθημα καὶ πολλάκις ἀρωγὰς τῇ Μονῇ
ἐρχομένους. Μεθ' ὃ ὁ σύμβουλος Γραμματεὺς τῆς Ἀδελφό-
τητος κ. Ἀναστάσιος Θ. Στρατηγὸς εἶπε τάδε :

«*Εὐχαριστῶ ὑμᾶς διὰ τὰς φιλόφρονας ἐκφράσεις,
δι' ὧν ἠθελήσατε νὰ μᾶς βεβαιώσητε τὰ αἰσθήματα
τῆς συμπαθείας σας. Δι' ἡμᾶς ὑπῆρξε μεγίστη εὐχα-
ρίστησις νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὴν γεγένειραν τῶν προγό-
νων μας λογιζομαι δὲ εὐτυχής, διότι μοι δίδεται εὐκαι-
ρία νὰ ἀναπνεύσω τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῆς πατρίδος
μας καὶ νὰ χαιρετίσω ὡς σύμβουλος Γραμματεὺς τῆς
Ἀδελφότητος καὶ μέλος τῶν ἐν Σμύρνῃ συμπατριω-
τῶν μας, τὴν φιλιτάτην πατρίδα καὶ πίνω εἰς ὑγείαν
πάντων ὑμῶν»*

Ὁ κ. Ι. Κασσιμάτης καὶ Δ. Ἀρώνης λίαν κολακευτικῶς
ὠμίλησαν περὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ Κυθηρίων, καὶ τῆς συνεχί-
σεως τῶν ἔργων τῆς ἀδελφότητος, ἥτις τιμᾷ τοὺς Κυθηρίους
πάντας. Ἐν τέλει ὁ κ. Δ. Ι. Στάης ἔπλεεν εἰς ὑγείαν τῶν ἀρ-
χῶν εὐχαριστήσας αὐτάς, ὁ δὲ κ. Β. Παστὸς ἠνχίθη ὑπὲρ
τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἀδελφότητος τῶν καὶ πρω-
τεργῶν τῆς ἐκδρομῆς, ἥτις ὑπῆρξεν αἰτία ὥστε πολλοὶ γονεῖς
ἐν προβερηνίᾳ ἡλικίᾳ νὰ ἀπολαύουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν,
αἵτινα πρὸ πολλῶν ἔτων ἐστεροῦντο καὶ πολλοὶ νὰ γνωρίσωσι
τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα. Καὶ οὕτω ἔληξεν ἡ πανήγυρις

αὐτῇ, ἥτις γράμμασιν ἀνεξιτήλοις θέλει γραφῇ εἰς τὴν μνή-
μην τῶν ἐν αὐτῇ παρευρεθέντων.

Περὶ τὴν τρίτην μ. μ. ἐν σώματι σχεδὸν πάντες, κατῆλθον
εἰς Καψάλιον, ἐνθα περιέμενεν ὁ «Νικόλαος». Λίαν συγκινη-
τικὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀποχαιρετισμός, μία δὲ εἴχῃ ὑπὸ πάντων
ῥοιούετο, ὅπως καὶ εἰς τὸ μέλλον καθιερωθῇ ἡ ἐκδρομὴ αὕτη».

..

Εὐτυχῶς ἀπεφασίσθη ὁμοία ἐκδρομὴ καὶ διὰ τὸ ἔτος
αὐτοῦ. ὥς μετὰ χαρᾶς ἐπληροφορήθημεν, εὐχόμεθα δὲ ὅπως
τοιαῦται ἐκδρομαὶ καθιερωθῶσι τακτικῶς ἐν τῷ μέλλοντι,
πρὸς τιμὴν τῶν ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐπὶ χαρᾷ πάντων τῶν ἀπαν-
ταχοῦ Κυθηρίων.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΥΘΗΡΑΪΚΑΙ

Ἄλλα λέγε τῆς κνισάρας κι' ἄλλα κνισαρίζει 'κείνη

(Ὅταν ἀπαντᾷ τις ὅχι εἰς ὁ, τι ἠρώτησαν αὐτόν).

Ἄπ' αὐτὰ ποθ' λές κυρά μου, χορτασμέν' εἶν' ἡ κοιλιὰ μου.

(Ἐπὶ πραγμάτων τετριμμένων).

Ἄφ' οἴτου 'γρηὰ τὴν ἑλαθε σφικτὰ ἐμανταλώθηκε.

(Ὅταν μετὰ πάθημα ἐσωφρονίσθη τις).

Ἰῆτα ποθ' κοιμᾶται ποντικὸς δὲν πιάνει.

(Ὁ δκηρὸς, οὐδὲν καλὸν δύναται νὰ προσμένῃ).

Ἔχεις γρόσα, ἔχεις γλωσσα.

(ἀρλοθταὶ ἡ μεγάλη ἀξία τῶν χρημάτων· ὁ πτωχὸς δὲν δύναται νὰ δια-
μαρτυρηθῇ διὰ τὴν ἀδικίαν ἐνφ' ὁ πλούσιος δύναται).

(Ἡ χάρι θέλ' ἀντίχρησι καὶ πάλι χάρι νῆναι).

(Δίον ν' ἀποδίδεται ἡ χάρις, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν παύει ἡ χρεώσις).

Θλίεις πλοῦτο καὶ τιμὴ μὴ κοιμᾷς ὥς τὴν αὐγὴν.

Κάθου γρηὰ κι' ἀνάμενε νὰ κάμω γυιὸ νὰ παντρευτῇς.

(ἐπὶ πραγμάτων ἅτινα θὰ βραδύνωσι πολὺν).

Μιὰ θὰ πάθῃς γιὰ νὰ μάθῃς.

Ὁ καλὸς καρaboκίρης 'στὴ φουρτοῦνα φαίνεται.

Ὁ κνὸς νέος, φτωχὸς γέρος.

Ὁ ποιος κοιμᾶται μὲ σκύλους, σηκώνεται μὲ ψύλλους.

(Ἡ κακὴ συναναστροφὴ φέρει κακὰ ἀποτελέσματα).

ΟΙ ΚΥΘΗΡΙΟΙ ΕΝ ΤΗ ΞΕΝΗ.

Α'. Ἐν Πειραιεὶ καὶ Ἀθήναις.

Ἡ πολυπληθεστέρα Κυθηραϊκὴ παροικία μετὰ τὴν τῆς Σμύρνης, εἶναι ἡ ἐν Πειραιεῖ. Ἐκ τῶν πρώτων οἰκητόρων τῆς πόλεως ταύτης γενόμενοι οἱ Κυθηριοί, συνετέλεσαν μεγάλως διὰ τοῦ προοδευτικοῦ αὐτῶν πνεύματος, τῆς φιλοτιμίας καὶ ἐργατικότητος εἰς τὴν πρόοδον αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν ὀλίγων καλυψοικιδῶν, αἵτινες ἐφύτρωσαν εἰς τὰς ἐρήμους ἀκτὰς τοῦ Πειραιῶς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας, σχεδὸν αἱ ἡμίσεις ὑπῆρξαν Κυθηραϊκαί. Ἐν τῇ ἀλματικῇ προόδῳ τῆς πρώτης ταύτης Ναυτικῆς πόλεως τοῦ Βασιλείου, οἱ Κυθηριοί ἡγήθησαν. Ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ Ἐμπορίου ἐκράτησαν τὰ σκήπτρα. Ἐν παντὶ ἐτέρῳ κλάδῳ δὲν ὑπελήφθησαν. Εἰς τὴν αὐξησιν τῆς πόλεως, μεγάλως συνετέλεσε καὶ ἡ αὐξήσις τῶν Κυθηρίων, ἁθρόως ἐν αὐτῇ ἐγκαθισταμένων, μέχρις ὅτου ἐβασκν εἰς τὴν σημερινὴν ἀκμὴν, κατὰ πλῆθος καὶ κατὰ χρῆσιμότητα.

Πολλοί, πλεῖστοι εἰσὶν οἱ Κυθηριοί οἱ κατέχοντες περιφανεῖς θέσεις ἐν ὅλοις τοῖς κλάδοις τοῦ Πειραιῶς. Ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ, εἰς τὸ Ἐμπόριον, εἰς τὴν Βιομηχανίαν, εἰς τὰ τέχνας, εἰς πᾶσαν βιοπάλην ἐντιμον, τιμῶντες ἑαυτοὺς καὶ τὴν Πατρίδα των. Αἱ στεναὶ αὗται στήλαι, δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν ἀναγκρὰν αὐτῶν, ἥτις θὰ γείνη ἐν τῷ μέλλοντι. Ἐν τῷ παρόντι δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ μνησθῶμεν ὅτι καὶ ἐν τῇ **φιλανθρωπία** αὐτῇ ἡγήθησαν Κυθηριοί. Τὰ δύο μέγιστα φιλανθρωπικά καταστήματα Πειραιῶς, τὸ **Ὁρφανοτροφεῖον** τῶν ἀρρένων καὶ τὸ **Νοσοκομεῖον**, εἶναι ἰδρύματα Κυθηραϊκά. Ἡ δὲ μνήμη τῶν ἰδρυτῶν αὐτῶν μίνει εὐλογητὴ μετὰ τῶν Πειραιεῶν.

..

Ἀπὸ δεκαετίας ἰδρύθη ἐν Πειραιεῖ «**Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης**», ἥς τὸ καταστατικὸν ἐξ ἄρθρων 38, ἐνεκρίθη διὰ Β. Δ.

τῆς 14 Αὐγούστου 1899. Ὁ σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἅγιος καὶ ἔξοιο εὐγνωμοσύνης οἱ ἰδρυταὶ αὐτῆς. Ὁμολογητέον ἐν τούτοις ὅτι ἔνεκεν τῆς κατακρίτου ἀδιφορίας τῶν Κυθηρίων, δὲν εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀκμὴν τὴν πρέπουσαν, οὔτε ἀριθμεῖ ὅσα ἔπρεπε μέλη, καὶ μόνη ἡ φιλοτιμία τῶν διοικησάντων καὶ διοικούντων αὐτὴν καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῶν ὀλίγων μελῶν τῆς, τὴν σώζει . . .

Ἡ **σύμπνοια**, ἀγαπητοὶ συμπατριῶται, ἀναδεικνύει ἰσχυρὰς καὶ σεαβστὰς τὰς παροικίας. Τοῦτο ἔχομεν συμφέρον νὰ τὸ ἐννοήσωμεν !...

..

Καὶ ἐν Ἀθήναις πολλοὶ εὐρίσκονται Κυθήριοι οἱ τὸν καλὸν διεξάγοντες ἀγῶνα καὶ διακεκριμένην κατέχοντες θέσιν ἐν ταῖς Ἐπιστήμασι, τὴν Βιομηχανίᾳ, τὸ Ἐμπόριον καὶ ὅλους ἐν γένει τοὺς κλάδους, τὰ μέγιστα εὐδοκιοῦντες, τιμῶντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὴν Πατρίδα. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτων καὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν θέλομεν παράσχει ἐκτενεῖς πληροφορίας ἐν τῷ μέλλοντι.

Β'. Ἐν Αὐστραλίᾳ.

Πρὸ δεκάδων τινῶν ἐτῶν, ὁ ἀλήστου μνήμης τῶν Κυθηρίων υἱός, ὁ μέγας κατόπιν ἀναδειχθεὶς εὐεργέτης πλείστων Κυθηρίων, ὁ ἀπλοῦς, ἀλλὰ φιλόπονος καὶ φιλότιμος **Ἀθανάσιος Κομηνός**, ἀπεβιβάζετο εἰς τὸ ἄκρον σχεδὸν τοῦ Κόσμου, εἰς τὴν ἀπομεμακρυσμένην Αὐστραλίαν, ὡς μόνον ἐφόδια ἔχων τὴν ἰδιοφυίαν αὐτοῦ, τὸ φίλεργον καὶ τὴν τιμιότητα. Μετ' ἐπίμονον καὶ εἰλικρινῆ ἐργασίαν ὀλίγων ἐτῶν, ἀνεδείχθη ὡς εἰς τῶν παραγόντων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Αὐστραλίας, τὸ Σίδνεϋ. Ἐκτοτε ἠynoίχθη ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Αὐστραλίαν τοῖς Κυθηρίοις, πολλοὶ δὲ ἀπῆλθον ἐκεῖ τυχόντες τῆς προστασίας τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρός. Ἡδὴ πλείστοι ὅσοι Κυθήριοι διεξάγουσι τὸν ἀγῶνα τῆς βιοπάλης τιμίως καὶ ἐπιτυχῶς εἰς πολλὰ τῆς Ἡπείρου ἐκείνης μέρη, εὐλογοῦντες τὴν μνήμην τοῦ διὰ τοῦ παραδείγματός του ὀδηγήσαντος αὐτοὺς ἐκεῖ. Μεθ' ὑπερηφανείας πατριωτικῆς ἀνέγνωμεν ἄλλοτε τὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ Κυθηρίων, τοῦ ἐν Σίδνεϋ Προξένου τῆς

Ἑλλάδος κ. Μανιάκη. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐκείνῃ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῇ «Κυθηραϊκῇ» τὰ ἑξῆς :

«Μετὰ χαρᾶς πληροφοροῦμεθα τὰς προόδους ἃς ἐπιτελοῦσιν οἱ ἐν Αὐστραλίᾳ εὐρισκόμενοι συμπατριῶται ἡμῶν. Ὁ ἐν Σύνδεῦ Ἕλλην πρόξενος κ. Μανιάκης μακρὰν ὑποβαλὼν ἔκθεσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν περὶ τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ ἑλλήνων, λίαν εὐφημον καὶ κολακευτικὴν ποιεῖται μνεῖαν τῶν ἐκεῖ ἐμπορευομένων Κυθηρίων. Ὁ κ. Πρόξενος ἐξαίρει τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν καὶ τὴν φιλοπονίαν ἣς ἔνεκεν κατέλαβον ἐξέχουσιν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων. Ἰδιαιτέρως ἀναφέρει τοὺς ἀξιολίμους συμπολίτας ἡμῶν κ. κ. Γιαννακὸν καὶ Ζαχαρίαν Κομηνοὺς ὡς καὶ τὸν κ. Δημ. Κομηνόν, ἐξαίρων τὴν ὅλως εὐεργετικὴν αὐτῶν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Σύνδεῦ. Μετὰ πολλὰς ἄλλας πληροφορίας ἃς δίδει ὁ κ. Πρόξενος ποιεῖται εὐλαβῇ μνεῖαν τοῦ ἀποβιώσαντος ἐν Σύνδεῦ συμπατριώτου ἡμῶν **Ἀθανασίου Κομνηνοῦ** εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὸ φιλόθρησκον τοῦ ὁποίου ὀφείλεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Ναοῦ, δι' ὃν ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ διέθεσε μέγα ποσὸν ἀγγλικῶν λιρῶν. Ἡ ἐκθεσις αὕτη τοῦ κ. Προξένου πληροῖ τὴν καρδίαν ἡμῶν χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας, ἀπὸ μέσης δὲ καρδίας μᾶς ἐπιβάλλει νὰ συγχαρῶμεν τοὺς ἀξιολίμους ἡμῶν Συμπολίτας, τοὺς τοσοῦτον τιμῶντας ἐν τῇ μεμακρυσμένῃ ἐκείνῃ ξένῃ τὸ Κυθηραϊκὸν καὶ ἐν γένει τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Περὶ αὐτῶν εὐρύτερον λόγον ποιησάμεθα ἐν τῷ μέλλοντι.

Γ'. Ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἡ χώρα τῶν Φαραῶ πολλοὺς Κυθηρίους φιλοξενεῖ εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς καὶ ὡραίας αὐτῆς πόλεις. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κάϊρῳ, Πόρτ-Σαΐτ καὶ εἰς τὰς κωμοπόλεις τοῦ Ἑσπωτερικοῦ, πλεῖστοι ὅσοι Κυθηριοὶ διακρίνονται ἐπιζήλους κατέχοντες θέσεις.

Δυστυχῶς καίτοι πολλὰχόθεν ἐζητήσαμεν πληροφορίας ἐκτενεῖς περὶ αὐτῶν, δὲν ἐλάβομεν, ὥστε μετὰ λύπης περιορίζομεθα εἰς τὰς πτωχὰς ταύτας, περὶ αὐτῶν καὶ γενικὰς γραμμάς, ἐπιφρασσόμενοι νὰ παράσχωμεν ἐκτεταμίνας πληροφορίας ἐν καιρῷ περὶ αὐτῶν.

ΟΙ ΚΥΟΗΡΙΟΙ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

ΕΜΜ. ΚΑΡΥΔΗΣ

ἔχουσιν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων τῆς Αἰγύπτου κατέχει ἀπὸ τῶν δ' ἐν Πόρτ-Σάϊτ ἐγκατεστημένος ἐγκριτος ἱατρός κ. Ἐμμ. Καρύ-
 δης. Ἐπιστήμων βαθὺς ἐπὶ μακρὸν ἐν Εὐρώπῃ καταρτισθεὶς πολλὰς πα-
 ρὰ τὰς ἐπιστημονικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐκεῖ πολυπληθεῖ Ἑλληνικὴν
 κοινότητα, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἀπολαύει ἀμερίστου τιμῆς καὶ σεβασμοῦ. Ὁ
 Καρύδης παρακολουθεῖ ἐπισταμένως τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης μετα-
 τικτικῶς εἰς Εὐρώπῃ, μὴ φειδόμενος κόπων καὶ χρημάτων
 τῆς πολυπληθοῦς πελατείας του καὶ ἐν γένει τῆς Ἑλληνικῆς Κοι-
 νότητος, ἥς αὖτις προσελκύει τὴν σύγχρονοσύνην καὶ ἐκτίμησιν.

Δ'. 'Εν Νοτίῳ 'Αφρικῇ.

Ὁ Κυθηραϊκὸς λαὸς, εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀποικιακός. Δὲν ὑπάρχει γωνία καὶ τῆς μάλλον ἀπομεμακρυσμένης ἡπείρου νὰ μὴ παρέχῃ ξενίαν εἰς Κυθήριον. Ὁ Κυθηριὸς ἀποικὸς προσφέρει ἐργασίαν πολλήν, φιλοπονίαν περισσύτεραν, πρὸ παντός δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ οἰκονομίαν. Προσφέρει πολλά, τούτου ἕνεκα καὶ πανταχοῦ εὐρίσκει εὐκόλως ἀντάλλαγμα, τὸ χρῆμα. Ἄλλ' ὅ, τι ἰδίως χαρακτηρίζει τὸν ἀποικοῦντα Κυθήριον καὶ ἀναδεικνύει αὐτὸν τὸν πρῦτανιν τῶν Ἑλλήνων ἀποίκων, εἶναι ἢ εἰς τὰ πάτρια ἐμμονή του. Φεύγει μὲ τὴν θρησκείαν του, μὲ τὸν ἔθνησμόν του, μὲ τὰ ἔθνη του, μὲ τὰ ἔθιμά του, καὶ ἐννοεῖ νὰ ζήσῃ μὲ ταῦτα. Δὲν θέλει, δὲν δύναται ν' ἀφορμωθῇ μὲ ἕθνη ξένα πρὸς τὰ ἰδικά του, μὲ δόγματα ἀντικείμενα εἰς τὰς παραδόσεις του, μὲ θεωρίας μὴ συνχρδούσας πρὸς τὰς ιδίας του τὰς ἐθνικάς.

Διὰ τοῦτο βλέπομεν μετὰ χαρᾶς, ὅτι ὅπου ἂν εὐρίσκηται ὁ Κυθηριὸς ἔχει ἐστραμμένα τὰ βλέματα πρὸς τὴν πατρίδα του καὶ τὸν νοῦν προσηλωμένον εἰς αὐτήν. Ἐτοιμος δὲ εἶναι πάντοτε νὰ ὑποστηρίξῃ πᾶν ἔργον ἀγαθὸν σχετιζόμενον μὲ τὸν Τόπον του.

Ἡ ἀποστολὴ ἀγγελίας εἰς μίαν πόλιν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, ἀπεκάλυψεν ἡμῖν ὅτι ἐν τῇ ἀκρᾷ ἐκείνῃ γωνίᾳ τῆς Μ. Ἠπείρου, πολλοὶ ὑπάρχουσι Συμπατριῶται, προδευόντες καὶ εὐημεροῦντες. Ἐν Κιμπερλέϋ, Οὔμτάλη, Τράνθακλ κτλ. ἐπιζήλους κατέχουσι θίσεις Κυθηριοί, ἀπολαύοντες τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης τῶν Εὐρωπαίων διὰ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, τὴν δραστηριότητα καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς των. Κατάλογον ὀνομαστικὸν τούτων θίλῃμεν δημοσιεύσει ἄλλοτε, ζητήσαντες ἀκριδῶς σχετικὰς πληροφορίας.

Ε'. 'Εν Ἀμερικῇ.

Αἱ ἀχανεῖς πόλεις τοῦ Ν. Κόσμου, οὐκ ὀλίγους φιλοξενοῦσι Κυθηρίους. Ὑπάρχουσι μεταξύ αὐτῶν πολλοὶ εὐημεροῦντες καὶ τινες πλουτοῦντες, ὑπάρχουσιν ὅμως δυστυχῶς καὶ πολλοὶ στενο-

χωρούμενοι. Ἡ τελευταία οἰκονομικὴ κρίσις συνετέλεσεν εἰς τοῦτο, ὥς ἔχομεν ἐκεῖθεν πληροφροσύνης. Ἡ πασίγνωστος ἐν τούτοις φιλοπονία αὐτῶν ὑπερνικᾷ τὰς δυσχερείας κατὰ τοὺς βιωτικoὺς ἀγῶνας. ἡ δὲ φιλοπικρία τῶν καλῶς ἀποκατεστημένων, δὲν ἀφῆκε τοὺς στερηθέντας ἐργασίας νὰ ὑποφέρωσιν. Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις πολλαὶ ἐλπίδες βελτιώσεως τῆς καταστάσεως, ὅποτε πάντες οἱ Κυθῆριαι τῆς Ἀμερικῆς θέλουσιν εὐημερήσει, ὥς ἐλπίζομεν καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχόμεθα. καὶ περὶ ὧν ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος διὰ μακρῶν ἐν τῷ μέλλοντι.

ΟΙ ΤΣΙΡΙΓΩΤΑΙ

Εἰς τινὰς πόλεις ἀπαντᾷ τὸ ἐπίθετον *Τσιριγώτης*, οἱ δὲ φέροντες τοῦτο εἶναι Κυθηραϊκῆς καταγωγῆς, τὸ δὲ τοπικὸν *τσιριγώτης* ἐπεσκίασε τὸ πραγματικὸν ἐπίθετον αὐτῶν, σὺν τῇ χρόνῳ. Οὕτως οἱ *Τσιριγῶται* τῆς Σπάρτης, ὀνομάζονται *Νοταράδες*, οἱ τῆς Κερκίρας *Ζαγανίκηδες* καὶ οἱ τῆς Χαλκίδος *Παχοντάκιδες*, κατάγονται δὲ ἐκ τῶν ὁμωνύμων Κυθηραϊκῶν οἰκογενειῶν.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Πέντε-πέντε κουβαλοῦνε
τριανταδὺ ὀπισθοκοποῦνε,

Τὸ ἀμπάρι τὰ στοιβάζει
κι' ὁ κακόμοιρος τὰ βγάζει.
(τὸ τρώγειν)

Πράσινος ὁ Πύργος, κόκκινα τὰ ντέφια,
Μαῦροι ἀράπιδες κοιμοῦνται μέσα.

(Τὸ καρποῦν)

Χίλια μύρια σκοιντελάκια.
ὄλα πίστομα γεμάτα.

(Πεταλίδες)

Οἱ δάκτυλοι τῆς χειρὸς.

Ἀντίχειρ
Βαρδαλαμπούμπας
Παράμεσος
Λακτυλιδῆς

Δείκτης
Δειχοπιατῆς
Δειχανός
'Ορνιθοψηλαφίτης.

Μίσος
Καλειτάνιος.

ΚΥΘΗΡΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

· · · · · Ἐν τῷ 8ῳ ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Ἀθηναῖαι στρατηγοὶ Νικίας καὶ Νικόστρατος κατέκτησαν τὴν Κύθηρα. Τοῦτο μετέβαλεν ἄσδην τὴν μέχρι τότε πολεμικὴν πορείαν τῶν πραγμάτων, κατίστησε δὲ διὰ τοὺς Σπαρτιάτας τὸν πόλεμον ἀπὸ ἐπιθετικοῦ εἰς ἀμυντικὸν καὶ ἀπέβη αὐτοῖς ἐπιζήμιος.

· · · · · Ἐν Ἀττικῇ ὑπῆρχεν ἀρχαῖος δῆμος Αἰγίλος καὶ Αἰγίλια, κατ' Ἀθηναίων δὲ Αἰγίλια, ὠνομασθεὶς οὕτως ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος. Κατ' ἄλλους ὅμως ἀπὸ τὸν χόρτον Αἰγύλον, ὃν τρώγουσιν αἱ αἶγες καὶ ὅστις ἐφύετο ἀφθόνως παρὰ τὸν δῆμον ἐκείνον. Ὁ χόρτος οὗτος φέεται ἀφθονος ἐπίσης εἰς Ἀντικύθηρα, ἅτινα Αἰγίλια ἐκαλοῦντο. Ἴσως ἐκ τοῦ χόρτου ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν.

· · · · · Τὸ 1578, γενομένης ἀπογραφῆς, οἱ κάτοικοι τῶν Κυθέρων εὐρέθησαν ἐν συνόλῳ 3262.

· · · · · Τὸ 1571 ὁ Πιαλῆ-Πασᾶς ἐνισχυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλγερίνου Οὐλουζαλῆ κατέπλευσεν εἰς Κύθηρα. Ἐκεῖ διέπραξε σφαγὰς καὶ λεηλασίας καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ζάκυνθον.

· · · · · Ὁ Ναύαρχος Φρ. Μοροζίνης καταπλεύσας εἰς Κύθηρας μετὰ τοῦ στόλου του, παρέλαβε πλείστους Κυθέρους ὡς ἐβόλοντας.

· · · · · Τὸ 1669 ἐνεγράφησαν εἰς τὴν βίβλον τῶν εὐγενῶν (Libro d'oro=χρυσὴν βίβλον) αἱ οἰκογένειαι Μόρμωρη, Καλλωνᾶ, Δαρχάρου, Πατίρου καὶ Λαζαρέτη, ἐκ Κρήτης ἀπαντα κατὰγόμεναι. Ἡ τοῦ Καλοῦτση εἶχεν ἐγγραφῇ πολὺ πρότερον, ἐπεὶ δὲ εἶχον δεῖξει τὰ μέλη αὐτῆς μεγάλην ἀνδρείαν κατὰ τὸν 25ετῇ Κρητικὸν Πόλεμον, μετὰ τῶν Ἑνετῶν καὶ Τούρκων.

· · · · · Τὸ 1715 ὁ Τζανίμ-Χόντζας-Καπετὰν Πασᾶς, κυριεύσας τὸ φρούριον τῶν Κυθέρων ἠχμαλώτισε διακοσίας οἰκονομείας, τὰς ὁποίας ἔφερεν εἰς τὴν Ἀφρικήν.

· · · · · Ἀλγερίναι Πειραταὶ ἐπιδραμόντες εἰς Κύθηρα τὸ 1751

ἤχμαλώτησαν μετὰ τοῦ πλείστου τῶν κατοίκων καὶ αὐτὴν τὴν Ἑνετικὴν φρουρὰν ὁλόκληρον!! Ὁ θρῆνος ἐν τῇ νήσῳ τότε καὶ ὁ κοπετὸς ὑπῆρξε μέγας.

* Τὸ 1762 ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Φιλadelphίας ὁ Κυθήριος Γρηγόριος Φατσέας. Ἀλλὰ καθήρεσεν αὐτὸν ὁ Οἶκουμ. Πατριάρχης Ἰωαννίκιος ὁ Γ' ὡς παρανόμως χειροτονηθὲντα.

* Τὸν 8βριον τοῦ 1803 ἐψηφίσθη ἐν Κερκύρᾳ ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἵνα αἱ νησίδες, Ἐλαφόνησος Ἀντικύθηρα, Πόρος, Πορέτα καὶ Δρογονάρι ὑπαχθῶσι πολιτικῶς καὶ διοικητικῶς εἰς τὰ Κύθηρα.

* Τὸ 1821 ἐξωρίσθη εἰς Ἀντικύθηρα ὁ ἱερεὺς Ἀναστάσιος Πολίτης Κεφαλλήν, ὡς ὑπηρετήσας εἰς Αἰτωλίαν μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν.

* Τὸ 1817 ἐξελεῖται νομοθέτης Κυθέρων ὁ Γεωρ. Μασσέλλος ἢ Κακομύρης, διωρισθεὶς Ἐπαρχος Κυθέρων πρὸς ἀμοιβὴν τῆς πρὸς τοὺς Ἀγγλοὺς ἀφωσιώσεως του.

* Εἰς τὸ προκαταρκτικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἰονίου Κράτους τὸ συγκροτηθὲν τὸ 1817 ἐν Κερκύρᾳ ἐξ εὐγενῶν ἐπτανησίων πρὸς παρασκευὴν Ἰονίου Συντάγματος, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ Μαιτλάνδ ὡς ἀντιπρόσωπος Κυθέρων ὁ Βαλλέριος Στάης.

* Ἐν Κυδωνείᾳ τῆς Κρήτης εὕρεσκειται ναὸς Ἀγ. Γεωργίου Μόρμουρη.

* Τὸ 1823 ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Γρηγόριος Δ' ὁ Ἡπειρώτης, μετέβη εἰς Κύθηρα καὶ μετέφρασε ἀλθανιστὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἣν ἐξέδωκε δι' ἑλληνικῶν στοιχείων εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τῆς ἐπτανισιακῆς Διοικήσεως χάριν τῶν Ἀλθανῶν.

* Εἰς Ἀντικύθηρα ὑπῆρχεν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897 ὁ ὑπτικός τηλεγράφος δι' οὗ συνεκοινώνουν τὰ ἐν Κρήτῃ ἑλλήν. στρατεύματα μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

ΤΑ ΚΥΘΗΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ 1821

Ἐκραγείσης Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, μεγάλη συγκίνησις κατέλαβε τοὺς Κυθηρίους. Ὁ Γερου-Κυλοκυτρώνης ἐπὶ ἐτὴ παραμείνας ἐκεῖ, εἶχε κατηχήσει πλείστους Κυθηρίους καὶ παρασκευάσει διὰ τὸν Ἀγῶνα. Δι' ὃ ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ τῆς κηρύξεως αὐτοῦ, παντοῖα ἡτοιμάσθησαν ἐν τῇ Νήσῳ ἐφόδια καὶ σῶμα ἐθελοντῶν κατηρτίσθη πρὸς ἀναχώρησιν διὰ τὸν Μωρίαν.

Πληροφορηθέντες τοῦτα οἱ Ἀγγλοὶ, ἐταράχθησαν μεγάλως καὶ παντοιοτρόπως προσεπάθησαν νὰ καταπνίξωσι τὸ αἶσθημα τῶν Κυθηρίων. Μὴ κατορθώσαντες τοῦτο, ἐτράπησαν εἰς μέτρα ἀνάξια τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ δὲ ὠμότης αὐτῶν, ὑπερβή πᾶν ὅριον, πολλῶν Κυθηρίων φυλακισθέντων, βασανισθέντων καὶ κρεμασθέντων!... Ἐν τούτοις οἱ ἐθελονταὶ μετέβησαν εἰς Μωρίαν καὶ ἔλαβον μέρος εἰς διαφόρους μάχας καὶ πλείστοι ἐφονεύθησαν. Τὰ περὶ τούτων ὁμῶς θέλομεν ἐξιστορήσει ἀλλοχοῦ διὰ μακρῶν. Οἱ δὲ Κυθηριοὶ δὲν ἔπαυον, παρὰ τὰ δρακόντια μέτρα τῶν Φιλελευθέρων Ἀγγλῶν νὰ ὑποβηθῶσι παντοιοτρόπως τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα καὶ νὰ παρέχωσιν ἄσυλον εἰς τὰ ἐκ Πελοποννήσου φεύγοντα ἀδύνατα πλάσματα. Εἶχον δὲ κηρυττίσει καὶ στολίσκον μικρῶν πλοίων, δι' ὧν κατασκευόντες τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ, εἰδοποιοῦν περὶ αὐτοῦ τοὺς ἑλληνικοὺς στόλους. Δι' ἐνὸς τῶν πλοιαρίων τούτων ἐστάλη πρὸς τοὺς Σπετσιώτας καὶ Ὑδραίους ἡ κάτωθι συγκινητικὴ ἐπιστολή.

Φιλογενέστατοι προὔχοντες τῆς νήσου Σπετσῶν !

Σπεύδωμεν νὰ σᾶς κοινοποιήσωμεν τὴν ἀπὸ Νακύνθου αὐτὴν τὴν στιγμὴν θλιβερωτάτην ἀγγελίαν τῆς πτώσεως τοῦ Βασιλαδίου, ὡς ἐκ τῆς ἔσωθεν κόπιας σαφέστερον βεβαιούσθε. Ἢ ἐγκάρδιος λύπη τὴν ὑποίαν αἰσθανόμεθα καὶ πᾶσα Ἑλληνικὴ ψυχὴ δοκιμάζει εἰς ταύτην τὴν τρομερὰν δυστυχίαν, μὰς κινεῖ

τὰ δάκρυα καὶ τὴν δικαιοματικὴν τόλμην νὰ σῆς συστήσω-
 μεν τὴν ταχυτέραν ἐκπλευσιν τῆς θαλασσοῦ δυνάμεως εἰς τὸ
 ἱερὸν ἐκεῖνο προπύργιον τῆς Ἑλληνικῆς ἀσφαλείας ἐξ οὗ προ-
 κύπτει ἡ μέλλουσα ὑπαρξίς μας. Συγχωρήσατε, κύριοι, ὡσὺν
 καὶ ἡμεῖς λέγομεν μετὰ τῶν πολλῶν τὰ συμφέροντα τῆς Πα-
 τρίδος. «Ἐξεστί γὰρ τοῖς ἀδυνάτοις τοῦ ἐχθροῦ καταρᾶσθαι
 καὶ εὐχεσθαι ὑπὲρ τῆς τοῦ Λαοῦ σωτηρίας». Ἡ παροῦσα μας
 πέμπεται ἐξεπίτηδες πληρωμένη παρ' ἡμῶν εἶναι ἀπαράλακτος
 μετὰ τὴν τῆς Ὑδρας, διὰ νὰ προφθάσῃ ταυτοχρόνως εἰς ἀμφο-
 τέρας τὰς ναυτικὰς δυνάμεις.

Καὶ μὲ ὅλον τὸ σῆδας σῆς προσκυνοῦμεν καὶ μένομεν :

Τσερίγῳ τῇ 7 Μαρτίου 1826.

Οἱ ταπεινοὶ πατριῶται

ἐκ μέρους ὄλων τῶν πατριωτῶν Τσιριγωτῶν

Μαρίνος Κλάδος ἱατρός, Ἰωάννης Κλάδος ἱατρός, Νικόλαος
 Σιδερικουόρδης, Βασίλειος Φώτιος, Ἰωάννης Μεθεδανόπουλος.
 Βασίλειος Β. Δοντιῆς καὶ λοιποί.

..

Πλεῖστα ὅσα εἰσὶ τὰ συμβάντα ἐν Κυθήροις καὶ τοῖς Κυ-
 θηρίοις ἐπεισόδια κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην. Τούτων ἐξ-
 ισταροῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ ἐξῆς :

Σφαγὴ Κυθηρίων ἐν Σμύρνῃ. Κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ
 1822, οἱ Ὀθωμανοὶ τῆς Σμύρνης ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἐκεῖ
 Ἑλλήνων πρὸς σφαγὴν. Οἱ ἐκεῖ τότε Κυθηριοὶ, κατέφυγον ἐπὶ
 προστασίᾳ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Προξενεῖον, ἀλλ' ὁ Πρόξενος δὲν
 τοὺς ἐδέχθη ὡς ὄντας συνεννοημένους μετὰ τῶν ραγιαδῶν. Οἱ
 Κυθηριοὶ τότε προστατευθέντες ὑπὸ τοῦ Ρώσσου προξένου Δε-
 στουνῆ κατέφυγον εἰς τι πλοῖον Ρωσικόν. Ἐρεῦνης ὁμως αὐ-
 θαιρέτου γενομένης ἐν τῷ πλοίῳ ὑπὸ τῶν Τούρκων, 50 μὲν
 Κυθηριοὶ ἔχοντες ἀγγλικά διαβατήρια παρεδόθησαν εἰς τὸν
 Ἀγγλον πρόξενον. Οἱ δὲ λοιποὶ περὶ τοὺς 30 ἐσφάγησαν. Ὁ
 πρόξενος Δεστουνῆς μετὰ τῶν σωθέντων Κυθηρίων, κατέφυγον
 εἰς Κύθηρα.

Καταδίωξις γυναικοπαίδων. Ὁ Ἱατροφιλόσοφος Ἀρχι-
 μανδρίτης Διονύσιος Πύρρος ὁ Θετταλός, κατέφυγε μετὰ πλήθους
 γυναικοπαίδων ἐκ Μάνης εἰς Κύθηρα κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Ἐπα-

ναστάσεως. Οἱ Κυθηῖραι παρέσχον ἄστυλον εἰς τὰ ἀθλητὰ πλάσματα, ὁ δὲ Πύρρος διέμενον εἰς τὴν Μοῖνὴν τῶν Μυρτιδιῶν ἔπου ἐδίδασκε τοὺς Κυθηρίους παῖδας τὰ τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τινὰ δὲ ἑορτὴν καὶ ἐδεήθη ἐπισήμως πρὸς τὴν Μυρτιδιώτισσιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Γένους, μετὰ δέκα ἐντοπίων ἱερέων. Ταῦτα πληροφορηθέντες οἱ Ἄγγλοι παρὰ μὲν τῶν Κυθηρίων ἤξιωσαν, ματαίως ὅμως, τὴν εἰς Κρήτην ἀποπομπὴν τῶν γυναικουπαίδων, εἰς δὲ τὸν Ἐπίσκοπον Προκόπιον Καλλωνῶν, ἐπέβαλον νὰ καταδιώξῃ τὸν ἀρχιμανδρίτην Πύρρον καὶ τοὺς ἱερεῖς, ὅπερ οὗτος πρὸς τὸ θεαθεῖναι ἔπραξεν.

Ὁ Πρόξενος Κλάδος. Κατὰ τὸ 1821 ὁ Κυβήριος Ἰωάννης Κλάδος, ὑπηρετῶν ὡς ὑποπρόξενος τῶν Ρώσων ἐν Ἰδρίστουχαίων δὲ μεμυημένος εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς ἐν Κορίνθῳ ἀγωνιζομένους Ἕλληνας ἡ καὶ νότια ἄτινα ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸν λόφον Πέντε σκουφοί. Ὁπλίσεν ἐξ ἰδίων του πλοῖον «Νέστωρ» διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Κ. Μεθενίτου Ἰδραίου, καὶ τὸ ἀπέστειλε μετὰ πολλῶν ἐφοδίων εἰς τὸν Σαρωνικὸν κατὰ τῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πολιορκουμένης Ἀκροκορίνθου.

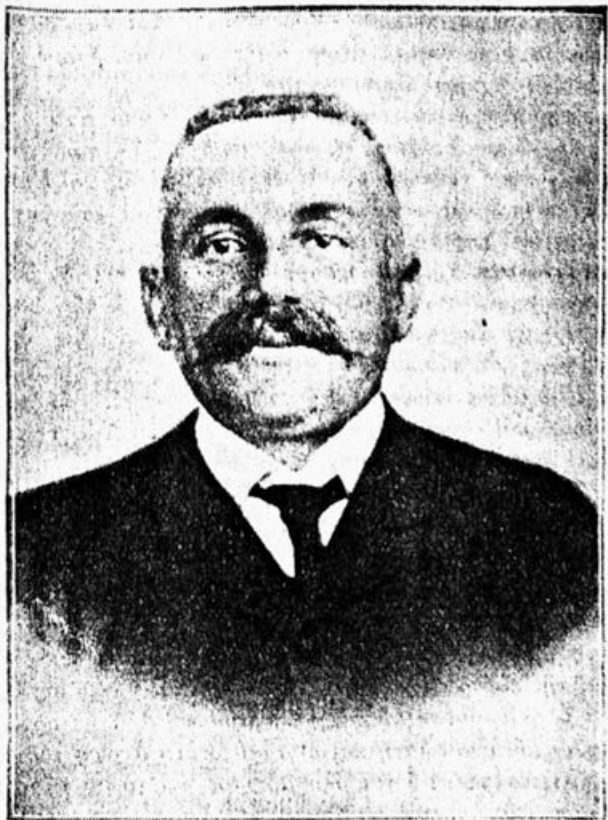
Η ΖΩΝΗ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

Τὴν θεὰν τὴν Ἀφροδίτην, παρεκάλεσαν ἢ κοπέλλαις τοῦ Νηιοῦ νὰ ταῖς δίδει ὥραιοτητα Ἡ θεὰ ἀφῆκε τὴν ζώνην τῇ στο Νηοί καὶ εἶπεν : ὅποια κοπέλλα τὴν βλέπει νὰ γίνηται ὥραία. Ἡ Μοῖρες ὁμῶς ἐξήλεσαν καὶ ἔκλεψαν τὴν ζώνην.

ΓΑΜΗΛΙΟΝ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΝ

- «Νά μουναι τοιδὺ νά μουναι μέσα 'στοὺς ὀφθαλμούς σου
 »Νά ξερα ποίαν ἀγαπᾷς καὶ ποιὰ βάζει ὁ νοῦς σου.
 »Μιὰ μαντινάδα θὰ σοῦ πῶ ἐπάνω στὸ λειμόνι
 »Νὰ ζήσῃ ὁ κουμπᾶρος μας μὲ τὴν συντροφιά μας ὅλη.
 »Κουμπᾶρε καλλοριζίκε ! ποῦβαλες ἀρραβῶνα
 »Νὰ σ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ βάλῃς καὶ κορόνα».

ΜΙΑ ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΚΟΣΜΑΣ Α. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ

Εἰς τὰς ἀπωλείας ἃς ὑπέστη ἡ Νῆσος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ τοῦ θανάτου σημαντικῶν καὶ ἐξόχως χρησίμων αὐτῆς τέκνων, ἰδιαίτερος δέον νὰ σημειωθῇ ἡ τοῦ **ΚΟΣΜᾶ ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ**. Ὅντως σημαντικὴ ἀπώλεια ὁ θάνατος αὐτοῦ· οὐ μόνον.

νον διὰ τὰ Κύθηρα, ὧν ὑπῆρχεν ἐπίλεκτον τέκνον. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν Πειραιᾶ αὐτὸν ἐν τῷ ἐμπορικῷ τοῦ ὁποίου κόσμου ἀπειτέλει μέγαν παράγοντα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Πατρίδα, — τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆρξεν εἰς τῶν ὀλίγων προαγωγῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ τῆς Ναυτικοῦ, τοῦ δεξιῦ τοῦτου βραχίονος αὐτῆς, εἰς τῶν ρηξικελεύθων ἐφοπλιστῶν καὶ ἐμπόρων, ὅστις κατὰ τοσοῦτον καθίστατο ἄξιος τιμῆς καὶ ὑπολήψεως ὑπερτέρας, καθόσον ὑπῆρχε δημιουργημα ἑαυτοῦ.

Εἰς ἐφηβικὴν ἡλικίαν κατέλιπε τὴν ἰδίαν του πατρίδα ὁ Κ. Κορωνάιος, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν βιοπάλην ἐν τῷ ἀκμάζοντι Πειραιεῖ, μόνα ἐφόδια ἔχων τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ καὶ ἰδιοφυΐαν, τὴν χρησιότητα καὶ ἱκανότητα. Διὰ τούτων καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ πνεύματος καὶ θάρρους αὐτοῦ, περιφανῇ κατέλαβε θέσιν μεταξὺ τῶν παραγόντων τῆς ἐμπορικωτέρας τῶν ἐλληνικῶν πόλεων, προσελκύσας εὐθὺς ἀμέσως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν αὐτῶν. Γοργῶς καὶ ἀλματικῶς βαίνων εἰς πρόοδον, ἀνῆλθεν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν προσοδευτικωτέρων ἐπιχειρηματιῶν.

Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς νεώτατος ἔτι, καθιστάμενος εἰς τῶν πρώτων οἰεμπόρων καὶ ἐφοπλισεῶν τῆς Ἑλλάδος. Δυστυχῶς τὴν τοιαύτην καὶ τοσαύτην δρᾶσιν καὶ πρόοδον, ἀπέκοψε βάσκανος μοῖρα. Ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του, ἀπῆλθε τοῦ κόσμου τούτου ὁ **Κόσμηξ Κορωνάιος**, θρηνοῦσι δὲ τὴν πρόωρον αὐτοῦ ἀπώλειαν τὰ Κύθηρα καὶ ὁ Πειραιεύς, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ Ναυτιλία, οἱ πολυπληθεῖς αὐτοῦ συνάδελφοι καὶ φίλοι καὶ πρὸ παντός ἡ τιμημένη του οἰκογένεια. Καὶ μετ' αὐτῆς μελανὸν λύπης δάκρυ χύνουσι πολλὰ ἀτυχῇ πλάσματα, τοῦ βίου ναύαγια, τῆς εἰμαρμένης θύματα, σιερηθέντα τοῦ μεγαλοδώρου καὶ μεγαλοκάρδου αὐτῶν προστάτου καὶ ἀνιληπτορος...

Ἀληθῶς ἡ ἀγαθωτάτη καὶ συμπαθεστάτη μορφή τοῦ **Κόσμηξ Κορωνάιου** ἔσται ἀλησμόνητος καὶ τὸ ἐπὶ τῇ ἀπώλειᾳ του δάκρυ ἀείρουν καὶ κατανυκτικόν, διὰ πάντας τοὺς αἰσθανομένους τὴν ἀπώλειάν του. Καὶ μόνην παρηγορίαν ἀποτελεῖ ἡ ἡμίσεια δωδεκάς εὐσταλῶν βλαστῶν, οὓς κατέλιπεν ἐκεῖνος ἐκ τοῦ μετὰ τῆς σεμνῆς καὶ συμπαθοῦς Κόρης μᾶς τῶν διαπρεπεσιέρων οἰκογενειῶν τοῦ Πειραιῶς, τῆς τοῦ **Κικίτζα** γάμου του, καὶ οἵτινες ἐκληρονόμησαν τὴν ἀρετὴν τοῦ Πατρὸς ὡς βεβαίως θέλουσι κληρονομήσει τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ, τὴν χρηστότητα καὶ τὴν ἀγαθότητα.

ΟΙ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΑΙ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Μία ἐπιστολή πρὸς τὸν Γλάδστονα.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀγγλου πολιτευτοῦ Οὐ. Γλάδστονος, οἱ Ριζοσπάσται τῶν Κυθήρων συνέταξαν διὰ τοῦ ἀοιδίμου πατριώτου Γεωργίου Μόρμωρη ἐπιστολήν, ἣν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν. Ἡ ἐπιστολή ἐκείνη ἔχει οὕτω.

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Οὐ. Ε. Γλάδστονα, Μέγαν ἑκτακτον ἀρμοστήν τῆς Μεγαλειότητος Ἀνάσσης τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Μυλόρδε.

Ἐπειδὴ ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης δὲν εὐηρεστήθη νὰ τιμήσῃ διὰ τῆς ἐπισκέψεώς της τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων, ἣν ὁ ὑποφαινόμενος ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύῃ ὡς Βουλευτῆς, μετὰ τοῦ ἀποδημούντος κ. Δ. Ραπτάκη, ἔκρινεν ἱερὸν αὐτοῦ καθήκον νὰ διακοινώσῃ πρὸς τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὡς ἑκτακτον Μέγαν Ἀρμοστήν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς τρισεβάστου Ἀνάσσης τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, ὅτι ὁ λαὸς τῶν Κυθήρων πρεσβεύει καὶ φρονεῖ ἀδιστακτῶς, ὅτι ἡ ἐθνικὴ καὶ ὕλική εὐημερία τῆς πατρίδος του δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ἐξασφαλισθῇ ἄλλοτρόπως, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς μυριοποθήτου Ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, μεθ' οὗ συνδέεται μετὰ τῶν ἀδιαρρήκτων τῆς ἐθνικότητος δεσμῶν, τῆς θρησκείας, τῆς γλώσσης, τῶν ἠθῶν καὶ ἠθίμων καὶ τῶν λαμπροτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων ἱστορικῶν ἀναμνήσεων ἀφ' ὧς τὰ χρονικά τοῦ κόσμου ἐκκληροδότησαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Μόνη, ἐξοχώτατε, ἡ μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐνωσις τῆς Ἑπτανήσου δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὰ πραγματι-

κὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, ὅστις αὐτὴν καὶ μόνην πιστεύει ὡς τὴν ἀσφαλεστέραν ἄγκυραν τῆς ἀληθοῦς εὐημερίας καὶ δόξης του. Πᾶσα περατέρω παράτασις ξένης προστασίας ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας τοῦ Ἰονίου κράτους, εἶναι ἀναχρονισμὸς πολιτικός, ὅστις ἀδύνατον νὰ παρῇ, ἄλλας συνεπείας εἰμὴ τὰ δίκαια παράπονα λαοῦ, τὰ μείγιστα ἐκτιμῶντος τὴν αὐτόνομον ἐθνικότητά του, πρὸς ἣν πρὸ χρόνων ἀτενίζει μὲ καρδίαν ἐμπλεον θάρρους καὶ ἐλπίδων, στηριζομένων εἰς τὰ δίκαιά του, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰ χριστιανικὰ αἰσθήματα τῆς Α. Μεγαλειότητος τῆς βασιλείσσης τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ εἰς τὰς ἀκαταβλήτους καὶ γενναίας προσπάθειας τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν λαῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἰδίαν ἐθνικότητα ὡς ὁ ἐπτανησιακός.

Ἐκφράζων ὁ ὑποφαινόμενος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὰ ἀναμφίλεκτα ἐθνικὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ ὃν ἀντιπροσωπεύω, καὶ τὰ ὅποια ταυτίζονται μὲ ὅσα ἐξέφρασεν ἤδη πρὸ καιροῦ ὁ Ἰόνιος λαὸς καὶ διὰ τοῦ τύπου, καὶ διὰ τῶν βουλευτῶν του, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τὴν 20 Ἰουνίου ἐ. ἔ. σπεύδει συγχρόνως νὰ παρακαλέσῃ τὴν Ὑμετ. Ἐξοχότητα, ἵνα εὐαρεστηθῇ νὰ γίνῃ διερμηνεὺς τῶν ἀναπαλλοτριωτῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων καὶ εὐχῶν τοῦ Ἰονίου λαοῦ πρὸς τὴν χαριτέβρυτον ἀνασσάν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἵνα ἡ Ἱψηλὴ Μεγαλειότης εὐδοκοῦσα ἐπισπεύσῃ διὰ τῆς κραταιᾶς συνεργίας πρὸς τὰς Μεγάλας Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις τὴν ἄρσιν τῆς προστασίας ἀπὸ τῆς Ἑπτανήσου, συμφώνως μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀνάγκας λαοῦ ἀνεξαρτήτου καὶ ἐλευθέρου, διατηρήσαντος ἀκμαῖον τὸν ἱερὸν ὑπὲρ πατρίδος ἔρωτα τῶν ἀθανάτων προγόνων του.

Κύθηρα 28 Δεκεμβρίου 1858.

Ὁ ἀντιπρόσωπος Κυθήρων

Κ. Πανάρετος

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ: εἰς Νεκρὸν Ἀδωνιν.

Ἐπὶ ὅθι. Ἀδωνίς ὁ ὠραιότερος τῶν ἐφήβων οὐ ἤρατο ἢ Ἀφροδίτῃ, ἐκοιμάτο γυμνὸς παρὰ τι ἄλλος τῶν Κυθήρων. Τοῦτον ἰδοῦσα Ὑς ἐφλέχθη ὑπὸ τὰς ἐπιθυμίας νὰ τὸν φιλήσῃ. Πλὴν τὸ φιλημα ἐκεῖνο ἀπέβη θανατιφόρον διότι οἱ ὀδόντες τοῦ ἑαυτοῦ ἐπροξένησαν εἰς τὰς ἀφρώδεις σάρκας τοῦ Νεανίσκου βλάβην πληγὴν. Ἡ Ἀφροδίτη ὡς εἶδε νεκρὸν τὸν ἐρωμένον τῆς ἐκέλευσε ὀδυρομένη τοὺς ἐρωτας, οἵτινες συλαβόντες ἔφερον πρὸς αὐτὴν τὸ θηρίον. Ἡ Ὑς ἐξήγησεν, ὅτι ἐσκόπει μόνον ν' ἀσπασθῇ καταφλεγείσα ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, τὴν πάλλευσκον σάρκα τοῦ Ἀδωνίδος, ἀλλ' οἱ ὀδόντες αὐτῆς ἐπροξένησαν τὴν πληγὴν, παρκαλεῖ δὲ τὴν Θεάν νὰ τιμωρίσῃ τοὺς ὀδόντας τῆς. Ἡ Ἀφροδίτη καμφθεῖσα πρὸ τοῦ πάθους τῆς θυρὸς ἀπέλυσε αὐτήν.

Ἀδωνιν ἢ Κυθήρῃ

Ὡς εἶδε νεκρὸν ἦδη,

Στυγνὰν ἔχοντα χαίταν,

Ὡχρὰν τε τὴν παρειάν,

Ἀγειν τὸν ὕν πρὸς αὐτὰν

Ἔταξε τὼς ἐρωτας.

Οἱ δ' εὐθέως ποτανοὶ

Πᾶσαν δραμόντες ὕλαν,

Στυγνὸν τὸν ὕν ἀνεῦρον,

Δῆσαν τε κἀπέδησαν.

Χὼ μὲν, βρόχῳ καθάψας,

Ἔσυρεν αἰχμάλωτον

Ὁ δ', ἐξόπισθ' ἐλαύνων,

Ἔτυπτε τοῖσι τόξοις.

Ὁ θῆρ δ' ἔβαινε δειλῶς.

Φοβεῖτο γὰρ Κυθήρην.

Τῷ δ' εἶπεν Ἀφροδίτα·

Πάντων κάκιστε θηρῶν,

Σὺ τόνδε μηρὸν ἴψω;

Σὺ μευ τὸν ἄνδρ' ἔτυπας;

Ὁ θῆρ δ' ἔλεξεν ὥδε·

Ὅμνυμί σοι, Κυθήρῃ,

Αὐτὰν σε, καὶ τὸν ἄνδρα,

Καὶ ταῦτά μευ τὰ δεσμὰ,

Καὶ τῶςδε τὼς κυναγῶς,

Τὸν ἄνδρα τὸν καλὸν σευ

Οὐκ ἤθελον πατάξαι·

Ἀλλ' ὡς ἄγαλμ' ἐς εἶδον,

Καί, μὴ φέρον τὸ καῦμα,

Γυμνὸν τὸν εἶχε μηρὸν

Ἐμαινόμην φιλάσαι·

Καὶ μευ κατεσίναζε.

Τούτους λαβοῦσα, Κύπρι,

Τούτους κόλαζε, τέμνε,

(Τὶ γὰρ φέρω περισσῶς;)

Ἐρωτικῶς ὀδόντας·

Αἱ δ' οὐχὶ σοι τὰδ' ἀρκεῖ,

Καὶ ταῦτα ἐμεῦ τὰ χεῖλη.

Τὶ γὰρ φιλεῖν ἐτόλμων;

Τὸν δ' ἠλέησε Κύπρις,

Εἶπεν τε τοῖς Ἔρωσι.

Τὰ δεσμὰ οἱ πιλῶσαι.

Ἐκ τῷδ' ἐπηκολούθει,

Κᾶς ὕλαν οὐκ ἔβαινε·

Καὶ τῷ πυρὶ προσελθὼν

Ἐκαίε τὼς ἐρωτας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΚΥΘΗΡΩΝ

Εἰς τὴν ἐν Βενετίᾳ Βιβλιοθήκην εὐρίσκεται «χρονικόν» τι περὶ τοῦ Ἀγ. Θεοδώρου. Τοῦτο ἐξεδόθη παρὰ τινος Ἰω. Βελοῦδη ὑπὸ τὸν τίτλον «Κυθήριον χρονικόν» περιέχει δὲ ἱστορικάς τινας σημειώσεις, ὥς δημοσιεύομεν.

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα ἡ νῆσος τῶν Κυθήρων ἦν σχεδὸν ἀπηρημαμένη, ἕνεκα τῶν προτέρων καταδρομῶν τε καὶ καταστροφῶν. Ἡ ἐρήμωσις αὕτη μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι, ὁ ἐν Ὀσίοις Πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος, ὁ ἐκ Κορώνης, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ (963), ἡ, κατ' ἄλλους, ἐπὶ Ρωμανοῦ τοῦ Β' (959) ἐκ Μονεμβασίας ἐκεῖσε παρεγένετο. Εὐρὼν δὲ τὴν ἐσχατιὰν ἐκείνην ἀοίκητον, καὶ μᾶλλον κατάλληλον εἰς πνευματικὴν θεωρίαν, ἐν αὐτῇ ἐζήσεν ἑνδεκα ὅλα ἔτη, τὸν ἀσκητικὸν βίον διαγαγών, καὶ καρτερίᾳ καὶ θαύμασι διαλάμψας. Χρόνου δὲ τινος παρελθόντος, ἐξῆλθον πρὸς κυνηγεσίαν ἐν Κυθήροις ἄνδρες τινὲς τῶν προσκειμένων τῷ Δεσπότῃ τῆς Λακωνικῆς Σπάρτης· οἱ καὶ εὐρόντες πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ τότε διασωζομένου ναοῦ τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου τὸ ἱερὸν τοῦ Ὀσίου λείψικον, ἄταφον ἐπὶ γῆς καὶ ἐπιγραφὴν ἄνω τῆς κεφαλῆς ἔχον, εὐθύς ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια, καὶ τὰ ὑραθέντα τῷ Δεσπότῃ ἐνεφάνισαν. Οὗτος δὲ, εὐλαβεὶς κινούμενος τῇ πρὸς τὸν Ἅγιον, ἐδομήσατο ἐκεῖσε Ναὸν αὐτῷ, παμμεγέθη τε καὶ περικαλῆ, ὅπου πρότερον τὸ τῶν Μαρτύρων ἐπήρετο σεπτὸν τέμενος, καὶ Μονὴν ἐπὶ τούτοις ἀνήγειρεν. Ἐκτοτε οὖν πολλοὶ ἐκ Πελοποννήσου μετώκησαν εἰς τὴν νῆσον, ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν ἀρχόντων καταφυγόντες, ἡ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀπείρων τοῦ Ἁγίου θαυμάτων ὁρμὴν λαβόντες· ὧν μὲν εἰς οἶκον καταστήσας ἑαυτὸν οἶονεῖ μεγίστανα τῷ τόπῳ, καὶ δὴ καὶ τῶν κοινῶν διοικητὴν. Τούτου δὲ σκληρῶς καὶ βιαίως κατ' αὐτῶν φερομένου, τινὲς τῶν κατοίκων προσδραμόντες τῷ Δεσπότῃ τῆς Σπάρτης, ἐγνώρισαν αὐτῷ τὰ καθήκοντα, ὥς ὑπεξούσιον ἔχοντι ἐκ παλαιῶν προνομίων καὶ ταύ-

τὴν νῆσον· κακέϊθεν ἐπανακάμψαντες, λίθοις τὸν ἡγεμόνα
 ἐκτείναν. Διεδύχθη δ' αὐτὸν (ἴσως περὶ τὰ τέλη τῆς 16'.
 ἐκτονταετηρίδος) Γεώργιος ὁ Παχὺς ἐκ Μονεμβασίας, ὁ καὶ
 τὴν κηδεμονίαν παραδούς τινι τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας
 τῶν Εὐδαιμονοϊωαννῶν, (καὶ τούτων δὲ ἐκ Μονεμβασίας), ὅς-
 τε ἢ πρὸς χάριν, ἢ κατ' ἀξίαν, ἔλαβε δωρεάν παρὰ τοῦ Δε-
 σπότης τῆς Λακωνικῆς Σπάρτης τὴν νῆσον. Ταύτην δ' ἐκυ-
 βησεν, ὡς κληρονόμος, Νικόλαος ὁ Εὐδαιμονοϊωάννης, καθ' ὅν
 ἦσαν οἱ δυτικοὶ ἐλιηλάτησαν καὶ εἰς πολυμερίαν κατεκλη-
 μήσαν τὸ Ἀνατολικὸν Βασίλειον. Εἶχε δὲ οὗτος καὶ θυγα-
 τὴν ἣν συνοικίσας Βαρβολομαίῳ τῷ Βενερίῳ, (ἄλλοι δὲ λέ-
 γουσι, Μάρκῳ) εὐπατρίδῃ Ἐνετῷ τῶν ἐκ Κρήτης, ἔδωκεν αὐτῇ
 τὰ τῶν Κυθήρων ὑπάρχοντα τῷ 1238 (περὶ οὗ καὶ
 τὰ Δουκικὰ ἐγγραφα τότε Ἰακώβου τοῦ Τευπόλου, τὰ ἐν τοῖς
 χρονικοῖς τῶν Χανίων σωζόμενα) κέντεϋθεν ἡ νῆσος ἐκείνη
 ἐκτίστη κληρονομικῇ Μαρκιωνος αὐθεντία, (τὸ δὴ λεγόμενον
 Μαρκιωνάτον) καὶ ἦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τῆς Πελοπον-
 νήσου καὶ Ἀχαΐας καλουμένων πριγκίπων, ἕως οὗ, ἐπὶ τοῦ
 αὐτοκράτορος Μιχαήλ τοῦ Παλαιολόγου, ἀποδιωχθέντων τῶν
 κακωδόξων ἐκείνων καὶ κακομηχάνων τοῦ Βυζαντίου δυναστῶν
 τῷ 1261, ἀνεκτήσαντο οἱ Εὐδαιμονοϊωάννη τὴν ἐξουσίαν τῆς
 νήσου, καὶ ἐκράτησαν αὐτῆς ἄχρι τοῦ 1309. Κατὰ δὲ τὸ 1310
 οἱ διάδοχοι τοῦ μνημνευθέντος Βενερίου, διίσχυρισάμενοι τὰ
 αὐτῶν κληρονομικὰ δικαιώματα, κατεδιείλοντο ἀλλήλοις τὰ
 τῆς νήσου εἰς μερίδας τέσσαρας, καὶ τοὺς ταλαιπώρους κα-
 τοίκους ἀδίκους δουλείαις καὶ βιαιοπραγίαις πολλαῖς κατετά-
 ρασσαν. Ἐπὶ τοιούτων δὲ καὶ τοσούτων κυρίων σχετλιάσασα
 καὶ δεινοπαθήσασα μέχρι τοῦ 1502, τέλος ἡ νῆσος καθυπε-
 τάγη εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τῆς Βενετικῆς Ἀριστοκρα-
 τίας περὶ τὰ μῆσα τῆς 15' ἐκτονταετηρίδος, καὶ κατὰ διε-
 τὴν ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε ἀποστελλομένου Προνοητοῦ
 τε καὶ φρουράρχου. Τοσαῦτα, οὐ δὴ πᾶσι γνωστά, διὰ βιαιῶν
 εἰρήσθωσαν περὶ τῆς ἀθλίας ἐν τῷ μεσαίῳ καταστάσεως τῶν
 Κυθήρων.

ΚΥΘΗΡΩΝ ΣΙΔΗΡΟΠΗΓΑΙ

Πρὸς Ἀρχτον τῆς νήσου Κυθήρων καὶ ἐν τῷ δήμῳ Ποταμίων, ἀναβλύζουσιν αἱ πηγαὶ τῶν σιδηρούχων ἱαμα-
τικῶν ὑδάτων πέντε ἐν ὧν: Ἡ πηγὴ *Πειρουνίων*, ἡ
τῶν *Ὁχέλων*, ἡ τῶν *Μαγγάνων*, καὶ αἱ τῆς *παλαιᾶς*
Βουσκίνας. Ἐκ τῶν πηγῶν τούτων ἡ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ
χωρίου *Καραβᾶ* ἀναβλύζουσα πηγὴ τῶν *Μαγγάνων* θερ-
μοκρασίας 19⁰, 4. ε. διὰ τε τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς
θέσεως καὶ τὴν σχετικῶς μεγαλειτέραν ποσότητα τοῦ ἀνα-
βλύζοντος ὕδατος, εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη πηγὴ τῆς ἐπιτο-
πίου χρησιμοποίησεως τῶν σιδηρούχων ἱαματικῶν ὑδάτων
τῶν Κυθήρων. Κατὰ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν τοῦ καθηγη-
τοῦ *Δαμβέργη*, τὰ ὕδατα τῆς πηγῆς *Μαγγάνων* περιέχουσι
στερεὰ συστατικά 0 4607 γραμ. κατὰ λίτρον, ἐξ ὧν τὰ
κυριώτερα εἶναι χλωριούχον νάτριον, χλωριούχον κάλιον,
χλωριούχον μαγνήσιον, θεικὸν μαγνήσιον, θεικὸν ἀσβέ-
στιον, ἀνθρακικὸν ἀσβέστιον, ἀνθρακικὸν μαγνήσιον, ἀνθρα-
κικὸς σίδηρος καὶ ὀξείδιον ἀργιλίου.

Τὰ σιδηροῦχα τῶν Κυθήρων ὕδατα περιέχουσι τὸν σί-
δηρον ὡς ἀνθρακικόν, ἀλλ' οὗτος δὲν ὑπάρχει ἀρχικῶς ὡς
τοιούτος ἐν αὐτοῖς, παραχθεὶς ἐξ ἐπιδράσεως τῶν ἐν τοῖς
ὑδασι ἀνθρακικῶν ὑδάτων τῶν ἀλκαλικῶν γαιῶν, ἐπὶ τοῦ
ἀρχικῶς ἐν αὐτοῖς περιεχομένου θεικοῦ σιδήρου. Τὰ ἐξό-
χως ἱαματικά, τὰ ὄντως θαυματουργὰ ταῦτα ὕδατα, ἐν-
δείκνυνται κατὰ τῶν ἀναιμιῶν, χλωρώσεων, ἐξα-
σθενήσεων, χρονίων κατάρσεων τοῦ στομάχου, τῶν ἐν-
τέρων καὶ τῆς μήτρας, ὡς καὶ κατὰ τῶν ἐξ
ἐλείου μιάνσεως παθήσεων, τοῦ ἥπατος, τοῦ
σπληνὸς καὶ τῶν νεφρῶν».

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΝ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

Εἰς Κύθηρα γέινεται χρήσις πλείστων ὧν λέξεων ἰδιορ-
 ῆμων. ἴδιον λεξιλόγιον ἀποτελουσῶν. Τούτων δημοσιεύομεν
 ὅλίγας μὲ σύντομον ἐξήγησιν αὐτῶν.

*Αβαλλίζω, ἐξ οὗ *Αβαλλιτό. Ὁ προξενούμενος μέγας θόρυ-
 ος ὑπὸ τῶν παίδων κατὰ τὰς παιδιάς των.

*Αθος. (θ) = ἡ Στάχτη.

Βοτανίζω, = καθαρίζω τὸν ἀγρὸν ἀπὸ τὰ ἀγριόχορτα.

Βύσαλο, = τεμάχιον ὀστράκου.

Γιότσα = αἰφνιδιόν τι κακόν.

Γροθί = στυλεὸς κλάδου ἐλαίας διὰ φύτευμα.

*Εμπατή = ποιμνιόμανδρα.

Ζαβὸς = κλυτὸς ἢ ἡλίθιος.

*Ημεροστράτι = ὁδοιπορία μιᾶς ἡμέρας.

Θροφάρα = ἡ γουρούνα.

*Ισόπατο = τὸ ἐπίπεδον.

Κοῦφτι = ὁ ὑπέργηρος.

Λαντουρῶ = ραντίζω.

Λέστεκο = κατοικία τῶν βοῶν.

Μαργόνω = παγόνω ἐκ τοῦ ψύχους.

Μούχτι = πολὺ εὐθηνόν.

Νοδεύω = περιφέρομαι ποῦ διὰ τина σκοπόν.

Νοφάδες = αἱ κηλίδες τοῦ προσώπου.

Ξόδι = ἡ ἐκφορὰ τοῦ νεκροῦ.

Ξόμπλι = τὸ σχέδιον.

Οὔριο = χαλασμένο ὦν.

Παραδράμω = ἀμιλλῶμαι εἰς τὸ τρέξιμον.

Περατάρης = ὁ διαβάτης.

Ρανιάζω = Κλαίω ὑπερβολικῶς (ἐπὶ παίδων)

Σαρωμάτα = τὸ σάρωθρον.

Σοῦρος = ὁ φελλός.

Τιάζω = ὅζω ἀφορήτως.

Τσινῶ=λακτίζω.

Υπεργα=τὰ ἐργαλειὰ τοῦ ξυλουργοῦ.

Φυλίκουρα=τὰ παρ' ἄλλοις φρόκαλα.

Φλισκοῦνι=φυτόν, τὸ Βληγώνιον τῶν ἀρχαίων.

Χάμαρη=εἶδος κατάρας.

Χιμηρίδα=ἡ χιμαίρις τῶν ἀρχαίων.

Ψιμηδευτὸς=ὁ διὰ μηδαμινὰ προσβαλλόμενος.

Ὠμὸς=ὁ ὀκνηρὸς, ἀδραχὴς κτλ.

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΕΝ ΚΥΘΗΡΟΙΣ

Ὡς ἐκ τῆς ἡφαιστειογενοῦς καταστάσεως τῆς Νήσου, ἐπόκειται αὐτῇ εἰς σεισμούς, ὡς ἐκ τοῦ προσφάτου παρελθόντος πάντες γνωρίζομεν. Ἐν φοβερὸν τοιοῦτον συνταράξαντι τὴν Νήσον, ἀπεμνημόνευσεν ὁ λερομόναχος Γρηγ. Διογυθέτης, διὰ τοῦ ἐξῆς χρονικοῦ :

1798. Ἰουνίου 18. Ἡμέρα Παρασκευὴ εἰς τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, ἔγινε σεισμός μέγας καὶ φοβερός, ὅπου ἄλλην φορὰν δὲν ἔγινεν, ὥστε ὁποῦ ἐπέταξεν τὸν Σταυρὸ ἀπὸ τὸ καμπαναριὸν τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους εἰς Μυλοπόταμο καὶ τὸ νερὸ τοῦ Καμαριά ἀπὸ τὴν βρύσιν ἔγινεν θολὸν ὥς νὰ ἦτο μὲ πηλὸν ἀνακανωμένον, καὶ ἦτο θαῦμα νὰ τὸ θεωρῇ τινάς. Ὁμοίως εἰς τὸ χωρίον τοῦ ἁγίου Σώζοντος εἰς τὸ Καθαράκι ἐσχίσθη ἡ γῆ ὅπου ἦτο πέτρα. Ἀκόμα δὲ τὸ καμπαναριὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Ποιύρη ἀνοίξεν καὶ ἡ τρεῖς κολῶνες καὶ τὸ τοιχοκαστρον ἀνοίξεν εἰς τρεῖς τόπους· ἀκόμη εἰς τὰ Μητιάτα ἐχάλασε μερικὸς πύργος τοῦ Προφανιζῆ Σιάη, καὶ ἄλλα σπήτια εἰς ἄλλο μέρος τῆς νήσου. Εἰς τὸν Αὐλαίμονα, εἰς τὴν Μυρτιά λεγόμενον, ἔπεσεν ἓνα μέρος βράχου εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ εἰς τὴν χώραν εἰς τὸ Βούργον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σωτήρος ἀπὸ τὸ σφεντόνι τῆς ἐκκλησίας ἔπεσε τὸ μεσακὸ πορτὶ μὲ ἓνα κανδηλὶ τὸ ἐπίλοιπον ἔμεινεν εἰς τὸν τόπον του. Καὶ τὸ βῆμα τῆς ἁγίας Ἀννης ἀνοίξεν ἀπὸ τὴν μίαν μεριὰν εἰς τὴν ἄλλην. Ὁμοίως καὶ εἰς τῆς Κυρᾶς τὸ χωρίον 2 ἐκκλησίαις ἀνοίξανε, ὥς καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους. Ἀκούσαμεν διὲ καὶ εἰς τὴν Κρήτην εἰς τὸ Ἡράκλειον ἦτο μία χώρα ἡ ὁποία ἐβούλησε μὲ τὸν ἴδιον σεισμόν.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΚΥΘΗΡΙΟΙ

Κυριακὸς Βενιέρης. Ἦκμασε περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἤτοι τὸ 1540 πιθανῶς μέχρι τοῦ 1600. Ἰερωμόναχος λόγιος καὶ φιλόβιβλος γράψας 33 ὁμιλίαις χριστιανικάς, μίαν τραγωδίαν εἰς ἀπλήν φράσιν καὶ ἄλλα πνύ.

2. **Σπυρίδων Βλαντιῆς.** Ἐγεννήθη ἐν Ἐνετίᾳ τὸ 1765 ἐκ Φραγκίσκου καὶ Ἑλένης Στάθη. Ἐσπούδασε παρὰ διαφόροις σοφοῖς, φιλοσοφίαν καὶ ἄλλας ἐπιστήμας. Χρηστὸς καὶ πολυμαθὴς προσελήφθη σχολάρχης τοῦ Φλαγγιανοῦ ἐκπαιδευτηρίου μεγάλως διακριθεὶς. Παρέδιδε καὶ κατ' ἰδίαν μαθητέυσαν δὲ περ' αὐτῷ οἱ Κυθηριοὶ Σ. Καλούτσης, Ἰω. Βελοῦδος καὶ ἄλλοι. Διεκρίθη καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας ὑπηρεσίας καὶ συνέγραψε πάμπολλα θρησκευτικὰ τε καὶ μὴ, ἐν οἷς διακρίνεται τὸ τρίγλωσσον λεξικόν του. Ἀπεβίωσε τὸ 1830.

3. **Χριστόφορος Κοντολέων.** Ὑπότροφος ἐν ἀρχῇ τοῦ ὑπὸ τοῦ Λέοντος ιδρυθέντος γυμνασίου. Ὑπῆρξεν ἐξόχου παιδείας ἀνὴρ καὶ ἤκμασε κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα. Ἦτο προσωπικὸς φίλος τοῦ περιφήμου Καρδινάλιου Ροδόλφου. Συνέγραψε πολλὰ, δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν τῶν ἀναφερομένων συγγραμμάτων του σώζεται.

Περὶ τῶν λοιπῶν ἐπιφανῶν ἐν γράμμασι Κυθηρίων, ἄλλοτε.

ΚΥΘΗΡΑΙ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι σήμερον Κυθηραῖκαὶ ἐφημερίδες ἐξεδόθησαν αἱ ἀκόλουθοι :

- **Κύθηρα**, διευθυντῆς Α. Κατσούλης.
- **Φωνὴ Κυθήρων**, 1894—5. Διευθ. Δ. Σ. Ἀλβανάκης.
- **Κυθηραϊκὴ Ἠχώ**, 1898. Διευθ. Δ. Σ. Ἀλβανάκης.
- **Χωρικός**, διευθ. Ν. Δελακοβίας.
- **Κυθηραϊκὴ Ἀυγή**, 1898. Διευθ. Ν. Δελακοβίας.
- **Κυθηραϊκὴ**, 1902. Διευθ. Δ. Σ. Ἀλβανάκης.

ΓΝΩΜΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΠΕΡΙ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΑΙ ΚΥΘΗΡΙΩΝ

«Τὸ μέλι τῶν Κυθήρων εἶναι τὸ κάλλιστον τῶν ἐν Ἑλλάδι παραγομένων...»

Γεώργιος δ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων.

«Κυθήριοι ὦψω, καὶ τυρῷ χρῶνται καὶ σύκῳ, φέροι γὰρ ἡ νῆσος, πολλὰ καὶ μέλι καὶ οἶνον, φυλάργυροι δ' εἰσὶ καὶ φιλόπονοι».

Ἡρακλείδης δ Πόντιος

«... Αἱ φυσικαὶ καλλοῦναι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς νήσου ταύτης εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὸ τραχύ καὶ ἀποτομον τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῆς».

Whaler

«Τὰ Κύθηρα ἔχουσιν ὑπερόχου γραφικότητος καὶ καλλονῆς τοπεῖα, ὅμοια τῶν ὁποίων σπανίως κατὰ τὰς ἀνά τὸν Κόσμον περιηγήσεις μου συνήντησα...»

(1797) Castellan

Tutto il mondo fa un mondo

Eil Cerigo un altro mondo.

(Γνώμη Βενετῶν)

«Φιλοπονώτεροι Ἑλλήνων ἀπάντων Κυθήριοι».

(Ἀρχαῖος)

«Οἱ Κυθήριοι ἀποτελοῦσι τὸ προοδευτικώτερον στοιχεῖον τῆς Σμύρνης...»

(Ἀγορεύων ἐν τῇ Βουλῇ) Κ. Παπαμιχαλόπουλος

«Πολλὰ τοπεῖα τῶν Κυθήρων, ὑπερέχουν κατὰ τὴν καλλονὴν τῶν Ἑλβετικῶν...»

Ἐμ. Λυκούδης

«Τὰ ἱμακτικὰ ὕδατα τῶν Κυθήρων ἔχουσι σπανίας θεραπευτικὰς ιδιότητας».

«Ὁ οἶνος τῆς νήσου ταύτης, θὰ ἦτο τὸ κάλλιστον τονωτικὸν δι' ἀσθενεῖς καὶ ἀναρρωνύοντας, ἂν μὴ ἐγένετο ὑπερβολικὴ χρῆσις γύψου».

Κ. Χρηστομάνος

«Τὸ ἔλαιον τῶν Κυθήρων ὑπερέχει τῶν καλλιτέρων Ἑλληνικῶν ἐλαίων».
Α. Μηλιαράκης

«Ἡ εἰκὼν τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ εὐρισκομένων».
Α. Μωραϊτίδης

«Ὁ ναὸς τῆς Μυρτιδιωτίσσης εἶναι ὁ μέγιστος τῶν ἐν ταῖς νήσοις καὶ Πελοποννήσῳ εὐρισκομένων».
Φρ. Πρίντεζης

«Τὸ ἐν Κυθήροις ἱερὸν τῆς Οὐρανίας ἀγιώτατον καὶ ἱερὸν ἑπὶ ὅσα Ἀφροδίτης παρ' Ἑλλήσιν ἐστὶν ἀρχαιοτάτον».
Παυσανίας

«Ὁφθαλμὸς τῶν Ἑλληνικῶν θαλασσῶν τὰ Κύθηρα».
Σινὰν-Πασᾶς

«Ἀπειλὴ Σπάρτης ἡ νῆσος τοῦ Κυθήρου. Εἴθε νὰ κατεβυθίζετο».
Στρατηγὸς τῆς Σπάρτης

«Τὸ Βούτυρον τῶν Ἀντικυθήρων εἶναι ἀνώτερον πάντων τῶν ἀπανταχοῦ παραγομένων».

«Ὁ Κυθήριοι ἀποτελοῦσι περὶ ἀδείγμα φιλοπονίας καὶ φιλονομίας».
Ἀλ. Κουμουνδούρος

ΒΙΤΣΑΜΑΝΕΙΟΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ

Ὁ Κυθήριος ἱερεὺς Ἀμβρόσιος Βιτσαμάνος, ἐφημέριος τοῦ ἐν Ἑνετίᾳ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀποθανὼν τὸ 1813 ἐκληροδότησε 2,000 δουκάτα, ὅπως ἐν Κυθήροις διατηρεῖται Σχολεῖον Ἑλληνικόν, ξένων γλωσσῶν καὶ στοιχειωδῶν ἐπιστημῶν. Τὸ σχολεῖον συνέστη τὸ 1821 καὶ μετὰ τὴν ἑνωσιν τῆς Ἑπτανήσου προσέλαβε κλάσεις Γυμνασίου καταργηθέντος τοῦ Λυκείου τῆς Ἰονίου Πολιτείας. Μετὰ ταῦτα περιωρίσθη εἰς Σχολεῖον Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς, ἐσχάτως δέ, λίαν πρακτικῶς καὶ ὠφελίμως, μετετράπη εἰς Πρακτικὴν Ἐμπορικὴν Σχολήν, ἧς οἰκαρποὶ ἔσονται, πεπεῖσμεθα, ἄριστοι.

ΔΙΣΤΙΧΑ ΚΥΘΗΡΑΪΚΑ

Ἀγγέλοι σ' ἐβαφτίσανε κ' ἡ Παναγὴ γονά σου.
γιὰ τοῦτο σοῦ τὸ βγάλανε Μαρία τ' ὄνομά σου.

Γραφὴ σοῦ στέγνω, μάτια μου, μὲ γράμματα γραμμένη
μὲ λύπη κι' ἀναστεναγμὸ τὴν ἔχω καμωμένη.

Δὲ θέλω πλεῖά μου ν' ἀγαπῶ, οὐδὲ νὰ μ' ἀγαποῦνε,
μόνο νὰ εἶμαι λεύτερη, νὰ μὲ παρακαλοῦνε.

Ἐοὺ 'σαι τοῦθ' αὐτοῦ κλειδί τῆς παραδείσου βοῦλα,
νὰ σὲ χαρῇ, μαννοῦλά σου, ποῦ σ' ἔχει μοιαχοῦλα.

Θέ 'μου μεγαλοδύναμε, μεγάλο τὸνομά σου,
φύλλο δὲ πέφτει 'πὸ δένδρ' ἡ χωρὶς τὸ θέλημά σου.

Μυσεύω κι' ὅλα τὰ πουλιὰ κλαῖνε τὸ μυσεμό μου,
κλαῖνε καὶ οὐ. πουλάκι μου, τὸν ἀποχωρισμό μου

Ὁ παντρεμένος ἔχ' ὀργή κι' ὅπου σταθῇ 'μποδίζει
κι' ὁ λεύτερος βασιλικὸς κι' ὅπου 'βρεθῇ μυρίζει

Πράσινο λοσμαράκι μου γαλάζιος εἶν' ἀνθός σου,
ὅλοι μεθύουνε μὲ κρασί καὶ γὰρ μὲ τὸν καῦμό σου.

Στοῦ θανάτου τὲς πληγὲς βότανα δὲ χωροῦνε
κι' οὔτε γιαιτροὶ γιαιτρεύουνε κι' οὔτε ἄγιοι βοηθοῦνε.

Στὸ περιβόλι μοναχὸς πῶς ζῆς, καῦμένε κρῖνε ;
οὐκ εἶναι τὸ καῦμόν τοῦ χωρισμοῦ ἄλλος καῦμός δὲν εἶναι.

Τοῦ Καψαλίου ὁ ἀνήφορος εἶναι βαρὺ σηρογάνι
ὅπ' ἀγαπᾷ μελαχροινὴ τὸ νοῦ του τόνε χάνει.

Ὡς πότε θά τὸ λὲς τὸ ν ο ι καὶ τ' ὅ χ ι νῆναι πάντα
καὶ ὥς πότε τῆς καρδοῦλάς μου θά τῆς τὸ λὲς τὸ γ ι ά ν τ α ;

(Ἐκ τῆς συλλογῆς Σπ. Εμ. Στάθη Φ. Φ.)

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΧΟΡΟΥ

Καλὰ χορεύει δ μπροστινὸς μ' ἄχει καὶ νὰ ψεγάδι
ποῦ πᾶν τὰ πόδια του σιτραβὰ ὡσὰν τὸ τηλιγάδι.

Ἐμπῆκε πάλι 'στὸ χορὸ ὃ ρούκουνας 'πὸ πῆτα,
ποῦ δὲν τὴν ξέρει νὰ τὴν πῇ τὴν ἄλφα καὶ τὴν βῆτα.

Ἐσὺ κακὰ χερόβολα καὶ 'γὼ κακὰ δεμάτια
νὰ 'δοῦμε ἀπὸ τοὺς δύο μας ποτανοῦ θά 'βγοῦν τὰ μάτια.

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΓΙΝΟΥ

Περὶ τοῦ ἐν τῷ ὄρμῳ τοῦ Αὐλέμονος ναυαγίου τοῦ «**Μέντορος**», ὅπερ ἔφερε τὰς συλληθῆσας ἐκ τοῦ Παρθενῶνος ἀρχαιοτήτας ὑπὸ τοῦ ἐναγοῦς λόρδου Ἑλγιν, διεσώθη ἐν Κυθήροις τὸ ἀκόλουθον «**χρονικόν**», γραφὲν ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Γρηγ. Λογοθέτη.

1802 Σεπτεμβρίου 5. Ἐνα καράβι Ἰγγλέζικο ἐρχόμενον ἀπὸ τὰς Ἀθήνας διὰ ν' ἀράξῃ εἰς τὸν Αὐλαίμονα, ἦτο φορτωμένο με ἀξιόλογα μαρμάρινα ἀγάλματα διάφορα, βαλμένα σὲ κασί-
λαις, καὶ ἐπειδὴ ἐκοιμῶντο οἱ ἄνθρωποι, ἐκτύπησε εἰς μίαν
ἔβραν καὶ ἔσπασε τὸ πλοῖο, τὰ δὲ μάρμαρα με τῆς κασσέλαις
ἐπῆγαν ὅλα εἰς τὸ βάθος, μόνον οἱ ἄνθρωποι γυμνοὶ ἐσώθησαν.
Ὁ κύριος τῶν μαρμάρων ἦτο ὁ σερκετάριος τοῦ Μπαύλου τῆς
Κωνσταντινουπόλεως τὸν ὁποῖον ἐδέχθη καὶ ἐπεριποιήθη ὁ κ.
Ἐμ. Καλούτσης. Διὰ κάθε κασσέλα ποῦ τοῦ ἔβγαναν οἱ βου-
τηκτάδες ἔδιδε 500 γρόσια. Ἐπειτα ἦλθεν ἐδῶ ὁ ἴδιος Μπαί-
λος καὶ ἔκαμε πολλὰς εὐχαριστήσεις τοῦ Καλούτση καὶ τοῦ
ἔδωκε καὶ χαρίσματα πολλὰ καὶ ἀξιόλογα».

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΚΑΙ Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΑΤΗΛΙΑΝΟΣ

Ὁ Ἐπίσκοπος Κυθήρων Διονύσιος ὁ Κατηλιανός, ὑπῆρχε σύγχρονος καὶ προσωπικὸς φίλος τοῦ Ἀγίου Διονυσίου Ζακύνθου. Πρὸς τοῦτον ἐγγράφει ἐπιστολὴν παραπονούμενος διὰ τὴν ἐπέμβασιν τῶν Κεφαλίων ἐπὶ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς ἐπισκόπου Κυθήρων, περὶ ἧς ἐν οὐκείῳ τόπῳ γράφομεν. Ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη δυστυχῶς ἀπωλέσθη· σώζεται δμως ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἅγιον ἀνέκδοτος, ἡ ἀκόλουθος :

Τῷ

ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤῷ ΕΠΙΣΚΟΠῳ ΑΙΓΙΝΗΣ

ΚΥΡΙΩΙ

ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ ΤΩΙ ΣΙΓΟΥΡΩΙ

ΤΗΝ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΝ ΑΠΟΝΕΜΕΙ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

Ο ΚΑΤΗΛΙΑΝΟΣ

«Διαχειμίνου μου Ἐνστάζε χρόνου συχνοῦ, γράμμα τοῦδε-
ποτε τῇ θυμαστῇ σου καὶ ἱερᾷ κεφαλῇ πέπομφα, εἰ καὶ τῆς
ἡμέρας πολλάκις τοῦ φιλεῖν σε καὶ ἐπαινεῖν οὐκ ἐπαύσαμεν.
Τοῖνον τὸν βουλούμενον σοὶ τῷ μεγίστῳ, καὶ δι' εὐφρήμου εἰς
πᾶσαν τὴν φιλίαν ἀγομίνω, (ὡς τὴν σὴν ἔγνωμεν τυγχάνουσαν
σεμνοπρίπειν) διὰ μὲν αὐτοῖς ἀρμόζοντας ἐπαίνους καὶ ἐγκώ-
μια ἐρευνίσκειν. Ἐγὼ δ' ὅσα τῆς σῆς καλοκάγαθίας ἄξια μέ-
χρι τοῦ δεῦρο μὴ εἰδώς, σιγῇ πάντα ἂν διατελῶν ἡμην χρόνον.
Τίως γε μὴν διανενσηκῶς σὲ τοιοῦτον εἶναι μεγαλόψυχόν τε
ὁμοῦ καὶ φιλόανθρωπον οὐ μόνον ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντας,
πᾶσαν δειλίαν καὶ ἀμαθίαν ἀπορίψας, τοῦ λοιποῦ γράφειν σοὶ
ὁσημέραι οὐκ ἂν ποτε παύσομαι. Ἀνήγγειλαν δέ τινες ἡμῖν τὰ
τοῦ Ναζιανζιανοῦ σὺν σχολίοις παρὸν ἡμῖν ἔστι· καὶ εἰ μὲν
οὕτως ἔχει, δηλώσαι ἡμῖν ἀξιούμεν τὴν θεοφιλίαν σου· ἀντι-
γράψαι γὰρ ἐπιμεμένως ἔχομεν. Τοῦτο δὲ εἵπερ, κατανεύσειας,
ἡμεῖς ἐς τοῦπίσω δοῦλοι καὶ ὑπήκοοι, ἕως ἐμπνοῦμεν ἐσόμεθα.

Ἐνστήθην ρφζϛ = 1592.

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

Ἀλησμόνητος τῷ ὄντι θὰ παραμείνῃ μεταξὺ τῶν Κυθηρίων ἡ γλυκεῖα μορφή τοῦ Ἀλεξάνδρου Στρατηγού. Ἀλησμόνητος διὰ τὰς πολλὰς ἀρετὰς αἰνέες περιεκόσμου αὐτόν, ἀρετὰς πολλὰς καὶ μεγάλας αἵτινες εἶχον καταστήσει αὐτὸν ἀγαπητότατον εἰς πάντας τοὺς γνωρίσαντας αὐτόν, καὶ ὧν ὑπαρκοῦσαν ἡ ἄπλετος τῆς ψυχῆς ἀγαθότης καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ χαρακτῆρος του.

Ἐκ τῆς πατριαρχικῆς οἰκογενείας τῶν Στρατηγῶν προελθὼν ὁ Αλέξανδρος, καὶ τῆς πατρῴας ἀρετῆς κληρονόμος γενόμενος, δὲν ἠκολούθησεν ὡς οἱ πλεῖστοι βλαστοὶ τῆς οἰκογενείας ταύτης τὸν κερδῶνον ἔορμην, ἀλλ' εἰς τὴν τῆς Θέμιδος θεραπείαν ἐτιόπη, νομικὸς γενόμενος. Ἐξήσκει ὅμως τὴν δικηγορικὴν μετὰ σπανίας εὐθύτητος μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τινὰς μεθόδους συνήθεις.

Δι' αὐτόν τὸ **Πέπαιον** ἦτο λερόν, ὑπερήκοον δὲ τοῦτοιοῦ μό-

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

νον ἀφιλοκερδῶς ἀλλὰ καὶ μὲ θυσιὰν ἐξ ἰδίων του. Καὶ δὲν ἦτο αὕτη μόνη ἡ ἐκδηλώσις τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων του ἀλλὰ ποικίλῃ ὑπῆρχεν αὕτη, εἰς ἀγαθοεργίας ἔργα ἰδίως ἐξωτερικευομένη, καθ' ὑπαγόρευσιν τῆς μεγαλοκαρδίας του.

Ἐν τῶν ἔργων τούτων ὑπῆρξεν καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ διδασίαις πλειστον δυστυχῶν πλασμάτων, τῆς Πατρίδος στρατιωτῶν καὶ

πολεμοσιῶν, κατὰ τὴν ἀπαισίαν ἐποχὴν τῶν ἐθνικῶν ἀτυχημάτων: Ἦτο ἡ φοβερὰ νύξ τῆς ἐκ τῶν Συνόρων ὑποχωρήσεως τῶν ἐλλ. στρατευμάτων, καὶ ἐνῶ ταῦτα ἔσπευδον ἐν πανικῷ καὶ φρίκῃ πρὸς τὴν Λίριον, ὁ Ἀλέξανδρος Στρατηγός, ὑπηρετῶν ὡς δεκανεὺς νοσοκόμος εἰς τὸ χειρουργεῖον Λογοθέτη, ἐπληροφορεῖτο ὅτι εἰς τὸν Τύρναβον εἶχον ἐγκαταλειφθῆ τραυματίαι στρατιῶται. Οὐδόλως ἐδίστασε τότε, ἀλλὰ λαβὼν ἐντολὴν τοῦ διοικητοῦ τοῦ χειρουργείου λατροῦ κ. Λογοθέτη, ἔσπευσε πρὸς διάσωσιν αὐτῶν μετὰ θρακὸς στρατιωτῶν. Καὶ ἐνῶ ὁ Τύρναβος ἑκαίετο, ἐνῶ φρίκη ἀπαισία ἐξηπλοῦτο πανταχοῦ, οὗτος τὰ πάντα ἀψηφῶν, ἔσπευσε πρὸς τὴν ἔρημον πόλιν καὶ παραλαβὼν τοὺς τραυματίας, ἔλαβε βραδέως τὴν πρὸς τὴν Λίριον ὁδόν. Καὶ ἡγουμένου τοῦ ψυχραΐμου ἐκείνου ἐκείνου ἀνδρὸς τοῦ λατροῦ Λογοθέτη, τὸ χειρουργεῖον ἐφθάνεν ἔσχατον πάντων εἰς Φάρσαλα. Τὸ Ἀρχηγεῖον ἀνέφερε τότε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν: «Ὁ δεκανεὺς νοσοκόμος Ἀλ. Στρατηγός, **διέπραξεν ἔργον...**» κτλ.

Ἔργον ἐχαράκτηρισε τὴν προᾶξιν ἐκείνην ἡ ὑπηρεσία. **Ἔργον** καὶ οὐχὶ καθήκον, διότι ἡ προᾶξις ἀπειτέλει ὄντως ἔργον ὑπὲρ τὸ καθήκον. Ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη ὑπηρεσία εἰμίησε τὸν Ἀλέξανδρον, ἀλλ' οὗτος ἐμειδία τὸ ἀληθινόν ἐργον τοῦ μειδιάμα, δῆλα περὶ αὐτῆς ἐγένετο λόγος. Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν, ἣν ἐπροτιμήσαμεν ἐπίτιδες, παριστᾷ αὐτὸν μὲ τὴν στολὴν τοῦ νοσοκόμου, ἣν διὰ τῆς ἀνωτέρας ὑπηρεσίας του εἰμίησεν....

..

Τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Στρατηγοῦ ἐκόπη κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του. Ἀλλ' ἡ μνήμη αὐτοῦ ἔσται ἀγήρως καὶ ἐπὶ μακρὸν θὰ θρηνεῖται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διὰ τὰς μεγάλας καὶ σπανίας ἀρετὰς δι' ὧν περιεκοσμεῖτο.

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΠΑΝΟΡΟΦΟΡΙΑΙ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ

Μοναχός τις τὸ ἐπώνυμον **Χειλᾶς**, ἔγραψε περὶ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου **χρονικόν**, πολλὰς περιέχον πληροφορίας περὶ αὐτῆς. Τὸ χρονικόν, τοῦτο ἑλλειπὲς κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος, δημοσιεύομεν ὧδε ἐν στενῇ περιλήψει :

.....
ἐκρυβὼν εἰς τὰ σπ[ήλαια τὰ μεγάλα] (οἱ κάτοικοι) καὶ εἰς τὰς τρύπας τῆς γῆς, καὶ κατεφυγαδεύοντο οἱ ταλαιπώροι [κα]· ἰδόντο βοηθείας καὶ οὐχ εὕρισκον· καὶ ἐγένετο τότε ἐρημία πολλή. Τότε ἠπόρησε καὶ τὸ Μοναστήριον τοῦτο. Ἄλλ' ὡς ἰδόντο βοηθείας οἱ ταλαί[πωροι,] εὗρον ἐν τῇ ἀπορίᾳ καὶ τέχνῃ. Λέγουσι νᾶ κτίσουν κάστρον αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι καὶ πτωχοί. [Τότε ἔκτισαν] τὸ κάστρον τοῦ [Καφαλίου].

Μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ ἤγειρεν ἐκ λαοῦ ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλῦος· καὶ ἐξανέτειλεν ἡ ὑπέρλαμπρος Λύθεντία ἡμῶν, ἡ Θεοφρούρητος, τὸ Κουμούνιον. λέγω, τῆς Βενετίας καὶ ἐκράτησε τῆς χειρὸς ἡμῶν τῆς δεξιᾶς, καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν στερεὰν τοὺς πόδας ἡμῶν. Ἀπὸ τότε γὰρ μέχρι τῆς δεῦρο καὶ ἕτερα κάστρα ἐποίησαν οἱ πρὸ ἡμῶν. Ὁμοίως καὶ ἡμεῖς, καὶ οἴκους κτίζομεν καὶ ναοὺς ἁγίους ποιοῦμεν, καὶ παλαιούς ἀνανεοῦμεν· ἐξ ὧν παλαιῶ, νῶν ὑπάρχει καὶ εὕρισκεται καὶ οὗτος ὁ τοῦ μεγάλου Θεοδώρου Ναὸς ἐπικεινα τῶν ἑξακοσίων χρόνων. [Ἄλλὰ καὶ οἱ πρὸ] ἡμῶν [τότε] οἰκήσαντες, εἰ μὴ] ἐπρομηθεύσαντο ἀνάκτησιν καὶ σύστασιν αὐτοῦ, ἤθελεν ἴστε ἀπὸ πολλοῦ χαλασμένη. Ἄλλ' ὡς εἶπομεν, ἐπρομηθεύσαντο τούτου τοῦ ναοῦ οἱ πρὸ ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ὁμοίως ποιοῦμεν πάντες οἱ τούτου τιῦ νησίου ἄνθρωποι. Ἄν μόνον ἀκούσωμεν περὶ τοῦ Ἁγίου μας τούτου πρὸς σύστασιν καὶ διακονίαν, ὅλοι καὶ πάντες ὁλοψύχως μετὰ προθυμίας ἀγωνιζόμεθα, καὶ ὡς εὐεργεσίαν ἡγοῦμεθα τούτου τοῦ ναοῦ τὴν ἀνάκτησιν καὶ τὴν σύστασιν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάκλησιν

ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ἐν ᾗ ἡ Ἀφεντία μας ἡ ἐκλαμπροτάτη ἐκράτησε τοῦ νησίου τούτου, καὶ ἐπῆραν ἄνεσιν οἱ ὀλίγοι ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, καὶ ἤρξαντο κατὰ μικρὸν αἰσθάνεσθαι ἀνέσεως ἠπλώσαν πάντες καὶ ἐκράτησαν καὶ ἐπίασαν τὸν τόπον τοῦτον, ὡς προείπομεν· καὶ πάλιν καὶ κάστρα καὶ ναοὺς ἐποίουν· ἡ δὲ Ἐπισκοπὴ αὕτη ἔμεινεν ἀργή, καὶ [τὸ] Μοναστήριον ἄπορον καὶ ἀνενέργητον. Οἱ γὰρ ἄνθρωποι τοῦ τόπου [τούτου] ἦσαν ὀλιγοστοί, καὶ οἱ ἱερεῖς ὀλιγώτεροι· καὶ ἐξ ἐκείνων τῶν ὀλίγων ἱερέων τότε ἐξελέξαντο, ὡς γηραιότερον καὶ χηρευόμενον, οἱ ἄνθρωποι τοῦ τότε καιροῦ αὐτὸν τὸν Πρωτοπαπᾶν, ὃς καὶ Νοταρᾶς ὠνομάζετο· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ταύτην τὴν ἐκκλησίαν πάντες, διὰ τὴν ψάλλη ὡς ἱερεὺς. Ἐκράτησε δὲ αὐτὴν χρόνους εἴκοσι. Οὗτος δὲ ὁ Πρωτοπαπᾶς ἔσχεν υἱὸν ἓνα, καὶ θυγατέρα δύο, ἣ καὶ τρεῖς. Ἐκεῖ γὰρ, ὄντος αὐτοῦ ἐν τῷ Μοναστηρίῳ, ἀνεθρέψατο ταῦτα, τὸν υἱὸν καὶ τὰς θυγατέρας, καὶ ἐπὶ ἀνθρώρευν αὐτά, καὶ πάντα τὰ τέκνα αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ οἱ γαμβροὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ συνηθροίζοντο. Ὁ γέρον δὲ, ἐμίριζεν αὐτὰ τοῦ καθ' ἑνός, καὶ ἔδιδε μοῖραν ἐνός ἐκάστου ἀπ' αὐτῶν, καθὼς τὸν ἐφάνετο. Αὐτοὶ δὲ ὡς ἐκράτησαν ταῦτα ὡς ἴδια, καὶ προΐκαν. Εἴτα ἀπέθχεν ἐκεῖνος ὁ γέρον, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτούς ἐκεῖ εἰς τὸν ναόν. Ἀπέμειναν δὲ τοῦ γέροντος ἐκείνου τοῦ Πρωτοπαπᾶ ἐγγόνια καὶ δισέγγονα· καὶ διὰ τὴν θάφειν ἐκεῖ οἱ παπᾶδες τῶν σεμνύνονται οὗτοι· καὶ διαφημίζουν καὶ τοὺς πάππους ἑαυτῶν ὡς κτήτορας, καὶ λέγουσι, τὰ χωράφια, οὐ τοῦ Μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἀλλὰ τοῦ πάππου μας τοῦ Πρωτοπαπᾶ τοῦ καὶ κτητόρου. Ἐγίνοντο καὶ κτήτορες καὶ κληρονόμοι οὗτοι ἀφ' ἑαυτοῖ. Ἐν δὲ τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ Πρωτοπαπᾶ ἐκινδύνευσε νὰ χαλάσῃ τὸ Μοναστήριον τοῦτο. Ἐξέπεςεν ἡ τραύλα τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ φαίνεται μέχρι τῆς σήμερον τὸ σχίσμα· καὶ ἐλαλήθη ὁ λόγος τότε εἰς ὅλον τὸ νησί, ὅτι χαλὰ ὁ ναὸς τοῦ μεγάλου Θεοδώρου. Καὶ εὐθὺς ἐσυνάχθησαν πάντες, καὶ ἐμάζωξαν τὴν ἐξοδὸν πᾶσαν ἐξ ὅλους κοινῶς καὶ καθολικῶς. Καὶ ἐποίησαν σακ[ελλάριον]· ἔπειτα [ἔσσειλαν] αὐτὸν εἰς τὴν Μονεμβασίαν, καὶ ἔφερον μαστόρους.

Καὶ ἐποίησαν οἱ μαστόροι τότε καμάρας εἰς τὸν ναόν ἀπὸ κάτωθεν ἕως ἄνω, καὶ διὰ μέσου σφενδόνια, καὶ περιέζωσαν τὸν ναόν, καὶ ἐκρατήθη ἀπὸ τότε, καὶ στέκεται μέχρι τοῦ νῦν.

Μετὰ δὲ τὸ ἀποθανεῖν ἐκείνους, ἤθελσαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ καὶ νὰ κατοικήσουν. Καὶ μὴ ἔχοντες γῆν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἰδίαν τοῦ Μοναστηρίου δι' ἄνεσιν, ὑπέστρεφον καὶ ἀνεχώρουν πάντες ἐκεῖθεν, καὶ ἔμεινεν ὁ ναὸς τότε χρόνους πολλοὺς ἔρημος, ἐπάνω τῶν εἰκοσι.

Μετὰ δὲ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἠγέρθησαν δύο ἀδελφοὶ ἐκ τούτου τοῦ τόπου, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα Βαρλαάμ καὶ Θεοδώλῳ, οὗ καὶ τὸ ἐπὶ κλην Χειλάδες καὶ ὑπάγουν ἐκεῖ, καὶ κτίζουσιν κελλία, καὶ κατοικοῦν ἐκεῖ χρόνους δώδεκα· ἐκεῖνοι γὰρ εὐρέθησαν ἰσχυροί. Καὶ ἄρχονται ἔξωθεν καὶ γύρωθεν τοῦ ναοῦ, καὶ ξεχωνεύουν κύκλον, καὶ κτίζουν τεῖχον, καὶ περιφρίζουν τὸ ναόν.

Ἔτι δὲ ὄντων ἐκείνων τῶν αὐταδέλφων ἐκεῖσε, φθάνει καὶ τις ἄλλος ἄνθρωπος ἀπὸ Κρήτης, φέρων γραφὴν ἀπὸ μισέρ Φραγγίαν Βενέριον τὸν πρῶτον, περιέχουσαν δύναμιν ὅτι εἶναι ὁλοκύριος εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ὡς ὅτι ἔβριχε καὶ πᾶντος εἰς αὐτόν, νὰ δίδῃ κατὰ χρόνον κερὶν τοῦ Αὐθιόντη, τοῦ Ἀρχοντος ἐκείνου, λίτρος δεκαεῖς· καὶ ὑπεσχέθη νὰ κτίσῃ πύργον εἰς τὸν ναόν, καὶ κελλία ἐκεῖσε, καὶ νὰ συνάξῃ μοναχοὺς καὶ ἱερομονάχους, νὰ ἀναστήσῃ τὸ Μοναστήριον.

Οἱ γὰρ μοναχοὶ ἐκεῖνοι ἰδόντες αὐτὸν ἐξαίφνης τοῦτον ἐλθόντα ἐξεπλάγησαν. | Ἰδόντες οὖν καὶ τὴν γραφὴν τοῦ ἄρχοντος, οὐκ εἶχον λόγον εἰπεῖν· ἐθλίβησαν δὲ μόνον ὡς ὅτι εἰδούλωσε τὸ ἀδούλωτον.

Ἦμην γὰρ καὶ ἐγὼ τότε μικρός, καὶ ἐμάνθανον γράμματα, διότι ὁ εἰς ἦτον πατέρας μου, καὶ ὁ ἕτερος θεῖός μου· καὶ πολλάκις ἔλεγόν μοι: Τίς οἶδε νοῦν Κυρίου; ἴσως νὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ γένῃς καὶ σὺ λειτουργὸς τοῦ Ἀγίου.

Καὶ μετ' ὀλίγον πρὶν νὰ φθάσῃ ὁ Μάρτιος ἀπέθανε καὶ ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἀδελφοὺς ὁ εἰς, ἀπέμεινε δὲ, ὁ δίκαιος οὗτος ὁ θεῖός μου καὶ πνευματικὸς ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἐγκρατὴς τοῦ Μοναστηρίου μέχρις οὗ ἦλθεν ὁ μισέρ Μπλάζιος Βενέριος διδάσκαλος ἐκείνου τοῦ μισέρ Φραγγία τοῦ πρῶτου. Ἐλθόντος δὲ τοῦ μισέρ Μπλάζιο τότε εἰς τὸ νησί, ἤκουσε περὶ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου καὶ ἐπῆγεν ἐκεῖ εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἀγίου. Εὔρε δὲ καὶ τὸν δίκαιον τοῦτον ἐκεῖ. Ἐγνωρίσθησαν γέροντες ὄντες, ἠγαπήθησαν καὶ οἱ δύο σφόδρα.

Μετὰ ταῦτα ἦλθον καὶ ὁ κύρ Μωϋσῆς καὶ ὁ κύρ Φραγγίας

ὁ νέος, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡγαπουῦσαν καὶ αὐτοὶ τὸν γέροντα ὁμοίως. Ἄλλ' ὅμως οὐδὲν ἐμνήσθη τοῦ Μοναστηρίου εἰς ὄφελον νὰ ζητήσῃ τίποτε ποτὲ ἢ ἀπὸ τὸν πρῶν ἄρχοντα, ἢ ἀπὸ τοὺς νέους. Ἄλλ' οὔτε κἂν αὐτὸ τὸ πάχθος ἐζήτησε νὰ κόψουν καὶ νὰ ξεδουλωθῇ τὸ Μοναστήριον. Εἰ μήπου ὁ ἅγιος Θεόδωρος οὗτος ἐν νυκτερινῇ φαντασίᾳ ὤφθη τῷ ἄρχοντι [κυρῷ] Βλασίῳ ἐν τῇ Βενετίᾳ, φοβερῶς ἐπισκέπτουσα, καὶ φόβον [ἐμπνέουσα] αὐτῷ περὶ τούτου. Καὶ αὐτὸς τότε εὐθὺς ὥρισεν ἀφ' αὐτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, πάχθος ἐκ τούτου μὴ φέρεσθαι τὸ παράπαν, μηδὲ ὀνομάζεσθαι

Μετὰ δὲ παρίλευσιν χρόνων ἱκανῶν ἡγέρθη πάλιν ἄλλος τις νέος οἰκονόμος τούτου, οὐχὶ κατὰ μοναχοὺς, ἀλλὰ παπᾶς κοσμικός. Ἐκάλεσε καὶ αὐτὸς τοὺς οἰκείους του, καὶ ἤφερεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἐποίησε τοῦτο τὸ Μοναστήριον καταγώγιον οἰκεῖον ὀνόματι καὶ αὐτὸς Παπᾶς Βασίλειος Νοταρᾶς. Καὶ διεφθμίσθη ὡς κτήτορα [τοῦ Μοναστηρίου εἰς τοῦτον τὸν τόπον]. Καὶ ἐστάθη ἡ ἀρχοντία αὐτοῦ ἐκεῖ [εἰς] τὸ Μοναστήριον πέντε ἢ ἕξ χρόνους καὶ ἀπὸ ἐδικοῦ του οὐδὲν εἶχε τί πράξει, ὅτι ἦτον πάνυ στενός, ἀλλὰ καὶ πτωχὸς ὑπερήφανος. Τοῖνυν ἀπέθανε καὶ αὐτός· καὶ ὁ Ναὸς [καὶ τὸ] Μοναστήριον ἔμεινεν ἄπορον· καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ καὶ γαμβροὶ αὐτοῦ εὐρίσκονται μέχρι τῆς σήμερον ἐκεῖ· καὶ λογιζοῦνται καὶ αὐτοὶ ὡς πλαστοὶ κτήτορες.

Ἄλλ' ἐπεὶ ἐμελέτησα ἐγὼ νὰ ὑπάγω ἐκεῖ, καὶ ἀνέφερα τοῦτο [καὶ] πρὸς τὴν Ἀφεντίαν, καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τοὺς Τοπάρχους, [καὶ πρὸς] τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου, καὶ ἐφάνη καλὸν εἰς πάντας. Ἐπῆγα· καὶ ὡς ἐπῆγα ἐκεῖ, ἦρα τὰς γυναῖκας. Εἶπα πρὸς αὐτάς· Γυναῖκες, τοῦτο τὸ Μοναστήριον ἀνδρῶν [εἶνε, καὶ οὐ πρέπει] γυναῖκας νὰ εὐρίσκωνται ἐδῶ· ἐπειδὴ [μελετῶ καὶ ἐγὼ καὶ] ἄλλοι Μοναχοὶ νὰ ἔλθωμεν ἐδῶ. Αὗται δὲ λέγουν ἀπὸ [μιας φωνῆς]· Οὐδὲν κάμνωμεν διὰ σί· ἀλλὰ χωρεῖ καὶ σὰς καὶ ἐμᾶς. [Ἐπείρασί με ἀπὸ κακοῦ], ὡς γονικάρχισσες καὶ κτητορίσσες ψεύδουσαι καὶ οἶα γυναῖκα.

Ὅμοίως καὶ οἱ υἱοὶ ἐκεῖνοι τοῦ Παπαῦ Βασιλείου μετὰ ἐνοχλήσεων καὶ φωνῶν λέγουσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια καὶ χείρονα.

Τοῖνυν τὸ Μοναστήριον τοῦτο [εἰς] τὸν Θεὸν παραδίδω.

Ἐνταῦθα [βούλομαι] καταπαῦσαι τὸν λόγον, ὡς ὅτι οὐ κά-

μνον χρειαν λόγῳ περισσότεροι, ἐπειδὴ τινὲς ἐναντίωσιν οὐκ ἔκλυστα.

Ο ΑΓ. ΜΗΝΑΣ ΕΙΣ ΛΟΓΟΘΕΤΙΑΝΙΚΑ

Παρά τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἀξιολόγου Συμπολίτου κ. Α. Στρατηγοῦ, μᾶς ἀπεστάλη τὸ ἀκόλουθον περιεργον ἔγγραφον περὶ τῆς ιδιοκτησίας τῆς εἰς τὸ χωρίον Λογοθετιάνικα Ἐκκλησίας τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ. Δημοσιεύοντες τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὥς μνημεῖον, Ἰταλιστὶ ὡς ἐγράφη, ἐπιφυλασσόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὸ καὶ ἐν μεταφράσει ἐν καιρῷ.

Copia fatta dall'Autentica esistente nella (litra diverssa;) del N ... Marco Antonio Trevisan tenuta in Archivio Pubco sù Repca di Cerigo.

ILLmo ET ECCma SIGe AVOC ...

Non essendo capaci Noi papà Manoli Logotetti et figli e fratelli Teod Logotetti Cahino(;) et fratelli Constantin e Manoli fratelli Logotetti Nicolo humili Servi di V.E. per la propria ingnasanza alle Litti d'opugnare all'istanze delli Ministri Fiscali che pretendono devoluta in Pubco la Chesa intitollata San Martino nel Corat Logotetianica erretta e fundamenoie da noi e nostri Genitori, a scansso de maggiori dispendige in riguardo di non aver potuto comprendere gl'oggetti della Pubca Volontà nell'ottenere la premissione di fabricarla si vediamo ora costretti, a sentire alla di non corcederla versso la stressa pubca riverla autorità, a libera sua disposizione. La divocione che nudrimo dà feleli sudité a sua Lerenita cio nè persuade tanto più che le persone libeni, elle sostanze sono il sue del suo felice dominio che ci porta speranze d'oni consolaxione Nell Ant a pure di V. E. Suo degno pappte genuslessi ricoriano perchè inclinando de vero... alle nostre supplicazioni si degni concedere in atto dispeciosa Gratia la Chesa medesima di posseder etenerla conli nostri Eredi e successori imperpetuo tanto più che non viè dedicationi di Beni e

altri effetti inessa peroffrisla et au mentarla al più possibile, a Gloria di Sua Divina Maestà f. e conservazione della Ser^{ma} Republica senza ostacolo di niun tempo.

Per ricognizione del Pub^{co} sue s'offeriamo annualisite contribuire all'Ecc^{mo} Pappte due libra di Cera per sempre come si pratica anco con altri.

Non dubitiamo punto che come la prontezza nostra verso ad una obbedienza nelli pubblici riveriti comandi, così anco a consolazione nostra pure concorre l'indicibile bontà di V. E. d'acordare la concessione di tal Gratia che millita a pura divotione baciandole umilmente le vesti.

Adi 15 Aprile 1700. S. U.

Presentata all' Illustr. et. Ecc. Sigr. Marco Antonio Trevisan per mano avvocato de sopra scritti Logotetti Consorti supplicandi instando.

Adi 15 Aprile 1700 S. V.

Considerate dall Ill. et Ecc. Sigr pappte (;) l' umili istanze dei supplicandi Consorti anottati in o.....scritto ricorso ove apparire depoeitata all'arbitrio della publica Maestà, quabunque rag.^{no} che intendes. sero avere sopra la Chiesa di San Martino in Logotetianica dalle loro famiglie edificata e rifletendo all' onesta de loro desiderij aconssntiti dalla Città non meno che al merito della divota loro rassegnari one alla potesta del prencipe Ser.^{mo} Gratosamente concorse S. E. S. ad esandirne le riverenti loro preghiere concendendo ai medesimi consorti il Sue della Chiesa stessa, con la facoltà di Celebrarvi la messa et altri divini offitsij o i sacerdoti che s' atrovavano in essere delle predette famiglie, o i n mancanza di essi de leggere a loro boni placito per le fonzioni medesime riservato sempre pro il tributto annalle della Cera o questa carica Giusto il Consueso et. in conformità della l'oro offerta, Avuto di tutto ciò anco il parer dell' avvocato Fiscale.

Marco Antonio Trevisan Avvocato.

Estratta adi 8 Gennaio 1759. S. V. M. V.

Costantini Facea pub.^{co} Archivista de m^{to} Hocopiato.

Εν Σμύρνῃ τῇ 15 Ἰανουαρίου 1908.

A. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΑΚΗΣ

Μία εξέχουσα και άδρά φυσιογνωμία εξέλιπε κατά τό π. έτος, διά τού θανάτου Ἄνδρός ἐντίμου καί χρηστοῦ, ἐπιχειρηματίου δέ δραστηρίου καί τολμηροῦ, τοῦ ἐφοπλιστοῦ **Ἀναστασίου Διακάκη**. Διά τού θανάτου ἐκείνου ἡ Ἑλλάς ἀπώλεσεν ἓνα τῶν προδευτικωτέρων καί χρησιμωτέρων αὐτῆς τέκνων, ἡ δέ Κοινωνία τοῦ Πειραιῶς ἓνα τῶν ἀγαθωτέρων τῆς πολιτῶν.

Ὁ Ἀναστάσιος Διακάνης ὑπῆρξε πράγματι εἰς τῶν ὀλίγων ἀνδρῶν, τῶν δημιουργησάντων ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔργα κολοσσιαῖα. Ὄντως δὲ κολοσσιαῖον καὶ θαυμαστὸν ἔργον ἀποτελεῖ ἡ δημιουργία τῆς μεγάλης ὑμνωδίου Ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρείας, ἀποτελουμένης ἐκ Στόλου ὁλοκλήρου ταχυτάτων καὶ λαμπρῶν ἀτμοπλοίων.

Ὁ ἄωρος καὶ πικρὸς θάνατός του, ὅσον καὶ ἂν κατέθλιψε Κοινωνίας ὁλοκλήρους, παρ' αἷς ὁ Ἀν. Διακάνης ἀπελάμβανεν ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης διὰ τὰς πολλὰς ἀρετάς του καὶ τὴν ἀδούρβον φιλανθρωπίαν του· ὅσον καὶ ἂν ἐκλόνισε τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον, δὲν τὸ ἀνέκοψεν ὁμως : Ὑπὸ τὴν δεξιὰν διεύθυνσιν τοῦ υἱοῦ του κ. Ἰωάννου Διακάνη, ἡ ὑμνωδία Ἑταιρεία θέλει προοδεύει καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν παρηγορίαν διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀληθμονήτου ἐκείνου ἀνδρός.

ΚΥΘΗΡΙΟΙ... ΤΟΥΡΚΟΦΩΝΟΙ !

Ὁ γνωστὸς χριστιανολόγος κ. Λαμπάκης, ἐπεσκέφθη τὰς ἑπτὰ πόλεις τῆς Μ. Ἀσίας τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ « Ἀποκαλύψει » Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, (Β' 11) « Ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἐφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειραν, καὶ εἰς Σάρδεϊς, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν... »

Ὁ κ. Λαμπάκης ἔφθασεν εἰς χωρίον τι παρὰ τὰ Θυάτειραν τὴν 24 Ἰουλίου, εὔρε δὲ τοὺς κατοίκους ἐορτάζοντας Παναγίαν τὴν Μυρτιδιώτισσαν. Ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἐπληροφορήθη ὅτι πάντες ἐκεῖνοι ἦσαν Κυθήριοι ἀπὸ χρόνων ἀρχαίων μετοικήσαντες ἐκεῖ, παρέλαβον δὲ τὴν ἐορτὴν ταύτην παρὰ τῶν προγόνων των. Τὸ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι πάντες εἶναι τελείως Τουρκόφωνοι, οὐδὲ συλλαβὴν ἑλληνικὴν γνωρίζοντες, ὥς εἶναι εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς ἑσῶ ἐκείνης Ἀνατολῆς οἱ Ἕλληνες. Πῶς συμβαίνει λοιπόν, ὥστε οἱ Κυθήριοι ἐκεῖνοι νὰ χάσωσι τελείως τὴν γλῶσσάν των ; Ἀπὸ ποίας ἐποχῆς ἐγκατέστησαν

εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, προφανῶς ἐκ Σμύρνης μετοικήσαντες; Διότι
 εἶναι γνωστόν, ὅτι οἱ Ἕλληνες τῶν μερῶν ἐκείνων, ἀπώλεσαν
 τὴν γλῶσσάν των κατὰ τὴν εἰς αὐτὰ ἐπιδρομὴν τῶν Μωαμε-
 τῶν, οἵτινες μὴ κατορθώσαντες νὰ ἐξιλασμίωσι τοὺτους θρη-
 σκευτικῶς, μεθ' ὅσα καὶ ἂν μετεχειρίσθησαν, τελευταῖον ἀπέ-
 σπτον τὴν γλῶσσάν των περισσοτέρων, ἵνα μὴ λαλῶσιν Ἑλ-
 ληνικῇ, ἀπηγόρευσαν δὲ τοῖς λοιποῖς, τοῖς νεωτέροις ἰδίχ, νὰ
 λαλῶσι τὴν μητρικὴν των ἐπὶ ἀπειλῇ ὁμοίας τιμωρίας.

Οὕτω βαθμηδὸν ἡ Τουρκικὴ κατέστη ἡ κοινὴ γλῶσσα τῶν
 καὶ Ἑλλήνων, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται
 τοιαύτῃ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν.

Ἐπὶ τὸν λοιπὸν Κυθῆριον εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἕκτοτε, ἤτοι
 ἐκ ἐξακοσίων περίπου ἐτῶν; Καὶ συμμετέσχον τῆς τύχης τῶν
 λοιπῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, τῆς ἀποκοπῆς τῶν γλωσσῶν, τῆς φο-
 βῆς ταύτης «οὐαὶ» τῆς Ἀποκαλύψεως; Τοῦτο χρῆζει ἐξ-
 ἠγήσεως. Ὡς διεβεβαίωσεν ἐν τούτοις ἡμεῖς ὁ κ. Λαμπάκης,
 οἱ Κυθῆριοι ἐκεῖνοι φυλάττωσιν ἀκέραια τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἔθιμα
 αὐτῶν, καθὼς δὲ καὶ ἡμεῖς παρετηρήσαμεν εἰς φωτογραφίαν
 τῶν χωρικῶν τῆς Νήσου μας. Ἡ εἰκὼν Παναγίας τῆς
 Μυρτιδιωτίσσης εὐρίσκεται εἰς ἀπάσας τὰς οἰκίας τῶν τουρκο-
 ῶν ἐκείνων Κυθηρίων.

Η ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΥ Κ. ΦΩΤΕΙΝΟΥ

Σημαντικὴ παράληψις ἤθελε λογισθῇ ἡ μὴ περιγραφή τῆς
 Κλινικῆς τῶν **Ἀφροδισίων** καὶ **Δερματικῶν** νοσημάτων τοῦ
 συμπολίτου ἱατροῦ κ. **Γεωργ. Ν. Φωτεινοῦ**, ἐν τῇ ἐπετηρίδι
 ταύτῃ. Διότι τιμᾷ ἀληθῶς ἡμᾶς τοὺς Κυθηρίους ἡ Κλινικὴ
 αὐτὴ ὡς καὶ τὰς Ἀθήνας αὐτάς, οὐσα ἡ τελειότερα εἰς τὸ
 εὐδαιμονιστικὸν οὐ μόνον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἀλλὰ καὶ συμπᾶσιν τῇ
 Ἀνατολῇ.

Ἀγνοεῖ τις τί νὰ πρωτοθαυμάσῃ εἰσερχόμενος εἰς αὐτήν;
 εἰς τὰς εὐρείας αἰθούσας τῆς, ὑπάρχει πλήρης ἐγκαταστάσις
 τοῦ συστήματος ἀκτίνων **Ραίνγκεν**. Πλήρως Μικροβιο-

λογικὸν καὶ Παθολογικὸν ἀνατομικὸν ἐργαστήριον διὰ τοῦ ὁποίου ὑποβιβάζεται ἡ διάγνωσις καὶ αὐτῶν τῶν δυσκολωτέρων περιστατικῶν.

Ἀπειρίαν πινάκων εἰκονιζόντων εἰς φυσικὸν μέγεθος, μέλη προσθεβλημμένα ὑπὸ δερματικῶν καὶ μεταδοτικῶν νοσημάτων, κ.τ.λ.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπισύρει τὴν προσοχὴν καὶ προκαλεῖ τὸν θαυμασμόν τοῦ ἐπισκίπτου τῆς Κλινικῆς ταύτης, εἶναι ἡ πλουσιωτάτη συλλογὴ τῶν ἐκ κηροῦ προπλασμάτων, τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος, κεφαλῶν, χειρῶν, ποδῶν, μαστῶν, κτλ. ἅτινα ἀληθῆς Μουσεῖον ἀπαρτίζουσιν. Ἐν αὐτῇ δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ ζωηρότατα ὡς ἐπὶ ζώντων, τὰς σπανιωτέρας τῶν νόσων τοῦ κλάδου τῶν ἀφροδισίων καὶ δερματικῶν παθήσεων.

Τοιαύτη ἐν ἀμυδρᾷ καὶ ἀδοκίμῳ περιγραφῇ, ἡ Κλινικὴ τοῦ κ. Φωτεινοῦ, ἡ κατέχουσα τὰ σκῆπτρα ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν πάγκοιτον ὁμολογίαν τῶν ἐπισκεφθέντων αὐτὴν καὶ μάλιστα τῶν πολυπληθῶν ἰατρῶν, λυπούμεθα δὲ διότι ἔνεκεν ἐλείψει· εἰδικῶν γνώσεων, ἀδυνατοῦμεν νὰ δώσωμεν τελειότεραν περιγραφὴν αὐτῆς, ἀρκούμενοι εἰς τὸ νὰ συγχαρῶμεν τὸν ἐγκρίτον ἐπιστήμονα καὶ συμπολίτην μας κ. Φωτεινόν διὰ τὴν θαυμασίαν Κλινικὴν του, ἣτις τιμᾷ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς Κυθήριους.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΥΘΗΡΙΩΝ

Παρακολοῦνται οἱ ἀπανταχοῦ Κυθήριοι νὰ πέμψωσιν ἡμῖν τὰς διευθύνσεις των καθαρῶς καὶ συντόμως γεγραμμένας, ἵνα δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ προσεχές τεύχος τῆς Κυθηραϊκῆς Ἑπετηρίδος **δωρεάν**.

Μ. Pentopoulos, 66 A Jones-Street, Kimberley,

Γ. Καρύδης, ὠρολογοποιός. Ἀκτὴ Μιαούλη, Πειραιεύς.

Στ. Τζάννης, καπνοπώλης. Ὁδὸς Σταδίου, Ἀθήναι.

Ἰω. Λαστιώτης, ἔμπορος. Κύθηρα (Χώρα).

Κ. Κασσιμάτης, ὀφθαλμίατρος. Ἀλεξάνδρεια.

Ἰω. Κορωναῖος, ὑποδηματοποιός. Ὁδ. Ἰω. Περμαζόγλου Ἀθῆναι.

Π. Μπαρέας, βιομήχανος κτλ. Πλ. Ἱερ. Λόχου Ἀθῆναι.

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΟΥ 1908

Δημ. Ν. Σοφίος. Εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του ἀπεβίωσε κατὰ τὸν π. ἔτος ὁ Δημ. Ν. Σοφίος, λοχαγὸς τοῦ Ὑλ. Πυροβολικοῦ. Ὁ μακαρίτης ὑπῆρξεν ἀνὴρ ἀγαθώτατος καὶ ἐνῶ πολλοὺς εὐηργέτησεν οὐδένα πώποτε ἐπίκρανεν. Ἐπολιτεύθη εἰς τὴν Νῆσον καὶ ἐπέλαχε τιμηθεὶς ὅμως διὰ ἱκανοποιητικῆς ψηφοφορίας. Τοὺς πάντας συνέτρεχε κατὰ δύναμιν, πολλὰ δὲ ἐδαπάνησεν ὑπηρετῶν τοὺς συμπολίτας του. Εἰς πολιτικοὺς φίλους καὶ ἀντιπάλους ἦτο λίαν συμπαθὴς, ἀγήρως δὲ παρ' αὐτοῖς παραμένει ἡ μνήμη του.

Ἀχιλλεὺς Κορωναῖος. Εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν ἀπεβίωσε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ἀχιλλεὺς Κορωναῖος, ἀδελφὸς τοῦ μακαρίτου Στρατηγοῦ Κορωναίου καὶ θεῖος τῶν ἀδελφῶν κ. κ. Γαπτάκη. Ὁ μεταστάς διετέλεσεν ἀνώτερος Προξενικὸς ὑπάλληλος ἐπὶ μακρὰ ἔτη, διακριθεὶς δὲ ποικιλοτρόπως ἐτιμῆθη διὰ διαφόρων παρασῆμων. Ἐδρασε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του κατὰ τὴν ἐν Κρήτῃ ἐπανάστασιν καὶ κατὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὀθωνος ἐξ ἀγαθοῦ βεβαίως συνειδότος. Παρωζάθη ὅμως ὥς πάντες οἱ τίμοι καὶ εὖσυνειδήτοι πατριῶται καὶ ἔζησε τὰ τελευταῖά του ἔτη βιοπαλαίων, συμμερισθεὶς τὴν τῆχην τῶν μὴ φραύλων καὶ ἐπιτηδείων, οὔτινες καὶ μόνοι ἐπιπλέουσιν ἐν τῷ ἔλκεινῳ τούτῳ τόπῳ, ὅπερ καλεῖται Ἑλληνικὸν Βασίλειον. Ἀπέθανε πενέστατος.

Γεώργιος Χάρος. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐξεμίτρησε τὸ ζεῖν ὁ Γεώργιος Χάρος ἢ Χαρίδης, ἀνὴρ χρηστὸς καὶ πατριώτης χρήσιμος, ὅστις διετέλεσε καὶ πρόεδρος τῆς ἐκεῖ «Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος» καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ Κυθηρίων ἐπροστάτευσεν.

Δημ. Τζωρτζόπουλος. Ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀπεβίωσεν ὡς αὐτὸς πατριώτης καλὸς καὶ ἀγαθὸς ὁ Δημήτριος Τζωρτζόπουλος τῆς γνωστῆς οἰκογενείας τοῦ Καραβᾶ. Ὁ μακαρίτης ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας εἶχεν ἐγκαταστῆ εἰς τὴν μεγαλοῦπολιν τῆς Αἰγύπτου, ἵδρυσεν δ' ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἑξαδέλφου του κ. Ἀν. Τζωρτζοπούλου κατάστημα ζαχαροπλαστικῆς μέγα καὶ περίλαμπρον

καὶ κατέστη διὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀρετῶν καὶ τὰ φιλάν-
θρωπά του αἰσθήματα εἰς τῶν ἐπιλέκτων ἐκεῖ Ἑλλήνων.
Πολλοὶ στέφανοι κατετέθησαν ἐπὶ τῆς σοφοῦ του, δεῖγμα
τοῦτο τῆς ὑπολήψεως, ἣν ἔχαιρε παρὰ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ
Ἑμπορικῷ Κόσμῳ τῆς Ἀλεξανδρείας.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

«**Η ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΣ**» θὰ ἐκδίδεται περὶ
τὰς ἀρχὰς ἐκάστου ἔτους. Ἡ ὕλη αὐτῆς ἔσται ποικιλωτέρα
τοῦ παρόντος τεύχους καὶ πλουσιωτέρα.

Πάντες οἱ δυνάμενοι Κυθηριοὶ εἶναι δεκτοὶ ὥς συνεργάται,
παρκαλοῦνται δὲ πάντες οἱ βουλόμενοι ν' ἀποστείλῳσιν ἡμῖν
ὅ,τι νομίζωσι καλὸν πρὸς δημοσίευσιν, πάντοτε ὅμως σχετικὸν
πρὸς τὰ Κυθηρα.

Τὰ ἐπόμενα τεύχη θὰ περιέχωσι πλήρη συναισθητικὴν τῶν
ἅπανταχού Κυθηρίων.

Αἱ Διευθύνσεις τῶν ἅπανταχοῦ Κυθηρίων δημοσιεύονται
δωρεάν εἰς ἓνα στίχον. Ἀγγελίαι Κυθηραϊκαὶ δεκταὶ ἀντὶ
μικρᾶς ἀποζημιώσεως.

Πάν τὸ διὰ τὴν «Κυθηραϊκὴν Ἑπετηρίδα» προουζόμενον
δεῖον ν' ἀποστέλλεται τὸ ἀργότερον μέχρι τῶν ἀρχῶν ὁκτοβρίου,
ὕπὸ τὴν Διεύθυνσιν :

ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ Σ. ΑΛΒΑΝΑΚΙΗΝ

Δημοσιογράφον

Ἀθήνας

Τιμὴ ἐκάστου ἀντιτύπου :

Διὰ τὴν Ἑλλάδα Δραχ. 2.—

Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν φρ. χρ. 2.—

Διὰ τὴν Ἀμερικὴν δολλ. 0.50

» » Αὐστραλίαν καὶ Ν.

» » Ἀφρικὴν φρ. χρ. 2.50

ΚΥΘΗΡΑ·Ι·ΚΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἐν Σμύρνῃ Ναχαροπλαστεῖον ὁ Τζανέτος τοῦ φίλου κ. Α. Θ. Στρατηγοῦ, ιδρύθη τὸ 1816. Ἀριθμεῖ δηλαδὴ βίον Αἰῶνος περίπου.

— Τὸ ἐν Ἀθήναις μέγα σιδεμπορικὸν κατὰστημα τοῦ συμπολίτου κ. Ἰω. Μαγγιώρου συνεπλήρωσε πεντηκονταετίαν ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς του.

— Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πραγματικὴν ἄκραν τοῦ Κόσμου, τὴν Ν. Ζηλανδίαν ὑπάρχει Κυθήριος ἐγκατεστημένος, ὁ κ. Σαράντος Κ. Λαζαρέτης.

— Πρόεδρος τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Πειριχιῶς, τυχάνει ὁ ἀξιότιμος συμπολίτης ἡμῶν κ. Μπενέτος Καλοπαίδης.

— Εἰς ἄλλην ἄκραν τοῦ Κόσμου τὸ Βεῖτα τῆς Α. Ἀφρικῆς, ἐναντι τῆς Μαδαγασκάρης, ὑπάρχει τὸ Μ. Ξενοδοχεῖον ἡ «Βικτορία», τοῦ συμπολίτου κ. Παν. Βλαντιῆ.

— Περὶ τοῦ ἐν Σμύρνῃ μεγαλοπρεποῦς καφφενείου ὁ «Ἐρμῆς» τοῦ φίλου συμπατριώτου κ. Ἑμ. Τζάννε, ὁ Σουρῆς ἔγραψε τοὺς ἐξῆς στίχους:

Στῆς Σμύρνης τὸ μεγάλο **Καὶ**
ποῦ τὸ θαυμάζουν ὅλοι,
τί καφφενὲς θαυμάσιος
τοῦ **Τζάννε τοῦ Μανώλη.**

Ἐκεῖ στοῦ Τζάννε τὸν **Ἐρμῆ**
καφφὲς λαμπρὸς μὲ κρούστα
καὶ ναργιλὲς ἀληθινὸς
γιὰ καθενὸς τὰ γούστα,
κι' ἐφημερίδες διεθνεῖς
κι' ὅλα τῆς γῆς τὰ φύλλα,
κι' Ἑβραϊκὰ καὶ Τουρκικὰ,
μὰ καὶ ποτὰ ποικίλα.

Ἐπηρεσία πρόθυμος,
ἄκρα καθαριότης,
νῆταν ἐκεῖ κι' Φασουλῆς,
ὁ πρῶτος καφφερότης

ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΘΗΡΩΝ ΓΡΑΨΑΝΤΕΣ

Πολλοὶ εἰσὶν οἱ περὶ Κυθήρων γράψαντες, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον.

Τούτων γνωστοὶ ἡμῖν εἰσὶν οἱ ἑξῆς :

Ὅμηρος, Ἰλιάδα. — Ἡρόδοτος, Ἱστορικά. — Θουκιδίδης, Ὡσαύτως. — Πausanias, Περιγραφαὶ διάφοροι. — Ξενοφῶν, Ἑλληνικά. — Στράβων, Γεωγραφικά. — Ἀριστοτέλης, Ἐπίσης. — Αἰλιανός, Ποικίλη Ἱστορία. — Πλίνιος, Ἱστορία. — Νικόστρατος, Ὡσαύτως. — Κικέρων, Περὶ Θεῶν φύσεως. — Πλούταρχος, «Βίοι Παράλληλοι». — Ἱρακλείδης ὁ Πόντιος, Περὶ Πολιτικῶν. — Στέφανος ὁ Βυζάντιος, Γεωγραφικά. — Ρωμανὸς Β', Ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου. — 947—63—Εἰς χρυσόβουλον περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου. — Χομφ. Μεσαιωνικά χρονικά. — N. De Nicolai, Antiquités observées dans l'île de Cythère. — Jean le Maire des Belges, Εἰς τὸν «Εἰκονογραφημένον Γαλάττην» — Wheler, «Ἀρχαιολογικά Σπάρτης-Κυθήρων». — Spon, Περὶ Βασιλείας Μνελάου καὶ Ἑλίνης. — Dapper, Περιήγησις εἰς τὰς Νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους. — Castellani, Ἐπιστολαὶ περὶ Μωρίως καὶ Κυθήρων. — Leonhard, Dielnasel etc. — N. Στάης, Ἱστορία τῶν Κυθήρων. — Stahl, (Στάλ). Σχολια εἰς τὸν Θουκιδίδην. — Ἑρ. Κούρτιος, Περὶ τῆς νησίδος Αἰνδου. — Βούρσιαν, Εἰς τὸν Θουκιδίδην Σχόλια. — Ἰω. Βελούδης, Κυθήριον χρονικόν. — Ἀδ. Κοραῆς, «Ἀτακτα». — Lea Ke, Travels in Northern Greece. — Σαῖν—Σωβήρος, Ἱστορικαὶ περιηγήσεις, ἐν τοῖς Ἑλλ. Νήσοις. — Λαυρέντος Καλούτης, Κυθηραϊκὸν Γλωσσάριον. — Π. Χιώτης, Εἰς διάφορα βιβλία περὶ ἐπτανήσου. — Διονύσιος Πύρρος ὁ Θεσσαλός, «Ἱστορικὴ περιήγησις». — Κ. Λομβάρδος, «Ἀπομνημονεύματα». — Βερύκκιος, «Ἱστορικὰ Ἀπομνημονεύματα». — Α. Ραγκαβῆς, Ἑλληνικά. — Σουρμελῆς, Δ. «Ἀττικοὶ Δῆμοι». — Νερούτσος, Δ. «Ἀττικά». — Π. Λάμπρος, «Νομίσματα Ἐπτανήσου». — Ἀθ. Ὑψηλάντης,

«Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν». — Φρ. Πρίντζης, «Ἀθηναϊκὸν Ἡμερολόγιον». — Ν. Δελακοβίας, «Ἡ Νῆσος Κύθηρα» καὶ ἄλλα χροῖα πολλάκις. — Ν. Πολίτης, «Παριμίαι». — Δ. Ἀλβανάκης, Εἰς διαφόρους ἐφημερίδας, Περιοδικὰ κ.τ.λ. — Ἐμ. Αὐκούδης, Ἐφημ. «Ἄστυ». — Δημ. Γαλακᾶτος, Ἱερεὺς, Πιὸς Ἀγ. Θεοδώρου. — Ἀντ. Μηλιαράκης, «Γεωγραφικά». — Ἰω. Κορωνάιος, Ἡ Νῆσος Κύθηρα. (Πίναξ). — Δημ. Ν. Σοφίος, Ὡσαύτως. — Β. Στάης, «Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα». — Π. Κουμεσόπουλος, Ὡσαύτως. — Χειλᾶς, «Περὶ Μονῆς Ἀγ. Θεοδώρου». — Ἐμ. Μόρμορης, Διάφορα πολλὰ. — Σοφοκλ. Καλούτσης, Ὡσαύτως. — Ἰωάννης Μικέλης, Φυσικὴ καὶ Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Νήσου Κυθήρων. — Ἰ. Νουχάκης, «Ἑλληνικὴ χωρογραφία». — Ἀνδρ. Κατσούλης, Εἰς ἐφημερίδας. — Σοφιανός, Φυσικὴ Ἱστορία. — Ἀντώνιος Λεβούνης, (Ἱερεὺς). Εἰς Κυθηραϊκὰς ἐφημερίδας. — Γ. Κορωνάιος, Ὁμοίως. — Ἀντώνιος Λεβούνης, Ὡσαύτως. — Γ. Γορδοβανάς, Ἐπίσης. — Π. Τσιτσιλίου, Ὁμοίως. — Ν. Κατελοῦζος, Ἀμάλθειαν Σμύρνης. Α. Στρατηγός, (Ἐκ Σμύρνης) πολλὰ χροῖα. — Δημ. Διακόπουλος, Εἰς Κυθηραϊκὰς ἐφημερίδας. — Ἰω. Πολίτης, (Κσθηγητῆς) «Περὶ τῶν Μεταλλικῶν ὕλων τῆς Νήσου». — Ξ. Λάνδερερ, Ὡσαύτως. — Κ. Χρηστομάνος, Ἐπίσης. — Ἀ. Δαμβέργης, Ὁμοίως. — Χ. Λογοθέτης, (Ἱερομόναχος) Χρονικά. — Δ. Στρατηγός, Ὡσαύτως.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ ΚΥΘΗΡΑΙ ΚΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Π. ΠΑΣΤΟΣ, *μαιευτὴρ γυναικολόγος*, διατελέσας ἐπὶ 2 ἔτη βοηθὸς τῆς Μαιευτικο-Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης. Ὡραὶ ἐπισκέψεων 9—11 καὶ 3—5, ὁδὸς Ἀγίου Κωνσταντίνου ἀρ. 4, ἔναντι Δημ. Θεάτρου, ἐν Πειραιεῖ.

Β. ΤΣΙΓΚΟΥΝΗΣ

Μαιευτὴρ—γυναικολόγος. Λέχεται καθ' ἑκάστην 9-11 π. μ. καὶ 2-4 μ. μ. ἐν τῇ Γυναικολογικῇ Κλινικῇ του.

88 Λεωφόρος Σωκράτους, ἐν Πειραιεῖ.

ἀπέναντι τοῦ φαρμακείου Νικολοπούλου.

ΚΑΦΦΕΝΕΙΟΝ ΤΟ "ΚΕΝΤΡΟΝ,, Κ. ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ - ΕΝ ΠΟΤΑΜΩ

Ὁ φιλοπρόοδος κ. **Κ. Δειβαδίτης**, κατήρτισεν ἀληθὲς κέντρον ἀναψυχῆς εἰς τὸν ὠραῖον Ποταμόν. Εἰς τὸ εὐρύχωρον καφφενεῖον του εὐρίσκεται τέλειον σφαιριστήριον, ἄκρα καθαριότης καὶ περιποίησις, φωτισμὸς δι' ἀσετυλίνης κ.τ.λ. κ.τ.λ. Καὶ τί δὲν ἔχει ὁ λεβεντάνθρωπος αὐτὸς Λειβαδίτης εἰς τὸ θαυμάσιον **Κέντρον του** ;....

«**Τὸ ἀπαστράπτειν.**» Τί εἶναι αὐτό ; Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀπαστράπτειν ἐκ καθαριότητος **Κουρεῖον** τοῦ κ. Πολυχρόνη Λειβαδείτη ἐν Ποταμῷ. Ὅποιος ξυρίζεται ἐκεῖ ξανανοιώνει.

Θαυμάσιον ἠνεψόχθη Ζυθοπωλεῖον ἐν Πόρτ-Σαίτ τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τὸν τίτλον **Σπλέντιτ βαρ** τῶν κ. κ. Κυπριάδου καὶ Φαρδούλη, ὅπου καθ' ἐκάστην συναθροίζεται ὁ περισσότερος καὶ καλλίτερος κόσμος, ἵνα πῖη τοὺς θαυμασίους ζύθους **Pilser Urguell** καὶ **Aofbranhans** τοῦ Μονάρχου. Συγιστῶμεν εἰς τοὺς συμπολίτας Κυθηρίους τὸ νέον τοῦτο κατάστημα τῶν φιλοπροσόδων συμπολιτῶν μας.

Ἐν τῇ ὁδῷ Ἀθηναίδος ἀριθ. 6 ἠνέφξεν Ἐμπορικὸν Κατάστημα πρώτης τάξεως ὁ συμπολίτης κ. **Σπυρ. Κασιμάτης**, τίς ἐμπορος ἐν Ποταμῷ Κυθήρων. Τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον **Λαϊκὴ Ἀγορὰ** ἐμπορικὸν τοῦ κ. Κασιμάτη ἔχει πλουσιωτάτην συλλογὴν γυναικείων ὑφασμάτων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ

Συφιλιδολόγος - Δερματολόγος

Ἐπιμελητὴς τῆς κλινικῆς τῶν ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν νοσημάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Πνευματιστηρίου.

Ὁδὸς Δώρου 7 (Ὁμόνοια) ἀριθ. τηλεφώνου 270.

Ὁραὶ ἐπισκέψεως : 8—10 π. μ. καὶ 3—5 μ. μ.

ΕΡΓΑ

- 1 'Ιστορία 'Ιερ. Μονῆς «Πενιέλης», Ἀθήναι 1905.
- 2 » » » «Γαλατῆκη» » 1906.
- 3 » » » «τοῦ Μεγάλου Σπηλαιίου».
- 4-8 »Τὰ Μετέωρα» ἦτοι ἱστορία τῶν ἐν αὐτοῖς Μονῶν «Με.αφ. φώσται», «Βαρλαάμ», «Ἀγ. Τριάδος» καὶ «Ἀγ. Στεφάνου».
- 9-12 »Τὰ Ἄγρια» ἦτοι ἱστορία τῶν ἐν αὐταῖς Μονῶν, «Κορών», «Πέτρας», «Σηλιάς» καὶ «Μαυρομμάτη».
- 13-25 'Ιστορία τῶν 'Ιερ. Μονῶν «Πετράκη» Ἐπισκοπῆς Ἀθην. Δουσαίου, «Βυτουμά», καὶ «Γριζάνου» Τρίκης. «Γέ. τορ» Χαϊνίδος. «Σαγματᾶ» Θηβῶν. «Ἀγάθωνος» «Δαδ.» «Ἀγ. Κων/τίνου» καὶ «Μαλεσίνης» Φθιώτιδος. «Ξεν. καὶ Σουβρίδας» Δημητριάδος καὶ «Ὁμιλῶν» Πατρῶν. Ἐστῆς Μονῆς ἡ ἱστορία ἀποτελεῖ ἴδιον τόμον).
- 26 Οἱ Προφῆται περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
- 27 Οἱ Προφῆται περὶ τῶν τυχῶν τοῦ Ἑβραϊκοῦ Λαοῦ.
- 28 Ἑρμηνεία εἰς τὸ «Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων».
- 29 Ἡ Σύγχρονος Ἱεραρχία ἐν Ἑλλάδι.
- 30 Οἱ ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι σήμερον χρηματίσαντες: Ἐπισκοποὶ, Πατριάρχαι καὶ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.
- 31 Ἡ Ἀγία ἡμεῖς ἱστορία καὶ περιγραφή τῆς Παλαιστίνης. (Τὸ α' μέρος ἐκδόθηκεν ἐν τῇ ἐφ. «Ἐπερινῇ» Μάρτιος—Ἀπρίλιος 1904).
- 32 Ἱστορία τοῦ Περσικοῦ τῶν Ἀθηνῶν Χατῆ ἢ Ἀλῆ-Χασεκῆ. «Ἀσ. πρ.» Τριῶν—Ἰβριῶν 1903.
- 33 Ἱστορία τῶν Θεσσαλικῶν καὶ Μακεδονικῶν ἐπαναστάσεων 1875. (Ἡ δευτὴ ἐν τῇ «Ἐπερινῇ» 1904).
- 34 Πολιτικὰ Ἀπομνημονεύματα». Ἦτοι ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ Μ. δ. κινήματος τοῦ 1896 καὶ τοῦ πολέμου τοῦ 1897. Ἀθήναι 1904.
- 35 Πολιτικαὶ Σελίδες» Ἀθήναι 1899.
- 36 Στρατιωτικαὶ Ἀποκαλύψεις» (φυλλάδιον) 1898.
- 37 Ἀπέναντα Μπερουνάων». Ἐπτανησιακὸν Ἰστορικόν.
- 38 Οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες». Ἱστορικὴ Μελέτη (ἔργον). «Ἀστὴρ» Ἀπρίλιος 1906.

Καὶ ἄλλα ἐνὰ διαφόρων ὕλης.

ΤΙΜΑΤΑΙ:

Διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν	Δραχ. 2.—
» » » Ἑξωτερικὸν	Φρ. χρ. 2.—
» τὴν Ἀμερικὴν	Δολλ. 0.50
» » Αὐστραλίαν καὶ Ν. Ἀφρικὴν ..	Φρ. χρ. 2.50

